

„EXPRESS WIECZORNY”:
Cały sportowy świat
opłakuje Maradonę

Sytuacja epidemiczna jest stabilna

Z danych przedstawionych przez resort zdrowia wynika, że w ostatnich dniach raportowanych jest mniej niż 20 tys. nowych zakażeń koronawirusem. Wczoraj było to 16 687 przypadków. Niestety, wysoki pozostaje dobowy bilans ofiar śmiertelnych – w czwartek zmarło 580 pacjentów, u których potwierdzono COVID-19. W całej Polsce powstają też szpitale tymczasowe dla osób zarażonych. Większość z nich ma rozpocząć pracę na początku grudnia.

s.3

**Gazeta
Polska**
codziennie

Piątek
27/11/2020

cena **2,99** zł
(w tym 8% VAT)

#278 (2798)
NAKLAD 60 010
INDEKS 100625
WYDANIE 1

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

**DZIŚ
W NUMERZE
DODATEK
TV**

40 miliardów od rządu dla przedsiębiorców

POMOC \ Uruchomienie Tarczy Finansowej PFR 2.0, nowego programu pomocy dla przedsiębiorców działających m.in. w gastronomii, przewozach, turystyce, a także kulturze, zapowiedział w czwartek premier Mateusz Morawiecki. Wartość programu to 35–40 mld zł. Środki trafią do niemal 40 branż dotkniętych kryzysem.

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

s.9

ŚWIAT

s.7

Europarlament przeciwko Konstytucji RP

Parlament Europejski przyjął wczoraj m.in. głosami PO i Lewicy rezolucję „w sprawie faktycznego zakazu aborcji w Polsce”. – To, co się obecnie dzieje, to jest pozatraktatowa presja, aby Polska wprowadziła rozwiązania proaborcyjne – komentuje Ryszard Czarnecki.

GOSPODARKA

s.8

Prawo wtórne nie może omijać traktatów

Premier Mateusz Morawiecki przypomniał, że tzw. mechanizm praworządności, który omija unijne traktaty, nie został przyjęty przez członków UE, nie jest więc aktem prawnym, który można zaskarżyć do TSUE, co sugeruje szefowa KE Ursula von der Leyen.

POLSKA

s.5

Nawet opozycja obawia się powtórki z KOD

„Gazeta Polska” ujawniła niejasności w finansowaniu fundacji Marty Lempart z Ogólnopolskiego Strajku Kobiet. – Politycy powinni być bardzo ostrożni, włączając się do tego typu działań – komentuje dla nas m.in. Marek Sawicki z PSL.

ŚWIAT

s.6

Bratankowie bronią suwerenności

W czwartek premier Mateusz Morawiecki odbył jednodniową wizytę w Budapeszcie, by spotkać się z węgierskim premierem Viktorom Orbánem. Szefowie rządów podpisali wspólną deklarację nawiązującą do trwających negocjacji w sprawie budżetu unijnego. – Węgry i Polska będą bronić zarówno suwerenności, jak i litery oraz ducha traktatów – podkreślił Mateusz Morawiecki.

REKLAMA

Lotteria Świąteczna **5 MILIONÓW** zakładów Lotto **500 nagród**

WEŹ UDZIAŁ W LOTERII DO 31 GRUDNIA 2020 R.

Graj w punktach LOTTO i na **lotto.pl**

Szczegóły i regulamin loterii na www.lotteriaswiateczna.pl Organizator: Totalizator Sportowy Sp. z o.o., ul. Targowa 25, 03-728 Warszawa.

ISSN 2083-7119

4 8>

9 772083 711050

@27_11 kod 20837119_05_48 issn

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

for. Wikipedia/d

Arystoteles

(384–322 przed Chr.) grecki filozof, najwszechstronniejszy myśliciel i uczony starożytności, wychowawca i nauczyciel Aleksandra Macedońskiego

\\ Początki demokracji wyrosły na wierze, że jeśli ludzie w pewnym sensie są równi, to są równi we wszystkim. \\

2

PIĄTEK 27 LISTOPADA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Gazeta
Polska
codziennie

POGODA

Piątek	27.11	W południowej połowie kraju możliwe opady deszczu	
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Achacjusz, Achacy, Damazy, Dominik, Gustaw, Gustawa, Jozafat, Maksymilian, Maksymiliana, Oda, Sekundyn, Stojniów, Walery, Wieriliusz, Zygryd, Zygryda	
07:15	15:30		

Gdańsk	Lublin
7°C	5°C
3°C	1°C
Katowice	Kraków
3°C	4°C
0°C	0°C
Łódź	Poznań
6°C	6°C
1°C	0°C
Warszawa	Wrocław
6°C	6°C
2°C	0°C

Sobota	28.11	W południowej połowie kraju deszcz lub deszcz ze śniegiem	
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Berta, Ginter, Gościad, Grzegorz, Gunceer, Gunter, Jakub, Kwietka, Lesław, Lesława, Rufin, Zdzisław	
07:17	15:29		

Gdańsk	Lublin
6°C	1°C
3°C	-4°C
Katowice	Kraków
2°C	2°C
-3°C	-3°C
Łódź	Poznań
1°C	5°C
-3°C	1°C
Warszawa	Wrocław
2°C	4°C
-1°C	-2°C

JERZY LUBACH

Oblicza człowieka europejskiego

No i mamy nowego człowieka, nie, nie sowieckiego, o którego stworzenie walczyli przez dekady bolszewicy, ale europejskiego! Choć, jak się tak bliżej przyjrzeć, to wielkiej różnicy nie widać. Niesławnej pamięci kandydatka PO na prezydenta RP Małgorzata Kidawa-Błońska zwracała się do przeciwników z pretensją: „Wy, Polacy!”. Inny ekskandydat z Koalicji-Sam-ze-Sobą Władysław Kosiniak-Kamysz zapewniał nas niedawno, że prawdziwy patriotyzm objawia się w zachwycie UE. A nadworny artysta postępowców Krzysztof Mieszkowski określił się ostatnio jako „Europejczyk polskiego pochodzenia”. Niedaleko stąd do zasiadania w Radzie Konsultacyjnej kobiet rażonych czerwonym piorunem europoła Boniego, zasłużonego dla niepodległości Polski na polu donoszenia, i towarzyszk Lempart – objawienia prawdziwego oblicza nowoczesnego Europejczyka, wzywającego do palenia kościołów i zamordyzmu.

Rafał Zawistowski

PRZEMYSŁAW ŻURAWSKI VEL GRAJEWSKI

TSUE – to pułapka negocjacyjna

Opozycja, a pewnie także negocjatorzy w Brukseli, proponują Polsce jako kompromis cofnięcie weta i oddanie sprawy do rozpatrzenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). To pułapka negocjacyjna. W ten sposób uznalibyśmy pozatraktatowo kompetencje TSUE w zakresie oceniania rządów prawa w państwach członkowskich, choć traktat nadaje je wyłącznie Radzie Europejskiej i Radzie UE. Pozbylibyśmy się też jedynej dźwigni politycznej nacisku w tej sprawie w postaci zawieszenia budżetu Unii Europejskiej. Całe głęboko zadłużone Południe, które łąknie funduszy, a samo nie może pożyczać na rynkach finansowych na sensowny procent (my możemy), straciłoby jakikolwiek interes, by kiedykolwiek sprzeciwić się Północy (Niemcom, Holendrom i krajom skandynawskim) naciskającej na Polskę i Węgry. Uczestniczymy w grze politycznej. Trzeba odróżniać cele od procedur. Niemcy nigdy nie proponowałyby procedur narażających je na ryzyko nieosiągnięcia celu. To ostatnia linia obrony – jak fortyfikacje w Sudetach dla Czechosłowacji w 1938 r. Jak się zgodzimy na „Monachium”, nie ma drugiej linii, na której moglibyśmy się bronić.

Marcin Wolski

Superarbiter

Pani von der Leyen, przystojna kobieta, widzi rozwiązanie „kwadratury weta”. Zamiast wojowniczo ruszać z Unią w szranki, niech uszy po sobie położą bratanki. Po co zmovę większych wetować zawzięcie, niech poproszą TSUE – ten da rozstrzygnięcie. Mnie w głowie alarmu światło się zapala, „Masz problem z kapralem, idź z nim do kaprala!”

Ryszard Kapuściński

Polskie media niepotrzebne?

W 2017 r. w tym miejscu zadałem pytanie: „Jak to jest, że Ministerstwo Rozwoju pod pozorem »Konkursu dotacji na działania informacyjne dotyczące Funduszy Europejskich w mediach« przyznało ogromne dotacje mediom szkalującym Polaków i bezpardonowo zwalczającym rząd PiS?”. Wtedy największe dotacje otrzymał np. niemiecki Springer, właściciel portalu Onet.pl, RMF i firma Bauer, właściciel Interia.pl i różnych czasopism. Jak to jest, że od pięciu lat czekamy na zapowiadaną repolonizację mediów, o której przestano nawet wspominać? Od lat spada średnie płatne rozpowszechnianie dzienników ogólnopolskich i np. we wrześniu br. było o 18,2 proc. niższe niż we wrześniu ub.r. Sytuacja staje się dramatyczna! Ale nie dla wszystkich. Jak wynika z analizy Wirtualnemedi.pl, wydatki na reklamę w dziennikach w okresie styczeń–wrzesień wyniosły 876,9 mln zł. I jak Państwo myślą, kto otrzymał najwięcej? Tak, tak, nie mylą się Państwo, najwięcej otrzymała „Gazeta Wyborcza”, bo ponad 105 mln zł, na kolejnych miejscach uplasowały się: „Rzeczpospolita”, „Fakt” i „Super Express”, po około 80 mln zł. W pierwszej dziesiątce nie znalazła się żadna gazeta, którą Państwo czytają. Niestety!

Tomasz Sakiewicz

Bez łaski, Unio, poradzimy sobie!

Unia Europejska straszy nas dwoma pistoletami. Pierwszy to budżet unijny i to, że nie dostaniemy z niego środków, jeśli nie zgodzimy się na mechanizm, w którym oni będą decydować, co w Polsce jest sprawiedliwością, a co nie. Ten straszak działa coraz słabiej, ponieważ według nawet najbardziej pesymistycznych analiz gros pieniędzy z tego budżetu i tak dostaniemy, nawet jeśli go zawetujemy. Bardziej niekorzystne będzie to dla wielu innych krajów unijnych. Ciekawsz jest drugi pistolet, czyli Europejski Fundusz Odbudowy... I tu zaczynam mieć poważne wątpliwości, czy ze względów ekonomicznych Polska w ogóle powinna w nim uczestniczyć. Po pierwsze fundusz ten obciąży dodatkowymi podatkami kraje w nim uczestniczące. Po drugie doprowadzi do tego, że Polska będzie musiała gwarantować długi nie tylko swoje, lecz także krajów znajdujących się w nieporównywalnie gorszej sytuacji od nas. Tymczasem pieniądze przyjdą do nas wtedy, gdy już nie będą potrzebne – a w każdym razie będziemy musieli dużo wcześniej sobie poradzić z kryzysem gospodarczym, co zresztą robimy obecnie. Gdybyśmy czekali na ten fundusz, nie byłoby żadnej tarczy, a miliony miejsc pracy już dawno temu byśmy utracili.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-5 POLSKA

6-7 ŚWIAT

8-11

GOSPODARKA

12 OBRONA NARODOWA

13 KULTURA

14-16

PUBLICYSTYKA

18 PODRÓŻE

20 SPORT

ZDROWIE \ Liczba nowych przypadków COVID-19 utrzymuje się na względnie bezpiecznym poziomie

Stabilna sytuacja epidemiczna

Z danych przedstawionych przez resort zdrowia wynika, że w ostatnich dniach raportowanych jest mniej niż 20 tys. nowych zakażeń koronawirusem. Wczoraj liczba ta wynosiła 16 687 przypadków. Niestety, wysoki pozostaje dobowy bilans ofiar śmiertelnych – w czwartek zmarło 580 pacjentów, u których potwierdzono COVID-19. W całej Polsce powstają też szpitale tymczasowe dla osób zarażonych. Większość z nich ma rozpocząć pracę na początku grudnia.

Jan Przemyski

Liczba osób na świecie zarażonych koronawirusem najprawdopodobniej dzisiaj przekroczy 61 mln, z czego już ponad 1,4 mln zmarło. Według Światowej Organizacji Zdrowia wyzdrowiało 42,1 mln pacjentów. W Polsce informację o pierwszym potwierdzonym przypadku COVID-19 Ministerstwo Zdrowia podało 4 marca. Według wczorajszych danych zakażonych było 941 112 mieszkańców naszego kraju. Bilans ofiar śmiertelnych wynosił 15 568. Z kolei ozdrowieńców jest ok. 495 tys. Resort zdrowia podał też, że z powodu koronawirusa w szpitalach przebywało 21 636 chorych, 2 109 z nich wymagało podłączenia do respiratorów. Na kwarantannie przebywa obecnie ok. 340 tys. osób, a nadzorem sanitarno-epidemiologicznym objęto 17 tys. kolejnych. Nadal wolnych pozostawało 17 035 łóżek dla pacjentów covidowych i 951 respiratorów.

Prezes Agencji Badań Medycznych (ABM) Radosław Sierpiński w porozumieniu z ministrem zdrowia Adamem Niedzielskim zwołał kolejne spotkanie z krajowymi ekspertami, by omówić najnowsze wyniki badań, m.in. leczenia chorych

W całej Polsce powstają tymczasowe szpitale dla pacjentów zakażonych koronawirusem | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

z koronawirusem. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. główny doradca premiera do spraw COVID-19 prof. Andrzej Horban, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych UM w Lublinie prof. Krzysztof Tomaszewicz i prezes Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych prof. Robert Flisiak.

– Dotychczas wszystkie publikacje dotyczące wykorzystania osocza ozdrowieńców w leczeniu chorych z COVID-19 nie dawały stuprocentowego potwierdzenia,

ale też nie zanegowały z całą pewnością skuteczności wykorzystywania tej terapii, w związku z czym publikacja argentyńskich badaczy nie dodaje merytorycznie nic nowego – ocenił prof. Flisiak. Jednocześnie podkreślił istotę wspomagającego podania osocza u pacjentów we właściwym momencie terapii. Wyniki te potwierdzają wnioski z rejestru SARS-ter, prowadzonego przez Polskie Towarzystwo Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych, które ma szansę uzyskać dofinansowanie z Agen-

cji Badań Medycznych i może stanowić krajowy rejestr terapii covidowych w Polsce. – Na ostateczne wyniki badań, które będą w stanie z całą pewnością potwierdzić skuteczność wykorzystania osocza ozdrowieńców w leczeniu COVID-19 lub jej brak, będziemy musieli jeszcze poczekać – komentował prof. Andrzej Horban. ABM relacjonuje, że zebrani eksperci zgodnie ocenili, że leczenie remdesivirem i osoczem ozdrowieńców nadal wydają się metodami, które powinny być uwzględnione

w standardzie leczenia COVID-19 przy jednoczesnej bieżącej weryfikacji badań w tym zakresie.

Przypomnijmy też, że w całej Polsce powstają tymczasowe szpitale dla pacjentów zakażonych koronawirusem. Część nich już działa – jak ten na Stadionie Narodowym w Warszawie – a reszta ma rozpocząć funkcjonowanie do połowy grudnia. Wczoraj temat placówek tymczasowych poruszył premier Mateusz Morawiecki, który na konferencji prasowej stwierdził, że mają one stanowić czwartą linię obrony. – Ja będę najszcześniejszy, jeżeli w tych szpitalach nie będzie żadnego pacjenta, a będę jeszcze bardziej szczęśliwy, jeśli nie będzie już pacjentów COVID-19 w ogóle, jeżeli pożegnamy się z epidemią – mówił szef polskiego rządu. – Staraliśmy się przygotować w jak najkrótszym możliwym czasie jak największą liczbę łóżek covidowych, i to zrobiliśmy. Zabezpieczyliśmy 25 tys. łóżek covidowych i będziemy je trzymali – dodał. Premier Morawiecki stwierdził, że brak pacjentów w szpitalach tymczasowych będzie dobrą oznaką, dlatego że – jak zauważył – będzie to wskazywało na brak potrzeby leczenia w trybie rezerwowym.

(PAP)

Prokuratura bada sprawę posłanki Lewicy

PRAWO \ Jest szansa, że antykościelne wybryki posłanki Lewicy Joanny Scheuring-Wielgus nie ujdą jej bezkarnie. Prokuratura Okręgowa w Toruniu bada obecnie sprawę podejrzenia m.in. obrażania uczuć religijnych przez lewicową aktywistkę. Zawiadomienie do prokuratury złożyła Agnieszka Wojciechowska van Heukelom, która dzisiaj będzie zeznawała w tej sprawie w komisariacie policji w dzielnicy Łódź-Polesie.

Działaczka społeczna z Łodzi Agnieszka Wojciechowska van Heukelom skierowała pod koniec października br. zawiadomienie do Prokuratury Krajowej w Warszawie o możliwości popełnienia przestępstwa przez posłankę Joannę Scheuring-Wielgus. „W dniu 25 października posłanka Joanna Scheuring-Wielgus wtargnęła do kościoła w Toruniu i ustawiła się przed ołtarzem z obrażającym uczucia religijne transparentem, zakłócając porzą-

dek publiczny oraz obrządek religijny prowadzony w Kościele katolickim, czym złamała art. 195 i 196 kk” – napisała działaczka. Według niej posłanka czyniła to „jakoby w imieniu kobiet, czyli moim, a z czym ja się nie utożsamiam i czym narusza mój interes oraz nadużywając przy okazji funkcji posła”. Zarzuty dotyczą złośliwego przeszkadzania w wykonywaniu aktu religijnego oraz obrażania uczuć religijnych i zagrożone są karą m.in. do dwóch

lat więzienia. Jak dodaje Wojciechowska van Heukelom, łamanie prawa przez przedstawicielkę ustawodawcy jest szkodliwe społecznie, bowiem jest ona osobą publiczną. „Może dlatego stanowi wzór dla innych, którzy w ślad za nią będą prawo łamać! W interesie społecznym leży ściganie osób, których działania stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego i ładu” – podkreśliła. Poprosiła także o sprawdzenie, czy posłanka nie nadużyła pełnionej funk-

cji „w sposób nieuprawniony, twierdząc jakoby reprezentowała kobiety, podczas gdy reprezentuje jedynie jakąś grupę kobiet, tj. czy nie łamie art. 231 kk”. Artykuł dotyczy naruszania interesu społecznego przez funkcjonariusza społecznego, co jest zagrożone karą do lat trzech. Sprawa trafiła do Prokuratury Okręgowej w Toruniu. Wojciechowska dzisiaj będzie zeznawała na policji.

Jak nas poinformowała Agnieszka Wojciechowska

van Heukelom, od lat zajmuje się obroną praw innych osób, za co otrzymała Złoty Krzyż Zasługi oraz Krzyż Wolności i Solidarności. Uczestniczyła także w obronie reformy sądownictwa w Polsce. „Kategorycznie odcinam się od formy i treści tzw. Strajku Kobiet i chciałabym przekonać innych do racji kobiet występujących w obronie życia” – podkreśliła.

Paweł Tunia

fot. Policja.gov.pl/d

SĘDZIA NA PODWÓJNYM GAZIE

WOKANDA \ Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej skierował do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego wniosek o zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego z Wągrowca (woj. wielkopolskie). Dariusz R. prowadził samochód w stanie nietrzeźwości.

ZABYTEK \ PRACE KONSERWATORSKIE W MUZEUM WIĘZIENIA PAWIAK

Remont zespołu pomnikowego muzeum Pawiaka

W bieżącym roku Muzeum Więzienia Pawiak obchodzi jubileusz 55-lecia działalności. Po upływie ponad pół wieku liczne elementy architektonicznej oprawy muzeum wymagały napraw i prac konserwatorskich. Placówka otrzymała na ten cel środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Inicjatorami utworzenia Muzeum Więzienia Pawiak były środowiska więźniów politycznych Pawiaka. Placówka powstała w znacznej mierze dzięki ich energii i zaangażowaniu. Obiekt wybudowany został według projektu Romualda Gutta i Mieczysława Mołdawy, którzy zaplanowali także aranżację przestrzeni muzealnej. Parterowy budynek wzniesiono na ocalałych fundamentach podziemnych kazamatów siódmego i ósmego oddziału, zachowanych z kompleksu więziennego zaprojektowanego przez Henryka Marconiego i oddanego do użytku w 1835 r. Pawiak stał się po 1863 r. więzieniem o charakterze głównie politycznym. W okresie okupacji niemieckiej był miejscem martyrologii narodu polskiego. W la-

tach 1939–1944 przez Pawiak przeszło około 100 tys. więźniów, spośród których 37 tys. zostało rozstrzelanych w egzekucjach, a 60 tys. wywieziono do obozów koncentracyjnych. Niemcy wysadzili kompleks więzienny w powietrze 21 sierpnia 1944 r. Przetrwiał oryginalny relikwiarz dawnej zabudowy w postaci murowanego filaru bramy wjazdowej oraz zasieków w stalowej ramie nad przejazdem. Do 2004 r. istotnym elementem całego kompleksu był więz limak, rosnący obok bramy głównej. Gdy drzewo uschło, zdjęto z niego formę i wykonano brązowy odlew, na który przeniesione zostały tabliczki epitafijne, mocowane na drzewie od 1945 r. przez rodziny zamordowanych. Dekapitalizacja elementów architektonicznych, współtworzących

muzeum otwarte 28 listopada 1965 r., wymagała podjęcia prac konserwatorskich, wykonania napraw, uzupełnień oraz oczyszczenia nawarstwień. Projekt konserwatorski wraz z programem planowanych prac remontowych wykonali w 2019 r. dr hab. Wiesław Procyk, profesor w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, oraz Janusz Mróz – specjalista w zakresie konserwacji metalu. Pieniądze na renowację przekazało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Mazowieckiego. Prace remontowe objęły konserwację zlokalizowanych w betonowym murze metalowych rzeźb, zaprojektowanych przez profesorów Tadeusza Łodzianę i Stanisława Słoninę, odnowienie metalowych napisów na budynku muzeum od strony

fot. Muzeum-niepodleglosci.pl

ul. Dzielnej, oczyszczenie i woskowanie odlewu pomnikowego drzewa oraz konserwację całościową muru od strony al. Jana Pawła II, a także odrestaurowanie ścian budynku muzealnego od strony al. Jana Pawła II i dziedzińca od ul. Pawiej. Prace konserwatorskie objęły

także granitowy pomnik w formie obelisku, zaprojektowany przez Zofię Pociłowską-Kann, wraz z płaskorzeźbioną symboliczną dekoracją jej autorstwa. Wszystkie prace sfinalizowane zostaną do końca listopada br.

Artykuł sponsorowany

Mazowsze.
serce Polski

30 LAT
MUZEUM
NIEPODLEGŁOŚCI

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MUZEUM
WIĘZIENIA
PAWIAK

Rząd odmrozi polowania zbiorowe?

PANDEMIA \ Z uwagi na epidemię koronawirusa myśliwi w całej Polsce nie mogą organizować zbiorowych polowań na dziki. Sprawia to, że już trudniej zredukować liczbę tych zwierząt, co z kolei utrudnia walkę z afrykańskim pomorem świń i zmniejszenie szkód łowieckich. Minister rolnictwa Grzegorz Puda zwrócił się w tej sprawie do ministra zdrowia.

Listopad, grudzień i styczeń to szczyt sezonu łowieckiego. To właściwie jedyne miesiące w roku, w których można względnie bezpiecznie organizować zbiorowe polowania na zwierzynę. Jest to także okres, w którym jeszcze nie rozwijają się młode. Nic dziwnego, że to w tych trzech miesiącach wykonuje się większość rocznych planów łowieckich. Inaczej jest jednak w tym roku. Z uwagi na pandemię myśliwi nie mogą organizować polowań, w których uczestniczy więcej niż jedna osoba. Oznacza to, że jedyną formą polowania jest dzisiaj praktycznie czatowanie na zwierzynę na ambonach. To jednak przy krótkiej dobie i braku śniegu sprawia, że plany w dużej mierze są dziś

niewykonane. – Jeśli chodzi o odstrzał sanitarny dzików rozpoczęty rozporządzeniami nałożonym przez wojewodów i powiatowych lekarzy weterynarii, to do dzisiaj odstrzelono prawie 150 tys. dzików. Myśliwi mogą polować tylko indywidualnie – mówił wczoraj główny lekarz weterynarii Bogdan Kopka. Problem jednak istnieje, o czym coraz częściej mówią myśliwi, którzy widzą już w statystykach, że nie wykonują swoich planów łowieckich. To może oznaczać po pierwsze kary dla kół łowieckich od właścicieli obwodów, a po drugie koszty dla rolnictwa, bo dziki nie dość, że są wektorem roznoszenia ASF, to jeszcze powodują znaczne szkody łowieckie. Aby wykonać zakładany

plan minimum, należałoby zabić prawie 176 tys. dzików.

– Zwróciliśmy się do Ministerstwa Zdrowia, aby jednak dopuścić te polowania zbiorowe. Z wielu powodów, ale przede wszystkim z takich, że są one dużo bardziej skuteczne. Myśliwi zwrócili się do nas taką prośbą. Osobiście zwróciłem się do pana ministra w tej sprawie i liczę, że spotka się to ze zrozumieniem, a odstrzał w polowaniach zbiorowych będzie możliwy – powiedział wczoraj na konferencji prasowej minister Grzegorz Puda. Jak jednak podkreślił, kwestia zbiorowych polowań ma dotyczyć walki z afrykańskim pomorem świń.

Jacek Liziniwicz

Kukiz zrobił swoje i ma odejść

SEJM \ Rada Naczelna Polskiego Stronnictwa Ludowego zerwała Koalicję Polską. Wczoraj ludowcy poinformowali, że kończą współpracę ze środowiskiem Pawła Kukiza. Co najmniej pięciu posłów założy nowe koło poselskie. – Przed nami świetlana przyszłość – mówi zagadkowo poseł Jarosław Sachajko.

O tym, że PSL nie jest już po drodze z Kukizem 15 plotkował się już od co najmniej kilkunastu tygodni. W sierpniu popularna plotka głosiła, że środowisko związane z byłym rockmenem zbliży się do PiS, a Jarosław Sachajko zostanie nawet ministrem rolnictwa. Nic takiego się jednak nie stało. Oficjalnie więc podziękowano posłom Kukizem 15 za głosowanie w sprawie rezolucji negocjacji budżetowych w UE, gdzie politycy zagłosowali tak jak PiS. Kukiza oskarżono więc, że... chce wyjść z Unii Europejskiej. – To absurdalne zarzuty, które wskazują, że był to tylko pretekst – mówi nam Jarosław Sachajko. Według bardziej prawdopodobnej wersji chodziło o to, że zbliżał się czas, w którym Koalicja

Polska miałaby wymienić wicemarszałka Sejmu na kogoś od Kukiza. Ludowcy nie chcieli również wywiązać się z obietnicy wpłaty 20 proc. subwencji na projekty obywatelskie.

– Nie ma się absolutnie czym przejmować. Przed nami świetlana przyszłość. Skończy się czas marginalizowania środowiska Kukizem 15. To nie był najprzyjemniejszy czas – mówi nam Jarosław Sachajko z Kukizem 15. Posłowie zakładają teraz swoje koło poselskie. Będzie w nim zasiadało najprawdopodobniej pięciu posłów. Nie wiadomo, jaką rolę będzie miała Agnieszka Ścigaj, którą wymienia się w gronie potencjalnych transferów do PiS.

(jal)

ZWŁOKI W KONTENERZE

POŻAR \ Policja w Jaworznie (woj. śląskie) bada okoliczności śmierci osoby znalezionej w pogorzelisku zadaszonego stanowiska kontenerów na odpady przy jednym z bloków. Pożar wybuchł w nocy ze środy na czwartek.

fot. Policja.gov.pl/d

fot. mat. pras./d

JEST PRACA NA POCZCIE

AKCJA \ Poczta Polska zatrudniła już ponad tysiąc osób na umowy-zlecenia do obsługi świątecznego szczytu. W całej Polsce prowadzi proces rekrutacji kolejnych pracowników, który potrwa do końca roku.

PROTESTY \ Politycy opozycji mogą pożalować swojego romansu z Ogólnopolskim Strajkiem Kobiet

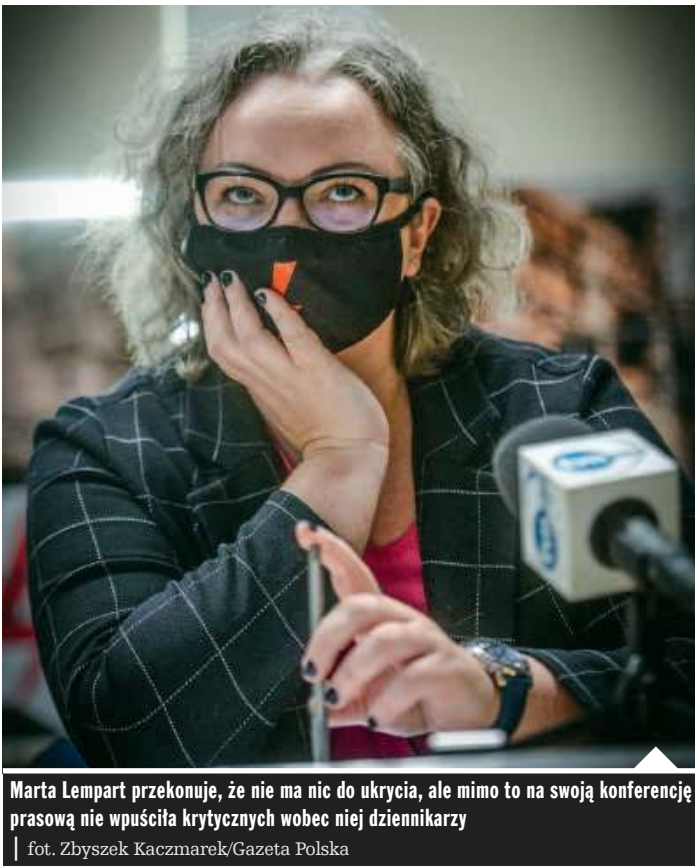
Nawet opozycja obawia się powtórki z KOD

„Gazeta Polska” ujawniła niejasności w finansowaniu fundacji Marty Lempart z Ogólnopolskiego Strajku Kobiet. Postanowiliśmy zapytać polityków opozycji o to, czy ich zdaniem wobec tych wątpliwości posłowie powinni tak bezrefleksyjnie popierać tę fundację. – Politycy powinni być bardzo ostrożni, włączając się do tego typu działań – ostrzega Marek Sawicki z PSL.

Adrian Siwek

W najnowszym numerze tygodnika „Gazeta Polska” Dorota Kania ujawniła, że Ogólnopolski Strajk Kobiet to prywatna fundacja Marty Lempart. Co więcej, wrocławską siedzibą organizacji jest prywatne mieszkanie aktywistki, a pieniądze ze zbiórki publicznej trafiają na jej prywatne konto. Na firmowaną przez nią zbiórkę publiczną wpłynęło już blisko półtora miliona złotych. Wpłaty deklarują także samorządy, w których władzę ma Platforma Obywatelska. „Nie jest to nic zaskakującego, ponieważ w czasie, gdy Donald Tusk był premierem, Marta Lempart pracowała w rządowych instytucjach” – napisała Dorota Kania. Sama Lempart przekonuje, że nie ma nic do ukrycia, ale mimo to na swoją konferen-

cję prasową nie wpuściła krytycznych wobec jej działalności dziennikarzy, którzy chcieli zadać pytania o finansowanie fundacji. Głos w sprawie zabrało Centrum Monitoringu Wolności Prasy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. „CMWP SDP stanowczo protestuje przeciwko naruszaniu zasady wolności słowa demokratycznego państwa przez organizację Strajk Kobiet poprzez odmowę udzielania informacji i niedopuszczanie do uczestnictwa w konferencjach prasowych organizacji dziennikarzem. Szczególnie bulwersująca jest przy tym forma wyrażania tej odmowy – przepychanki z dziennikarzami, ich szarpanie oraz określanie ich słowami uważanymi powszechnie za obelżywe” – podkreślono w oświadczeniu. Wątpliwości finansowe nie przeszkadzają jednak niektórym politykom

Marta Lempart przekonuje, że nie ma nic do ukrycia, ale mimo to na swoją konferencję prasową nie wpuściła krytycznych wobec niej dziennikarzy
| fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

opozycji w ogrzewaniu się w blasku Ogólnopolskiego Strajku Kobiet. – Stowarzyszenie się rozlicza. W Polsce dzięki Bogu wszystko jest jawne, więc niech stowarzyszenie odpowiada, skąd ma pieniądze i dlaczego stamtąd – powiedział w rozmowie z „Codzienną” poseł Platformy Obywatelskiej Ireneusz Raś. Innego zdania jest poseł Polskiego Stronnictwa Ludowego Marek Sawicki, który uważa, że politycy powinni ostrożniej podchodzić do tego typu stowarzyszeń, czego przykładem jest historia KOD. – To też był taki ruch, który spontanicznie powstał, masowo zaistniał, a potem okazało się, że Mateusz Kijowski ma nie tylko problemy rodzinne, ale przede wszystkim finansowe. Politycy powinni być ostrożniejsi, włączając się w tego typu działania – ocenił.

Pół miliona dla Matczaka

SKANDAL \ Instytucja podlegająca ministrowi ds. nauki i szkolnictwa wyższego okazała się bardzo hojna dla prof. Marcina Matczaka. Prawniczy autorytet totalnej opozycji i sprzyjających jej mediów występuje przeciwko reformie wymiaru sprawiedliwości, a dodatkowo dał się poznać opinii publicznej jako człowiek niskiej kultury i niewygórowanej wiedzy prawniczej.

Jak czytamy na stronie Narodowego Centrum Nauki, instytucja ta została powołana do wspierania wysokiej jakości badań naukowych w Polsce. Dyrektora NCN powołuje minister ds. nauki i szkolnictwa wyższego. Właśnie z tej instytucji 538 927 zł na projekt „Jak uczynić interpretację prawniczą bardziej obiektywną. Zastosowanie naturalistycznej filozofii języka do prawa” otrzymał prof. Marcin Matczak z Uniwersytetu Warszawskiego. Cel, jaki przyświeca NCN, jest na pewno wzniosły, jednak można mieć wątpliwości co do prawniczych kwalifikacji prof. Matcza-

ka. W maju br. portal Salon24.pl opisał, jak Matczak z prof. Wojciechem Sadurskim, innym prawniczym guru totalnej opozycji, dali się wciągnąć w pułapkę zastawioną na Twitterze przez internetowego trolla. Sprawa dotyczyła wyboru Małgorzaty Manowskiej na I prezes Sądu Najwyższego. „Prezydent RP, wyznaczając panią Małgorzatę Manowską na PP SN, naruszył wiele przepisów – napisał jednoznacznie niejaki »Ryszard«, który podał się za konstytucjonalistę i wykładowcę Uniwersytetu Warszawskiego. Konto na Twitterze założono w maju 2020 roku, a w do-

datku profil odsyła do strony TVN24 i sugeruje konto satyryczne” – czytamy na Salon24.pl. Internauta wymieniał tu kilka przepisów. „Zacytowane artykuły pochodziły z ustawy o prawie lotniczym” – napisano na witrynie, jednak Matczak i Sadurski przekazali fake newsa dalej. Matczak dał się poznać także jako człowiek o niskiej kulturze osobistej. Na Niezależnej.pl możemy przeczytać o jego skandalicznym wpisie na Twitterze z września 2018 r., który był skierowany do jednego z popularnych blogerów. „Kiedyś mówiłeś, że twoja córka idzie na prawo do Wrocławia, prawda? Wyślę ten twój defekacyjny tekst moim kolegom z Wydziału i poproszę, żeby go omówili na zajęciach w Jej grupie jako przykład mowy nienawiści. Zobaczymy, jak będziesz pisał, jak wróci do domu” – napisał Matczak. Jak skomentował to wówczas publicysta „Gazety Polskiej” Adrian Stankowski, wtedy rzecznik praw obywatelskich powinien z urzędu zająć się sprawą obrzydliwego wpisu, starając się pozbawić Matczaka wszelkich tytułów zawodowych.
Paweł Tunia

Solidarność w czasach pandemii

DOBROCZYNNOŚĆ \ Artur Jarczyński, właściciel kilku lokali gastronomicznych w Warszawie i Krakowie, przekazał wczoraj nowy respirator Szpitalowi Bielańskiemu. Ze sprzętu będą mogli korzystać przede wszystkim osoby zakażone koronawirusem, których stan określa się jako ciężki bądź krytyczny.

Pandemia koronawirusa bez wątpienia zmieniła świat. Miliony ludzi zachorowały, niestety część przegrała walkę z COVID-19. Innym dramatem, nieujętem w statystykach Światowej Organizacji Zdrowia, są bankructwa przedsiębiorstw, a co za tym idzie, rosnące bezrobocie. Jednak mimo tak trudnej sytuacji przedstawiciele branż najbardziej dotkniętych skutkami wprowadzonych przez rząd restrykcji potrafią wykazać się solidarnością z potrzebującymi i służbą zdrowia. Znany warszawski i krakowski restaurator Artur Jarczyński, właściciel m.in. Jeff’s, U Szwajjka, Shipudei Berek, Kompanii Piwnej, Otto Pompieri, Der Elefant, Pod Wawelem, Sukiennic, St. Antonio oraz Bazyliszka, przekazał wczoraj nowy re-

spirator Szpitalowi Bielańskiemu. Dar przed wejściem głównym do placówki odebrała jej dyrektor dr Dorota Gałczyńska-Zych. – Jesteśmy bardzo wdzięczni za ten sprzęt i dziękujemy za niego z całego serca – powiedziała dyrektor Gałczyńska-Zych. Warto podkreślić, że przekazany Szpitalowi Bielańskiemu sprzęt to respirator Dräger Savina 300 Select, który został skonstruowany tak, aby sprostać potrzebom wentylacji nawet najbardziej krytycznie chorych pacjentów. Jest bardzo prosty w obsłudze i konserwacji, a przede wszystkim mobilny, dzięki czemu może być wykorzystywany w każdym miejscu na terenie szpitala.
(jp)

DYPLMACJA \ W obronie spójności UE i suwerenności państw

Bratankowie bronią suwerenności

W czwartek premier Mateusz Morawiecki odbył jednodniową wizytę w Budapeszcie, by spotkać się z węgierskim premierem Viktorom Orbánem. Szefowie rządów podpisali wspólną deklarację nawiązującą do trwających negocjacji w sprawie budżetu unijnego.

Beata Mańkowska

Jeszcze przed czwartkowym spotkaniem w Budapeszcie szef kancelarii węgierskiego premiera Gergely Gulyas mówił, że rząd podtrzyma weto w sprawie następnego budżetu Unii Europejskiej, jeśli znajdą się w nim zapisy o praworządności, uzależniające wypłaty środków unijnych od przestrzegania demokratycznych standardów.

„Chcą to połączyć ze sprawami praworządności ze strony ideologicznej, a nie faktycznej” – powiedział Viktor Orbán podczas konferencji prasowej, na której wystąpił razem z premierem Polski Mateuszem Morawieckim. Węgierski premier podkreślił, że zawarte zostało ważne porozumienie: „Węgry nie przyjmują propozycji, które nie byłyby do

Premierzy Węgier i Polski, Viktor Orbán oraz Mateusz Morawiecki | fot. Krystian Maj/KPRM/d

przyjęcia dla Polski. W następnych miesiącach znów razem będziemy walczyć”. Jak dodał, duże państwa unijne i media tych państw rysują węgierskie weto jako coś niepoprawnego. „Weto to prawnie usankcjonowane narzędzie, traktat podstawowy Unii Europejskiej daje nam to prawo. Jeśli skła-

damy weto, to korzystamy z prawa, jakie zapewniamy nam UE” – podkreślił.

„Dzisiaj stawiamy wobec nowego wyzwania – zupełnie nowego mechanizmu, który przez swoje motywowanie politycznie decyzje mógłby doprowadzić do rozpadu lub rozczłonkowania Unii Europejskiej” – powiedział

z kolei premier Morawiecki. Jak dodał, jest to niezwykle niebezpieczne dla spójności całej UE. „Warto przytoczyć podstawowy prawniczy argument – nie może prawo wtórne omijać prawa pierwotnego. Traktaty są naszym konstytucją UE i ich się trzymamy. Tam jest procedura dotycząca praworządności

i procedury, których przestrzegamy” – podkreślił.

Premier Morawiecki zauważył, że ustalenia z lipcowego szczytu zostały zupełnie inaczej zinterpretowane, a prezydencja niemiecka nie zastosowała się do tych ustaleń. „Ta warunkowość prowadzi na manowce. Zgoda na warunkowość w takim kształcie może bezpowrotnie zmienić oblicze Unii Europejskiej” – dodał i zaapelował: „Drodzy przyjaciele z zachodniej, wschodniej i środkowej Europy, tak sformułowana warunkowość to kij na każde państwo. Nie tędy droga, to droga do rozbicia UE i my bronimy Unii przed tym rozbiciem”.

Mateusz Morawiecki po spotkaniu z Viktorom Orbánem podkreślił również, że Węgry i Polska będą bronić zarówno suwerenności, jak i litery oraz ducha traktatów. „Uważam, że w ten sposób bronimy spójności UE i suwerenności krajów, bo Europa musi być Europą ojczyzn” – podkreślił.

Nie ma miejsc w obozach, lądują w hotelach

KRYZYS MIGRACYJNY \ Druga fala pandemii w Europie nie odstrasza tysięcy migrantów, którzy wciąż przybijają do jej wybrzeży. Szczególnie dużo nowych przybyszów za cel obiera sobie archipelag Wysp Kanaryjskich.

Regionalny rząd Wysp Kanaryjskich prosi Madryt o pilną pomoc po tym, jak z powodu zatłoczenia w prowizorycznym punkcie przyjmowania migrantów został zmuszony do umieszczenia ponad 6 tys. migrantów w hotelach.

Od początku roku na ten hiszpański archipelag dotarło 18 tys. nielegalnych migrantów z Afryki, czyli o ponad 1000 proc. więcej niż w całym poprzednim roku. Wśród nich są osoby z COVID-19.

Decyzja o umieszczeniu przybyszów w hotelach łączy się z ogromnymi kosztami, gdyż dzienny ich pobyt w pensjonatach kosztuje rząd ok. 300 tys. euro dziennie. Nie jest to też traktowane przez właścicieli pensjonatów jako wsparcie dla podupadającej z powodu braku turystów branży, gdyż obawiają się oni,

że ten nieplanowany pobyt wpłynie na „zniszczenie reputacji regionu”.

Dlatego też oczekują od władz, że będzie to rozwiązanie czasowe i migranci zostaną usunięci z hoteli do końca grudnia.

Lokalne władze nie wiedzą jednak, czy uda się dotrzymać tego terminu, gdyż od ponad tygodnia proszą o wsparcie w tej sprawie rząd centralny i Komisję Europejską.

Przed tygodniem socjalistyczne władze w Madrycie obiecywały, że utworzą na Gran Canarii, największej z Wysp Kanaryjskich, obóz dla 7 tys. migrantów. Tymczasowe schronienia mają zostać ustawione w ciągu kilku tygodni i będą służyły do czasu przygotowania innych, głównie wojskowych obiektów.

Pobyt migrantów trwałby do czasu przekazania przez ten kraj nielegalnych przybyszów krajom ich pochodzenia. Jedynie nieliczni, jak zapowiadają władze, będą mieli prawo do azylu politycznego.

Opozycyjna Partia Ludowa ocenia, że obecny kryzys migracyjny jest rezultatem zbyt pobłażliwej polityki migracyjnej lewicowego gabinetu Sancheza.

Sytuacja jest o tyle trudna, że ponad połowę migrantów stanowią obywatele Maroka. Dziennik „El Mundo” pisze, że może to być skutek przemykania oczu przez marokańskie władze na masową emigrację swoich obywateli w tym kierunku, jako forma zemsty za wspieranie przez rząd w Madrycie, a szczególnie radykalnie lewicowy blok Unidas Podemos, walczącego o oderwanie od Maroka Sahary Zachodniej Frontu Polisario.

Petar Petrović

Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia

Europa przygotowuje się do świąt

PANDEMIA \ Europejskie stolicy zapowiadają, że restrykcje epidemiczne będą trwały przynajmniej do stycznia 2021 r. Londyn uspokaja dzieci i deklaruje, że Mikołaj będzie mógł przyjechać, aby rozdać prezenty.

Wykładniczy wzrost liczby zakażeń został złamany, stroma krzywa stała się spłaszczoną krzywą, ale liczba zakażeń pozostaje na zbyt wysokim poziomie – powiedziała podczas środowego spotkania z premierami krajów związkowych kanclerz Niemiec Angela Merkel. Szefowa rządu w Berlinie stwierdziła tym samym, że zagrożenie epidemiczne jest wysokie i restrykcje obowiązujące w listopadzie powinny pozostać w mocy do stycznia 2021 r. z lekkim poluzowaniem w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Kształt obostrzeń w okresie okołoswiątecznym jest obecnie dyskutowany przez europejskie stolicy na szczelnie unijnym. Istotną kwestią stała się sytuacja stoków narciarskich w Alpach, gdzie rokrocznie tysiące Europejczyków spędzają grudniowe wakacje. Przywód-

cy Włoch, Niemiec, Francji i Austrii pracują obecnie nad wspólnym rozwiązaniem w sprawie tegorocznej turystyki narciarskiej. Premier Włoch Giuseppe Conte postuluje zamknięcie alpejskich ośrodków narciarskich do 10 stycznia 2021 r. Decyzję wspiera prezydent Francji Emmanuel Macron, który uważa, że ośrodki rekreacyjne powinny zostać otwarte dopiero w styczniu.

W środę premier Wielkiej Brytanii Boris Johnson odniósł się do listu otrzymanego od 8-letniego Montiego, który zapytał o to, czy władze wpuszczają do kraju św. Mikołaja, aby ten rozdał dzieciom prezenty. „Zadzwoniłem na bieżący północny i potwierdzam, że Mikołaj i renifery są gotowi do drogi” – odpowiedział na wątpliwości najmłodszych premier.

(jk)

PROPOZYCJE REFORMY NATO

BEZPIECZEŃSTWO \ Grupa ekspertów NATO wśród sposobów na zreformowanie Sojuszu Północnoatlantyckiego zaproponowała m.in. ograniczenie zasady jednomyślności NATO.

SKAZANI ZA NIEUDANY ZAMACH STANU

TURCJA \ Sąd w Ankarze skazał w czwartek na kary dożywotniego pozbawienia wolności ponad 300 osób, które miały być zaangażowane w nieudany zamach stanu w Turcji w 2016 r.

USA \ Prezydent Trump przerwał sądową walkę swojego byłego doradcy

Ułaskawienie dla generała Flynnna

Prezydent Donald Trump postanowił ułaskawić swojego byłego doradcę ds. bezpieczeństwa narodowego Michaela Flynnna. Ruch ten spotkał się z ogromną krytyką lewicowych mediów i polityków. Spora część prawicy uważa jednak, że postąpił słusznie, gdyż uważa, że Flynn został wrobiony przez FBI.

Wiktor Młynarz

Generał Flynn był postacią bardzo szanowaną w amerykańskich siłach zbrojnych, chociaż raczej nieznaną poza nimi. Był m.in. twórcą amerykańskiej doktryny operacji antyterrorystycznych i chwalono go za sukcesy w walce z islamskimi bojownikami w Iraku i Afganistanie. Był również przez dwa lata dyrektorem DIA – wojskowego odpowiednika CIA – z nominacji Baracka Obamy.

Donald Trump postanowił powierzyć mu stanowisko doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego. Wkrótce jednak wyszło na jaw, że Flynn rozmawiał z ambasadorem

Rosji. Pod koniec swoich rządów Obama nałożył na Rosję sankcje za rzekomą ingerencję w wybory. Flynn poprosił ambasadora Sergieja Kisłaka o to, aby rząd Rosji na nie nie odpowiadał i dał Trumpowi szansę. Kiedy media ujawniły tę rozmowę, Trump, który o niej nie wiedział wcześniej, zwolnił go po 22 dniach na stanowisku.

Flynn był jednym z obiektów śledztwa speckomisji Roberta Muellera. W trakcie przesłuchania przez FBI powiedział, że nie rozmawiał z Kisłakiem. Został oskarżony o kłamanie FBI i przyznał się do winy, ale zanim sąd zdecydował o wysokości kary, na jaw wyszła wewnętrzna notatka FBI dotycząca tego, jak poprowadzić przesłuchanie, aby móc Flynnna

Generał Michael Flynn był m.in. twórcą amerykańskiej doktryny operacji antyterrorystycznych i chwalono go za sukcesy w walce z islamskimi bojownikami w Iraku i Afganistanie | fot. Wikipedia/d

oskarżyć. W związku z tym Departament Sprawiedliwości wycofał zarzuty wobec Flynnna, ale sądy nie chciały

się zgodzić na zakończenie postępowania.

Donald Trump, który wielokrotnie publicznie bronił

Flynnna, postanowił przerwać toczącą się od trzech lat prawną batalię. Wykorzystując przysługujące mu prawo prezydenckiej łaski, ułaskawił Flynnna. Oznacza to, że sądy nie mogą już skazać go na karę więzienia.

W USA przysługujące prezydentowi prawo łaski jest bardzo szerokie. Trump w ciągu swojej kadencji korzystał z niego niezwykle rzadko. Decyzja o ułaskawieniu Flynnna, mocno skrytykowana przez lewicujące media i demokratów, od dawna była uznawana za kontrowersyjną – to, że Trump ją w końcu podjął, może świadczyć, że przestał wierzyć w to, że uda mu się wyjaśnić incydenty wyborcze i zdobyć drugą kadencję.

Wielu wysoko postawionych republikanów publicznie pochwaliło Trumpa za podjęcie tej decyzji. Przedstawiciele Departamentu Sprawiedliwości, z którymi Trump jej nie skonsultował, nie ukrywają jednak, że woleliby, aby Flynn został ostatecznie uniewinniony przez sąd.

Europarlament przeciw Konstytucji RP

BRUKSELA \ Parlament Europejski przyjął wczoraj m.in. głosami PO i Lewicy rezolucję „w sprawie faktycznego zakazu aborcji w Polsce”. – To, co się obecnie dzieje, to jest pozatraktatowa presja polityczno-propagandowo-medialno-finansowa, aby Polska wprowadziła rozwiązania proaborcyjne – mówi był wiceszef PE Ryszard Czarnecki.

Inicjatorem rezolucji był europoseł Robert Biedroń z frakcji Socjalistów i Demokratów (S&D). W stworzenie tego dokumentu zaangażowane były również frakcje: Odnówmy Europę, Zieloni/Wolny Sojusz Europejski i Zjednoczona Lewica Europejska – Nordycka Zielona Lewica. Pod dokumentem podpisała się także grupa Europejskiej Partii Ludowej, do której należą Platforma Obywatelska i Polskie Stronnictwo Ludowe.

W projekcie rezolucji zdecydowanie potępiono m.in. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aborcji w Polsce. Decyzja TK zdaniem sygnatariuszy rezolucji zagraża zdrowiu i życiu kobiet.

Jak zauważa były wiceszef Parlamentu Europejskiego Ryszard Czarnecki, przed referendum akcesyjnym, które miało zdecydować o naszym wstąpieniu do Unii Europejskiej, ze strony Brukseli płynęły jednoznaczne oświadczenia, że kwestie ochrony życia i szerzej – światopoglądowe, moralne, obyczajowe, pozostaną w gestii krajów członkowskich. Sama zaś UE nie będzie w te sprawy ingerowała. – W traktacie lizbońskim te kwestie pozostały w zakresie kompetencji państw narodowych – zaznacza europoseł PiS.

Sygnatariusze rezolucji zwracają się ponadto do Rady Europejskiej, by zajęła się sprawą wyroku TK i innymi zarzutami dotyczącymi naruszania praw podstawowych w Polsce.

Dokument ten wzywa również Komisję Europejską, by zagwarantowała włączenie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego do następnej strategii UE w dziedzinie zdrowia. – Można się spodziewać, że zostanie znacząco zwiększona pula finansowa dla różnego rodzaju organizacji, które będą promowały w Polsce aborcję na życzenie – mówi europoseł PiS.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego była reakcją na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 22 października br. Polski organ władzy sądowej publicznie stwierdził, że przepis z ustawy z roku 1993 dotyczący dopuszczalności przerwania ciąży w sytuacji, gdy przesłanki medyczne wskazują na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu dziecka, jest niezgodny z Konstytucją RP. Samo zaś orzeczenie TK wciąż nie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw.

Paweł Kryszczak

Prezydent Chin liczy na reset

CHINY \ Prezydent Chin Xi Jinping pogratulował Joemu Bidenowi zwycięstwa w wyborach. Równocześnie chińska propaganda zaczęła ostro promować reset ze Stanami Zjednoczonymi.

Za czasów Baracka Obamy wobec Chin stosowano politykę łagodzenia. Wiercono, że ustępstwa wpłyną na liberalizację reżimu komunistycznego. Donald Trump odwrócił ten trend, a jego ostra polityka wobec ChRL zaczęła się cieszyć ponadpartyjnym poparciem. Biden w trakcie kampanii zaczął więc przedstawiać się jako zwolennik silnej ręki wobec Pekinu i nawet nazwał Xi „zbirem”.

Ten jednak, nie bacząc na uwagę, postanowił zadzwonić do Bidena i złożyć mu gratulacje z powodu rzekomego zwycięstwa w wyborach prezydenckich. Według chińskich mediów miał mu powiedzieć, że jako prezydent „utrzyma ducha braku konfliktu, braku konfrontacji, wzajemnego szacunku i korzyści dla obu stron stosunków”.

Pekin najwyraźniej wierzy, że pomimo nagłej zmiany poglądów Biden jednak zdecyduje się na reset podobny do

tego, jaki Obama wprowadził w relacjach z Rosją. Chińska propaganda od razu zaczęła promować takie zbliżenie. Kontrolowany przez partię dziennik „Global Times” zaczął np. twierdzić, że ludzie Bidena powinni nawiązać współpracę z Chinami w walce z koronawirusem i kryzysem ekonomicznym.

Niektórzy komentatorzy zwracają też uwagę, że wielu ekspertów Bidena od polityki zagranicznej ma związki z BCDGE – działającym w ramach uniwersytetu w Pensylwanii centrum szkoleniowym. W maju wyszło na jaw, że chińscy darczyńcy dali mu od 2017 r. aż 22 mln dol. Jeśli dodać do tego niejasne interesy jego syna z Chińczykami, resetu nie da się wykluczyć – chociaż w obecnym klimacie politycznym nie będzie on łatwy.

(wm)

BADANIE \ Mamy znakomite warunki do rozwoju i pracy dla pań

Polska to miejsce dla przedsiębiorczych kobiet

Polska awansowała z 16. na 5. miejsce w tegorocznym rankingu Mastercard Index of Women Entrepreneurs (MIWE), obejmującym kraje, które oferują kobietom najlepsze warunki do pracy i prowadzenia biznesu. Pod względem udziału kobiet w rynku pracy, w tym odsetka właścielek firm, nasz kraj zajął 4. pozycję na świecie.

Paweł Woźniak

Badanie MIWE skupia się na analizie czynników ułatwiających oraz hamujących rozwój zawodowy kobiet. W tegorocznej, czwartej jego edycji na wartość indeksu wpływ miały trzy elementy. Pierwszy z nich to aktywność zawodowa kobiet, ich udział w rynku pracy oraz odsetek pań na stanowiskach menedżerskich i specjalistycznych. Drugą składową stanowił dostęp kobiet do zasobów wiedzy i środków finansowych. Trzecią częścią indeksu były

ogólne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Badanie wykorzystuje ogólnodostępne, publiczne dane publikowane przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju czy Międzynarodową Organizację Pracy. Globalny ranking objął 80 proc. czynnych zawodowo kobiet w 58 największych gospodarkach świata.

Znakomicie w tegorocznym zestawieniu wypadła Polska, która ostatecznie z wynikiem 68,9 pkt zajęła 5. miejsce. Nasz kraj, przesuwając się z 16. pozycji z zeszłego roku, zanotował jeden z naj-

Polska jest w czołówce państw, które oferują kobietom najlepsze warunki do pracy i prowadzenia biznesu | fot. AdobeStock/d

większych awansów w rankingu. Wśród czynników wpływających na tak znaczącą zmianę autorzy bada-

nia wymienili poprawę instytucjonalnego wsparcia dla segmentu MŚP w Polsce, rozwój możliwości bizneso-

wych w naszym kraju czy coraz lepszy odbiór kobiet-przedsiębiorców przez Polaków.

Na podium tegorocznego rankingu wskoczyły: Izrael (74,7 pkt), USA (74) oraz Szwajcaria (71,5). Przed Polską znalazła się jeszcze Nowa Zelandia (70,1), zaś w pokonanym polu zostawiliśmy takie potęgi gospodarcze, jak Wielka Brytania (68,7), Kanada (68,6), Szwecja (68,3) czy Australia (67,5).

Polska zanotowała też znaczący awans w rankingu obejmującym jedną ze składowych badań MIWE – udział kobiet w rynku pracy, w tym ich odsetek na stanowiskach menedżerskich i specjalistycznych. Polska zajęła w tym zestawieniu 4. miejsce, awansując z 8. pozycji w roku ubiegłym. Badanie pokazało, że kobiety w Polsce stanowią ok. 40 proc. wszystkich pracowników na stanowiskach menedżerskich, co jest jednym z najwyższych wyników na świecie.

Również odsetek firm w Polsce prowadzonych przez panie należy do globalnej czołówki. Z wynikiem 29,9 proc. Polki nieznacznie ustępują pod tym względem jedynie Portugalkom (31,2 proc.) oraz Hiszpankom (30,9 proc.).

Prawo wtórne nie może omijać traktatów

BUDŻET UE \ Premier Mateusz Morawiecki przypomniał, że tzw. mechanizm praworządności, który omija unijne traktaty, nie został przyjęty przez członków UE, nie jest więc aktem prawnym, który można zaskarżyć do Trybunału Sprawiedliwości UE, co sugeruje szefowa KE Ursula von der Leyen.

Do Trybunału Sprawiedliwości UE można zaskarżyć tylko unijny akt prawny, który został przyjęty – tak premier Mateusz Morawiecki skomentował sugestię Ursuli von der Leyen, szefowej Komisji Europejskiej, że państwa mające wątpliwości w sprawie mechanizmu praworządności i zapowiadające weto w tej sprawie mogą zgłosić zastrzeżenia do TSUE.

Szef polskiego rządu podkreślił, że prawo wtórne UE, takie jak rozporządzenia czy dyrektywy, nie może omijać prawa pierwotnego, czyli prawa traktatowego. – Prawo traktatowe jest nadrzędne. To tak jak w porządku prawa krajowego: konstytucja stoi wyżej niż ustawa, a ustawa stoi wyżej niż rozporządzenie – wyjaśnił Morawiecki.

Premier zwrócił uwagę, że w traktacie o Unii Europejskiej jest art. 7 mówiący o procedurze dotyczącej praworządności. Są też akty niższego rzędu, jak dyrektywy i rozporządzenia. W ocenie Morawieckiego zaproponowane obecnie rozporządzenie, zawierające tzw. mechanizm praworządności, omija zapisane w traktacie kluczowe artykuły, takie jak wspomniany art. 7.

– To rozporządzenie nie tylko jest sprzeczne z traktatami, ale ono przede wszystkim nie pozwala na zachowanie podstawowej, fundamentalnej zasady, którą jest zasada pewności prawa – podkreślił szef polskiego rządu. – Dlatego Polska z całą mocą sprzeciwia się przyjęciu aktu prawnego, który omija traktaty UE – podsumował Morawiecki.

Głos w sprawie zabrała także europoseł PiS Jadwiga Wiśniewska. – My chcemy Unii równych szans i takich samych możliwości. Nie zgodzimy się na bycie państwem drugiej kategorii, które będzie karcone z powodu, który akurat Komisji Europejskiej czy zdominowanemu przez lewicowo-liberalną większość Parlamentowi Europejskiemu wyda się słuszny do zastosowania – stwierdziła.

Europoseł podała przykłady sytuacji, w których tzw. mechanizm praworządności może w przyszłości być wykorzystywany. – Dziś on będzie dotyczył rzekomo łamanej praworządności, jutro braku zgody na adopcję dzieci przez pary jedнопłciowe, pojutrze tego, że nie przyjmujemy migrantów w takiej liczbie, jak sobie UE życzy. Niedookreślenie tego mechanizmu powoduje, że może być on batem politycznym na państwa członkowskie – podkreśliła Wiśniewska.

(jak, PAP, Niezależna.pl)

Miliardy złotych na nowe pociągi i tramwaje

TRANSPORT \ Po torach w Polsce jeżdżą coraz nowocześniejsze składy kolejowe i tramwajowe. Nowe pojazdy zostały kupione m.in. przez PKP Intercity, Koleje Mazowieckie, PKP SKM w Trójmieście, Koleje Dolnośląskie, a także zarządy województw podkarpackiego, wielkopolskiego i małopolskiego.

Całkowita wartość tych projektów wyniosła prawie 5,4 mld zł, z tego dofinansowanie unijne w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko wyniosło blisko 1,9 mld zł. Pozostałe środki są wkładem krajowym. Dzięki projektom, na które środki unijne przeznaczyło Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, po polskich torach jeżdżą 34 nowe pociągi. W planach jest zakup kolejnych 108. Do tej pory zmodernizowano też 238 składów z planowanych 368.

Nowe pojazdy spełniają wiele norm – są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, mają limit dopuszczalnej emisji hałasu, zachowują odpowiednie standardy bezpieczeństwa w tunelach. Pociągi są też wyposażone w europejski system sterowania ruchem kolejowym.

Trzysta czterdzieści – tyle nowych tramwajów zasili tabor w polskich miastach. Z części nowoczesnego taboru korzystają mieszkańcy Wrocławia, Poznania i Gorzowa Wielkopolskiego. Dla stolicy Dolnego Śląska kupiono 56 nowych wielozłonowych tramwajów z dodatkowym wyposażeniem obsługowym. O 60 tramwajów wzbogacił się Poznań; w Gorzowie Wielkopolskim po raz pierwszy na tory wyjechało 14 tramwajów niskopodłogowych.

Wartość tych trzech projektów wyniosła 884,5 mln zł, z tego dofinansowanie z Programu Infrastruktura i Środowisko to niemal 345 mln zł. Inwestycja mogła również liczyć na wsparcie z pieniędzy krajowych – przekazało ministerstwo.

(lus, PAP)

WSPARCIE \ Państwo nie zostawiło przedsiębiorców i pracowników samych

Rusza druga tarcza PFR dla firm

Uruchomienie Tarczy Finansowej PFR 2.0, nowego programu pomocy dla przedsiębiorców działających w gastronomii, przewozach, turystyce, a także kulturze, zapowiedział w czwartek premier Mateusz Morawiecki. Wartość programu to 35–40 mld zł. Środki trafią do niemal 40 branż dotkniętych kryzysem.

Jan Kamieniecki

Premier zapewnił, że rząd będzie robił wszystko dla ratowania miejsc pracy i dla ratowania potencjału gospodarczego polskich przedsiębiorców. – O ile pierwsza tarcza uratowała gospodarkę w wiosennej fali pandemii, to dzisiaj patrzemy przede wszystkim na te sektory, które są najbardziej dotknięte kryzysem. Chodzi o ok. 40 branż, w tym: gastronomię, przewozy, hotelarstwo, turystykę, a także kulturę i rozrywkę – powiedział Morawiecki.

Wartość Tarczy Finansowej PFR 2.0 szef rządu oszacował na co najmniej 35–40 mld zł. Jak wyjaśnił, 3 mld zł będzie przeznaczone dla mikrofirm, 5 mld zł dla małych firm, a dla średnich i większych pozostałe 25–27 mld zł. Termin składania wniosków dla mikro-

Wartość nowego programu pomocy dla firm szacujemy na 35–40 mld zł – poinformował Mateusz Morawiecki | fot. F. Błażejowski/Gazeta Polska

firm, a także małych i średnich przedsiębiorstw, to styczeń–luty 2021 r. (po zgodzie KE). W przypadku dużych firm termin jest dłuższy, obejmuje styczeń–marzec 2021 r. (oczywiście po zgodzie KE).

Morawiecki zaznaczył, że gospodarka i stan epidemii

to dwa mechanizmy ze sobą bezpośrednio powiązane. – Nie wiemy dokładnie, kiedy pozbędziemy się epidemii na dobre. Myślę jednak, że 2021 r. będzie rokiem przełomu gospodarczego. Musimy się odbić po tegorocznej recesji – powiedział.

Szef rządu podkreślił, że obecne metody walki z kryzysem w Polsce przynoszą pozytywne rezultaty. – Jeśli chodzi o poziom bezrobocia i aktywności ekonomicznej ludności, to rejestrujemy jedno z najlepszych wyników nie tylko w Europie, ale na-

wet na świecie. W III kwartale br. mamy do czynienia z przyrostem aktywności ekonomicznej powyżej poziomu sprzed pandemii – zauważył Morawiecki.

Premier zwrócił uwagę, że OECD i Komisja Europejska prognozują jeden z najniższych spadków PKB w Polsce w porównaniu z innymi krajami UE. – Jeśli porównać dane Polski z danymi z krajów mających podobny spadek PKB, jak Litwa, to tam przyrost bezrobocia był jednym z najwyższych – zaznaczył.

Morawiecki przypomniał też dane NBP wskazujące, że Polska w tym roku powinna mieć jedną z największych w historii nadwyżkę na rachunku bieżącym. – To oczywiście nie znaczy, że sytuacja gospodarcza jest dobra, bo jest bardzo trudna. Od naszej wspólnej odpowiedzialności zależy, jak szybko będziemy w stanie odbić się z tego gospodarczego dołka – podsumował premier.

(PAP)

REKLAMA

Przedłużenie terminu obowiązywania promocji na przewozy przesyłek z Rozdziału NHM 25 do 31 grudnia 2020 r.

Spółka PKP LHS wydłuża okres obowiązywania promocji na przewozy towarów z Rozdziału NHM 25 łącznie z wyjątkami NHM 2517 oraz NHM 2506

więcej informacji w Dziale Sprzedaży

www.lhs.com.pl

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

fot. mat. pras./d

NBP: W SPRAWIE FRANKOWYCH KREDYTÓW WINNE SĄ BANKI

FINANSE \ Za kredyty walutowe odpowiadają wyłącznie banki i nie powinny próbować zrzucać odpowiedzialności na innych – tak Adam Glapiński, prezes Narodowego Banku Polskiego, odpowiedział na skierowany do niego list banków, w którym prosiły o zajęcie stanowiska w tej sprawie.

UŻYWKI \ Polska to podatkowy raj dla zagranicznych wytwórców płynów do e-papierosów

Groszowa akcyza za wkłady z płynami do e-papierosów zabolí budżet państwa

Międzynarodowym firmom produkującym wkłady z płynami do e-papierosów Polska musi się jawić jako podatkowy raj. Fiskus od 1 października pobiera akcyzę od producentów płynów do e-papierosów oraz podgrzewaczy tytoniu. Dysproporcje w wysokości płaconej przez producentów daniny są jednak bardzo duże.

Obecny mechanizm wyraźnie preferuje wkłady z płynami do e-papierosów, których producentami są globalne koncerny tytoniowe. W efekcie płać wielokrotnie mniejsze stawki niż ich konkurenci. Tymczasem po e-papierosy na płynny coraz częściej sięga dziś polska młodzież, choć wśród młodych nadal dominują u nas tradycyjne papierosy. Z badania Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny wynika, że co drugi (52,4 proc.) polski nastolatek zaczynał „przygodę z nikotyną” od papierosa, a co trzeci (32,3 proc.) od e-papierosa z płynem. Z kolei podgrzewacze tytoniu były pierwszym w życiu produktem z nikotyną dla zaledwie 0,2 proc. młodych.

Z opublikowanego właśnie raportu Kantar na zlecenie Krajowej Izby Gospodarczej wynika, że międzynarodowi producenci wkładów z płynami do e-papierosów (tzw. systemów zamkniętych) płać nawet:

* 25-krotnie niższą akcyzę niż producenci papierosów;

* 6-krotnie niższą akcyzę niż polscy producenci płynów do e-papierosów ze zbiornikiem na płyn (tzw. systemów otwartych);

* 5-krotnie niższą niż producenci tzw. podgrzewaczy tytoniu.

Polskie MŚP i producenci podgrzewaczy tytoniu płać największą akcyzę

Zgodnie z wnioskami przytoczonego raportu producenci podgrzewaczy tytoniu oraz polscy mali i średni producenci płynów do e-papierosów płać w obecnym systemie podatkowym największą akcyzę za swoje produkty.

Raport Krajowej Izby Gospodarczej informuje, że konsumenci e-papierosów w Polsce użytkują zasadniczo dwa rodzaje e-papierosów:

* E-papierosy ze zbiornikiem na płyn do samodzielnego uzupełniania (otwarte systemy e-papierosowe). Wśród producentów płynów do takich e-papierosów dominują polskie małe i średnie firmy. Średnia dzienna konsumpcja to ok 4,2 ml płynu (liquidu).

* E-papierosy na gotowe wkłady z płynem (zamknięte systemy e-papierosowe). Średnio polscy konsumenci zużywają 1,1 ml takich płynów we wkładach dziennie (5–6 na tydzień). Wśród producentów wkładów z płynami dominują międzynarodowe koncerny tytoniowe.

Oprócz e-papierosów na naszym rynku można nabyć również drugą alternatywę tzw. podgrzewacze tytoniu. Te zamiast płynów wykorzystują jednak tytoń, który w odróżnieniu od papierosów nie jest spalany, lecz podgrzewany przez specjalne urządzenie do niższych temperatur, dzięki czemu nie powstają tu substancje smoliste.

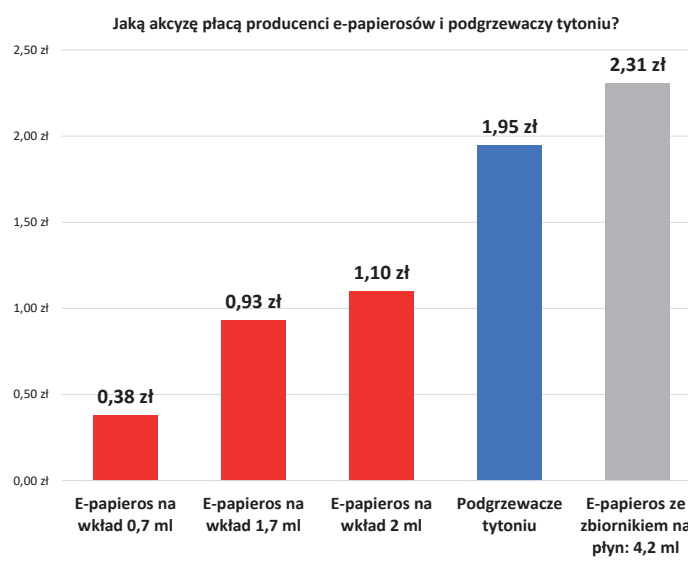
Wkłady w systemach zamkniętych z najniższym podatkiem

Międzynarodowi producenci zamkniętych systemów e-papierosowych oferują w sprzedaży wkłady (kapsułki) o niskich pojemnościach, już od 0,7 ml. Takie wkłady przeznaczone są do nowoczesnych e-papierosów, które pozwalają na mniejsze zużycie takiego płynu niż w przypadku e-papierosów ze zbiornikami na płyn, które muszą zużyć więcej płynu, żeby zaspokoić tę samą potrzebę konsumenta. E-papierosy na wkłady są zatem bardziej wydajne niż te ze zbiornikami.

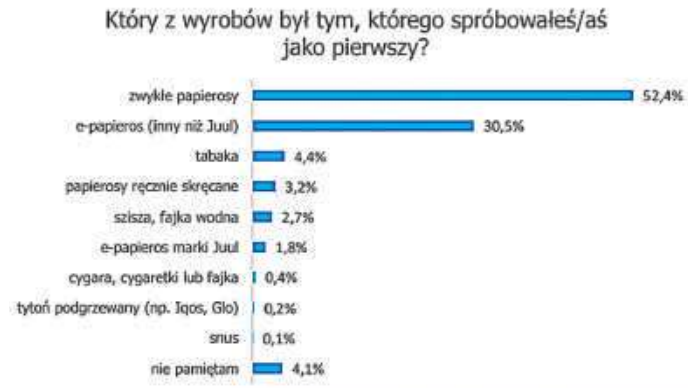
W przypadku wkładów do e-papierosów relatywnie niewielka porcja płynu stosowanego w bardziej nowoczesnych urządzeniach do ich konsumpcji odpowiada znacznie większej używanej w tych starszych.

W efekcie międzynarodowi producenci płynów odprowadzają do fiskusa dosłownie groszową akcyzę od swoich produktów – już od 38 gr za jeden wkład. W tym samym czasie producenci podgrzewaczy tytoniu płać za swój produkt 1,95 zł akcyzy, a polscy producenci płynów do e-papierosów ze zbiornikami na płyn – 2,31 zł.

Zgodnie z obowiązującym od października systemem podatkowym w przeliczeniu na 1 ml płynu obecna stawka akcyzy wynosi 0,55 zł. Gdy przemnoży się to przez średnie

Źródło: Krajowa Izba Gospodarcza, 2020. Dane: KANTAR, 2020.

Źródło: DSC – Badania Naukowe dla NOZP – PZH.

dziennie zużycie przeciętnego konsumenta e-papierosów, co pokazuje właśnie raport Krajowej Izby Gospodarczej, okazuje się, że międzynarodowi producenci wkładów z takimi płynami, w zależności od pojemności tych urządzeń, płać za ich sprzedaż fiskusowi 0,38, 0,93 czy 1,10 zł. Średnie obciążenie podatkiem kosztuje więc międzynarodowych producentów płynów ok. 60 gr (1,1 ml średniego zużycia płynu x 0,55 zł).

Małe i średnie polskie firmy, które także produkują płyny do e-papierosów, tyle że już nie w gotowych wkładach, muszą zapłacić dużo więcej. W przypadku bowiem stosowania e-papierosów ze zbiornikami średnie dzienne zużycie doń płynu wynosi 4,2 ml. A więc za ich sprzedaż polscy producenci odprowadzają średnio 2,31 zł podatku akcyzowego. Czyli 6 razy więcej od międzynarodowych koncernów.

Nowy system akcyzowy objął także inną alternatywę wobec papierosów tradycyjnych, tj. tzw. podgrzewacze

tytoniu, których producenci płać 1,95 zł za paczkę wyrobów tytoniowych do podgrzewania. Oznacza to, że zostały one opodatkowane niemal tak samo wysoko, jak polscy producenci płynów w systemach otwartych.

Władze skarbowe powinny zweryfikować obecny system akcyzowy

W opinii Piotra Soroczyńskiego, głównego ekonomisty Krajowej Izby Gospodarczej, problem polega na tym, że stawki akcyzy dla wkładów do produktów alternatywnych do tradycyjnych papierosów są związane z objętością nośnika. Tymczasem może on być bardziej lub mniej skoncentrowany.

– Myślę, że władze skarbowe powinny dokładniej przyjrzeć się temu ogromnemu różnicowaniu stawek akcyzy na e-papierosy, obowiązujących od 1 października br., i przeanalizować to ponownie – mówi nam Soroczyński. – Nie ulega bowiem wątpliwości, że był taki pomysł, by przynajmniej na początku dystrybucji w na-

szym kraju tzw. alternatywnych wyrobów nikotynowych (mniej szkodliwych od tradycyjnych papierosów) dać im szansę rozwoju na rynku i nie pobierać od nich akcyzy. Obecnie te stawki są wciąż sporo niższe od obowiązujących na tradycyjne papierosy. Pomysł ten nie sprawdził się jednak do końca, ponieważ wszystkie istniejące rodzaje tych tzw. e-papierosów zostały objęte formalnie jednakowymi stawkami akcyzy. Tymczasem część tych wyrobów została opodatkowana efektywnie sporo mniej od pozostałych. Chodzi o to, że dla konsumenta ten sam efekt wywołuje spożycie 1 ml płynu bardziej skoncentrowanego (w tzw. systemach zamkniętych) oraz 3–4 ml mniej skoncentrowanego (w systemach otwartych produkowanych przez polskie MŚP). Tymczasem stało się to, co wykazaliśmy w naszym raporcie – polscy producenci, głównie z sektora MŚP, płynów do e-papierosów zostali w obecnym stanie rzeczy poszkodowani. Ponieważ płyny przez nich produkowane są mniej skoncentrowane od tych najbardziej technologicznie zaawansowanych, wytwarzanych przez światowe koncerny tytoniowe i wymagają większych dawek do zastosowania przez konsumentów. A co za tym idzie, stały się od października droższe dla konsumentów.

Młodzi Polacy dalej zaczynają od zapalenia papierosa

Zgodnie z raportem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH) wśród młodych Polaków furtką do nikotynowego nałogu nadal są tradycyjne papierosy. Dla ponad połowy młodych ludzi (52,4 proc.) to właśnie papieros był pierwszym w ich życiu wyrobem z nikotyną, z którego skorzystali. Na drugim miejscu wśród młodych Polaków są natomiast e-papierosy na płyn, które były produktem inicjującym kontakt z nikotyną dla co trzeciego nastolatka w Polsce (32,3 proc.). Najniższy odsetek w badaniu odnotowano dla dwóch produktów: podgrzewaczy tytoniu (zaczęło od nich zaledwie 0,2 proc. młodych) oraz snusu (tytoniu do żucia – zaledwie 0,1 proc. młodych Polaków skorzystało z tego produktu jako pierwszego wyrobu z nikotyną).

RAPORT \ Pod względem dostępnych funkcjonalności online polskie banki plasują się powyżej globalnej średniej, ale w pewnych obszarach zostają w tyle za cyfrowymi liderami – wynika z raportu firmy Deloitte. Spośród 13 polskich banków, objętych badaniem w 2020 r., pięć to cyfrowi liderzy, którzy znajdują się w gronie 10 proc. najbardziej dojrzałych cyfrowo banków na świecie, a trzy znajdują się w tzw. grupie pościgowej.

Solidarność nie chce handlu 6 grudnia

SKLEPY \ Niedziela handlowa 6 grudnia to zły pomysł – tak Piotr Duda, przewodniczący NSZZ „Solidarność”, odniósł się do propozycji rządu. – Pracownicy będą musieli w tym dniu przyjść do pracy i narażać swoje zdrowie, a nawet życie – dodał.

Na stronach Rządowego Centrum Legislacji opublikowano projekt nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, zgodnie z którym niedziela 6 grudnia tego roku ma być handlowa.

Krytycznie do tego pomysłu odniósł się w szef Solidarności.

– To bardzo zły pomysł, przyjęliśmy go z oburzeniem. Według uzasadnienia projektu ma to rozładować przedsięwzięte natężenie ruchu i pomóc biznesowi. Tam nie ma nic o bezpie-

czeństwie ludzi pracujących w centrach handlowych – stwierdził wczoraj Piotr Duda.

– Jesteśmy zbulwersowani. Doskonale wiemy, jak wyglądają mikołajki w galeriach handlowych, Już widzę, ile będzie ludzi, którzy będą chodzili i roznosili korona-

wirusa, zakażać się wzajemnie. Dla mnie jest to sytuacja nieodpowiedzialna ze strony rządzących – powiedział przewodniczący NSZZ „Solidarność”.

Piotr Duda wyraził także oburzenie faktem, że do projektu rękę dołożyły dwie organizacje związkowe – OPZZ i Forum Związków Zawodowych. – Dla mnie sytuacja, gdzie związki, zamiast dbać i bronić pracowników, dbać o ich bez-

pieczeństwo, idą ręką w rękę z biznesem i pracodawcami, jest niedopuszczalna – zaznaczył.

Według związkowca, zakupy można zrobić w innych dniach, tym bardziej że dwie kolejne niedziele – 13 i 20 grudnia – będą handlowe. Zdaniem szefa Solidarności obecnie pomocy potrzebuje przede wszystkim branża hotelarska.

(jak, PAP)

Dodatkowe miliardy dla samorządów

INFRASTRUKTURA \ Dzięki zwiększeniu dofinansowania o 3 mld zł Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (wcześniej Fundusz Dróg Samorządowych) będzie dysponował łącznie kwotą 39 mld zł.

Poszerzamy zakres wsparcia – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber. – Z dofinansowania rządowego będą mogły skorzystać samorządy budujące obwodnice na drogach wojewódzkich, dodatkowe środki trafią też na zadania miejskie i polegające na poprawie bezpieczeństwa pieszych na przejściach – dodał.

Fundusz Dróg Samorządowych został utworzony w 2019 r. i cieszy się dużym zainteresowaniem samorządów gmin i powiatów. Wsparcie inwestycji na drogach samorządowych ze środków FDS jest przewidziane do 2028 r. Dotychczas samorządy ukończyły ok. 1700 zadań o łącznej wartości dofinansowania wynoszącej 1,42 mld zł. W realizacji jest obecnie ponad 4,1 tys. inwestycji.

Środki przeznaczone na dofinansowanie zadań drogowych w ramach FDS w latach 2019–2020 pozwalają na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu blisko 9,5 tys. km dróg lokalnych. W 2019 r. na realizację tych dróg przeznaczono w sumie 6 mld zł. Dofinansowanie z FDS otrzymało łącznie 4280 zadań na drogach powiatowych i gminnych o długości 6 tys. km.

W 2020 r. wsparcie rządowe uzyska 2297 zadań, w tym 623 powiatowe i 1674 gminne. Łączna wartość środków FDS przeznaczonych na dofinansowanie realizacji inwestycji w 2020 r. to 3,2 mld zł.

(med)

AKCJA \ Wolontariusze Banku Pekao niosą pomoc lokalnym społecznościom

Razem mimo pandemii

Dobiega końca druga edycja akcji „Jesteśmy blisko”. To konkurs grantowy organizowany przez Pekao SA dla pracowników angażujących się w działalność dobroczynną. Tegoroczna akcja, której finał zaplanowany jest na Międzynarodowy Dzień Wolontariusza, miała szczególny charakter ze względu na pandemię koronawirusa. Pracownicy banku udowodnili jednak, że można być blisko i pomagać nawet z zachowaniem reżimu sanitarnego i dystansu społecznego. W tym roku wolontariusze zainicjowali ponad 50 projektów, na realizację każdego z nich otrzymali do 4,5 tys zł.

Celem akcji „Jesteśmy blisko” jest wspieranie lokalnych inicjatyw w obszarze m.in. edukacji, kultury i sztuki, ekologii czy ochrony zdrowia. Każdy pracownik może zgłosić projekt, zaangażować w niego koleżanki i kolegów i ubiegać się o grant na swoje przedsięwzięcie. Pierwsza edycja konkursu zainicjowanego przez Bank Pekao SA i jego Fundację im. dr. Mariana Kantona zorganizowana została w 2019 r. z okazji obchodów 90-lecia banku. Wtedy jego pracownicy zrealizowali aż 90 projektów wolontariackich. Sukces przeprowadzonych w zeszłym roku projektów zaostrzył apetyt wolontariuszy na pomaganie.

Pomysłodawcy tegorocznych inicjatyw dostosowali swoje propozycje do trudnych warunków epidemicznych. Wśród zwycięskich projektów znalazły się m.in. pomoc dla schronisk i przytulisk dla zwierząt, remont placówek edukacyjnych, rewitalizacja terenów zielonych oraz organizacja wydarzeń sportowych. W Koszalinie wolontariusze Banku Pekao SA zamontowali dla dzikich kotów domki na zimę, seniorzy z zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego w Otwocku otrzymali kącik biblioteczny wzbogacony o audiobooki, a lubelskie hospicjum dla dzieci koncentrator tlenu dla dzieci cierpiących na niewydolność oddechową.

– Pracownicy Banku Pekao SA z całej Polski przez kil-

Wolontariusze Banku Pekao asystowali opiekunom jeży z Azylu Kolczasty Gang i weterynarzowi w trakcie zabiegów i badań kontrolnych
| fot. mat. pras.

ka ostatnich tygodni pomagali potrzebującym i przeciwdziałali wykluczeniu. Tegoroczna edycja ma szczególne znaczenie ze względu na pandemię COVID-19. Mieliśmy na uwadze, że część pomysłów będzie wymagać pewnej modyfikacji w związku z reżimem epidemicznym. Przewyciężyliśmy trudności i wspólnie zrealizowaliśmy ponad 50 przedsięwzięć. W związku z dużym zaangażowaniem wolontariuszy planujemy nadanie akcji „Jesteśmy blisko” cyklicznego charakteru – podkreśla Piotr Borowiec, prezes zarządu Fundacji Banku Pekao SA im. dr. Mariana Kantona, a jednocześnie dyrektor Biura Wolontariatu i Kultury Korporacyjnej w Banku Pekao SA.

Każdy pracownik Banku Pekao SA ma możliwość wykorzystania dwóch dni roboczych w roku kalendarzowym na wolontariat organizowany przy wsparciu pracodawcy. Liderzy wolontariatu uczestniczą w spotkaniach i warsztatach przygotowujących ich do tej ważnej roli. Przedstawiciele zarządu banku także angażują się w wolontariat oraz osobiście wspierają inicjatywy pomocy. Bank zaprasza także pracowników do udziału w akcjach przedsięwziętych. W poprzednich latach w centrali banku organizowano dobroczynny kiermasz świąteczny. Obecne warunki sprawiły, że w tym roku pracownicy – darczyńcy pomagają, praktycz-

nie nie wychodząc z domu. Przygotują ponad 150 prezentów dla seniorów z jednego z warszawskich domów opieki społecznej oraz dla dzieci pod opieką Stowarzyszenia SOS Wioski Dziecięce.

– Wspólne czynienie dobra pozwala nam się sprawdzić w zupełnie nowych okolicznościach. Działania dla wspólnego dobra pozwalają nam się lepiej poznać i wzajemnie wspierać. Dzięki wsparciu wielu inicjatyw możemy widzieć uśmiech na twarzach osób, którym pomagamy – mówi Anna Strukowicz, ekspert w Biurze Wolontariatu i Kultury Korporacyjnej Banku Pekao SA, koordynatorka akcji „Jesteśmy blisko”.

fol. Wikipedia/d

PROGRAM ORKA

WCIAŻ CZEKAMY \ Program Orka ma na celu pozyskanie nowoczesnych okrętów podwodnych. Dostawca okrętów miał być znany na początku 2018 r., niestety do dzisiaj nie wiadomo, kiedy Marynarka Wojenna pozna termin dostawy nowych jednostek. W tej chwili MON informuje tylko, że stanie się to po 2030 r.

Paweł Kryszczak

Warto zauważyć, że zgodnie z zapisami decyzji nr 141/MON ministra obrony narodowej z 5 lipca 2017 r. w sprawie systemu pozyskiwania, eksploatacji i wycofywania sprzętu wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej zakończenie realizacji fazy analityczno-koncepcyjnej ma miejsce w momencie zatwierdzenia wniosku dot. pozyskania sprzętu wojskowego dla Wojska Polskiego.

Według informacji udzielonych nam przez Inspektorat Uzbrojenia zostały opracowane stosowne rekomendacje dotyczące pozyskania okrętów w ramach programu Miecznik.

Po zatwierdzeniu tych rekomendacji, jak i wniosku w sprawie pozyskania sprzętu wojskowego, zostanie zakończona faza analityczno-koncepcyjna. Kolejnym krokiem jest zainicjowanie procesu dot. zakupu okrętów dla Marynarki Wojennej.

W realizacji tego programu możemy spodziewać się współpracy krajowych oraz zagranicznych przedsiębiorstw.

NASZE MORZE \ W oczekiwaniu na następców OHP

Program Miecznik jednym z priorytetów Marynarki Wojennej

Program pozyskania okrętów w ramach programu Miecznik znajduje się obecnie w fazie analityczno-koncepcyjnej. Jednostki te mają zastąpić wycofywane ze służby jednostki typu Oliver Hazard Perry oraz zwiększą zdolność do współpracy w ramach sojuszniczych i koalicyjnych zgrupowań zadaniowych.

ORP „Gen. T. Kościuszko” znajduje się na wyposażeniu 3 Flotylli Okrętów im. kmdr. Bolesława Romanowskiego | fot. Wikipedia/d

Jak informuje mjr Krzysztof Płatek, rzecznik prasowy Inspektoratu Uzbrojenia, terminy pozyskania okrętów,

ich liczba oraz środki przewidziane na realizację programu zostały określone w niejawnych dokumentach planistycznych obowiązujących

w resorcie obrony narodowej. Planowane do pozyskania jednostki mają zwiększyć

zdolności Marynarki Wojennej w zakresie prowadzenia obserwacji i kontroli akwenów morskich, ochrony baz morskich, zwalczania celów nawodnych, podwodnych oraz lądowych znajdujących się w strefie brzegowej, a także prowadzenia morskiej obrony powietrznej.

Jak jednak zauważa mjr Krzysztof Płatek, szczegółowa specyfikacja techniczna tych jednostek stanowi informację niejawną.

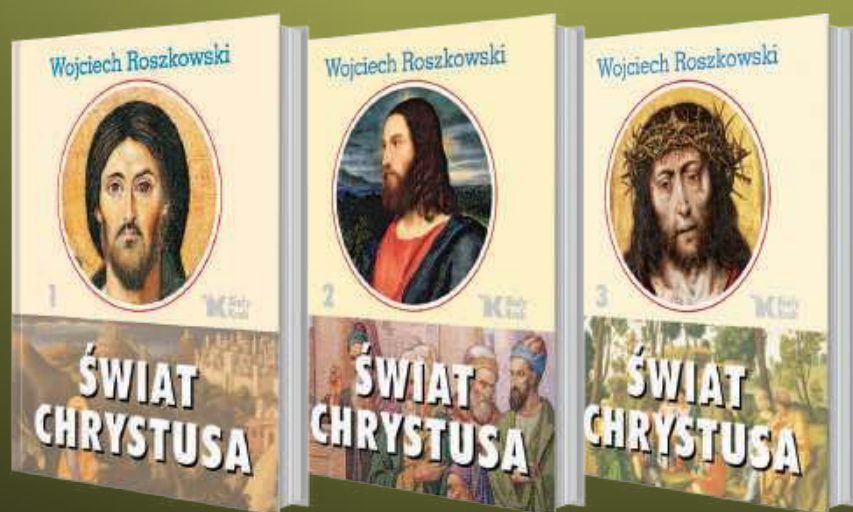
Biorąc pod uwagę zdolności, które mają zapewnić okręty, które pozyskano w ramach programu Miecznik, można się spodziewać wyposażenia ich m.in. w armatę morską, pociski przeciwlotnicze oraz przeciwokrętowe czy też wyrzutnie torped. Możliwe, że z pokładów tych jednostek będą operowały ponadto bezzałogowe statki powietrzne.

Nowe okręty mają zastąpić obecnie eksploatowane dwie fregaty rakietowe typu Oliver Hazard Perry zbudowane na przełomie lat 70. i 80. XX w. Te dwie wiekowe już jednostki: ORP „Gen. K. Pułaski” oraz ORP „Gen. T. Kościuszko” znajdują się na wyposażeniu 3 Flotylli Okrętów im. kmdr. Bolesława Romanowskiego.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

POLECAMY

**ŚWIAT CHRYSSTUSA
TOM 1, 2, 3**

Świat Chrystusa to monumentalna trytomowa historia świata w okresie życia i działalności Jezusa Chrystusa. Obejmuje lata od 6. roku przed narodzeniem Jezusa z Nazaretu, aż do Jego śmierci krzyżowej. Autor, wybitny historyk i znakomity pisarz, prof. Wojciech Roszkowski, pracował nad swoim dziełem prawie pół wieku. Każdy tom jest w twardej oprawie, zawiera ok 432 strony. Gorąco polecamy.

Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp z o.o.,
ul. Filtrowa 63/43, 02-056 Warszawa
Konto **61 1240 6003 1111 0010 7516 5807**
sklep@gazetapolska.pl / +48 722 111 655

**SKLEP
GAZETY
POLSKIEJ**

sklep.GazetaPolska.pl

**24 OPOWIEŚCI
ADWENTOWE.
CZEKAJĄC NA JEZUSA**

Ta piękna książka dla dzieci jest kolekcją 24 zupełnie wyjątkowych opowieści adwentowych i wigilijnych, które poniekąd pełnią funkcję kalendarza adwentowego. Codziennie w grudniu możemy wieczorkiem usiąść z naszymi pociechami i przeczytać im opowiadanie

związane z Bożym Narodzeniem i tym samym umilić czas oczekiwania na Wigilię. Historie są różne, zarówno te klasyczne, jak Pokłon Trzech Króli, Herod dowiadujący się o nadejściu Mesjasza czy oczywiście samo Boże Narodzenie, jak i bardziej zaskakujące, jak na przykład te o zupełnie niezwykłej pielęgniarce, o czwartym Mędrцу czy o Bożej niespodziance. Wszystkie opowieści prezentują moral osadzający się na dobroci i miłości.

MUZEUM \ To miejsce dla Warszawy będzie wielką wartością dodaną, a dla Polski symbolem naszego dziedzictwa i naszej historii – powiedział wczoraj wicepremier, minister kultury Piotr Gliński, odwiedzając budowę Muzeum Historii Polski. W gmachu umieszczono już wielkogabarytowe obiekty i kładziony jest dach. Więcej o tym obiekcie w weekendowym wydaniu „Codziennej”.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK 27 LISTOPADA 2020

KULTURA

13

TALENT SHOW \ Ten format był hitem na Węgrzech. Teraz ma szansę podbić serca polskiej widowni

Czas na młodych wirtuozów

Dwadzieścioro młodych uzdolnionych artystów z pięciu krajów i jury pełne sław związanych z muzyką klasyczną – już dziś o godz. 19 na antenie TVP Kultura zadebiutuje pierwsza edycja wyjątkowego programu „Wirtuozi V4+. Międzynarodowy talent show”. Na ekranie zobaczymy m.in. Alicję Węgorzewską i Plácida Dominga.

Anna Krajkowska

Ten talent show powstał na bazie węgierskiego formatu, który pomimo że dotyczy z pozoru niszowego gatunku muzyki, jakim jest klasyka, został na Węgrzech zakwalifikowany do TOP 10 najpopularniejszych audycji telewizyjnych. Teraz na najlepsze muzyczne emocje szansę mają polscy widzowie. Ale nie tylko, bo „Wirtuozi V4+” to projekt, który łączy kraje Grupy Wyszehradzkiej (V4) oraz Serbię. Ministrowie resortów kultury wszystkich pięciu krajów partnerskich objęli widowisko patronatem honorowym, nadając mu kluczowe znaczenie w promocji kultury i osiągnięciu regionu.

Misją nowego talent show jest wspieranie rozwoju młodego pokolenia. – Zainteresować dzisiejszą młodzież muzy-

Pierwszy odcinek programu będzie można zobaczyć dziś o godz. 19 na antenie TVP Kultura | fot. mat. pras./d

ką klasyczną to duże wyzwanie, zwłaszcza w kontekście tego, co dominuje w internecie, szczególnie na YouTube. Ale program „Wirtuozi V4+” może to zmienić, prezentując wspinały świat muzyki

klasycznej w nieszablony sposób – mówi mezzosopranistka i dyrektor WOK Alicja Węgorzewska, która zasiądzie w jury show obok innych sław opery i filharmonii. Będą to Erika Miklósa – węgierska

sopranistka koloraturowa, Gabriela Bohacova – czeska dyrektorka festiwalu muzycznego, a także i Piotr Valentovic – słowacki dyrygent. Serbię reprezentują naprzemiennie skrzypek Nemanja Radulović

i Silvana Grujic, pianistka i dyrektor muzyczny serbskiej telewizji publicznej. Do udziału zaproszono też międzynarodowe gwiazdy, które w programie tworzą superjuri, wśród nich maestra Plácida Dominga. Program poprowadzą popularny w Europie niemiecki showman Thomas Gottschalk oraz polska prezenterka telewizyjna, gwiazda tańca Ida Nowakowska-Herndon.

Przed nami cztery odcinki emocjonującej rywalizacji pomiędzy muzykami z: Polski, Czech, Słowacji, Węgier i Serbii. Każdy z uczestników jest wybitnie uzdolniony, młody i ma na swoim koncie wiele sukcesów. Polskę w programie reprezentują: trzynastoletni Michał Korzeń, którego pasją jest fortepian, czternastoletni akordeonista Dawid Siwiecki, siedemnastoletni pianista Maciej Smolag oraz dziewięcioletnia Zarina Zardana grająca na harfie. Kto ostatecznie zdobędzie uznanie jury i dojdzie do finału, pokażą najbliższe tygodnie.

Z „Niecodzienną” pod kołdrę

PRASA \ Już jutro w „Niecodziennej Gazecie Polskiej” o tym, że nasze zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie zależą od kołdry obciążeniowej, oraz że można kupić kask i kamizelkę dla kury.

„Co bowiem możemy zaoferować paniom my, mężczyźni, jeśli kobieta może w tych czasach zamiast wbijania gwoździ kupić sobie samoprzylepny haczyk, wejdzie pod ciężką kołdrę i spod niej patrzeć będzie na dziecko w mop-ubranku czyszczące podłogę po psie, który biegał w peruce? Nawet jej kur nie obronimy, bo biegają bezpiecznie w kaskach i kamizelkach odblaskowych!” – pisze genialny autor naszego weekendowego magazynu Jarosław Molga. O co chodzi? Proszę się koniecznie

przekonać, sięgając jutro po „Niecodzienną”. Gwarantujemy po raz kolejny łyzy śmiechu. Do tego zoolog Natalia Osten-Sacken napisze o przepięknych ptakach, których obecność kolorystycznie urozmaica zimowy krajobraz. Co jeszcze warto wiedzieć o gilach? Piotr Łuczuk w „Nieco-

dziennej Liście Przebojów” poartuje na temat otwarcia galerii handlowych. Specjalistka od ziół Justyna Pietrzykowska doradzi, jak przygotować zdrowy prezent dla najbliższych na mikołajki. „Przedstawiamy ziołowe receptury, które możemy sporządzić samodzielnie w domowym warunkach i sprawić radość członkom rodziny w każdym wieku” – zapowiada autorka. A Łukasz Czarnecki zabierze nas w niezwykłą podróż niecodziennym wehikułem czasu. Tym razem wspomnienie zniszczonego przez syfiliś najwybitniejszego twórcę Młodej Polski – Stanisława Wyspiańskiego. Co wiemy o wychowywanym przez niego od małości Teodorze? I jak długo chłopiec żył w przekonaniu, że jest biologicznym dzieckiem wielkiego artysty?

Sylvia Krasnodębska

Wydarzyło się

KALENDARZ \ Wczoraj obchodziliśmy 165. rocznicę śmierci Adama Mickiewicza, czołowego twórcy romantyzmu polskiego, autora „Ody do młodości”, „Konrada Wallenroda”, „Dziadów” czy poematu „Pan Tadeusz”. Dziś kolejne rocznice, które warto odnotować.

27 listopada 1895 r. szwedzki naukowiec Alfred Nobel sporządził ostatnią wolę, w której ustanowił nagrodę swojego imienia. Dzisiaj przypada także rocznica śmierci jednego z największych rzymskich poetów – Horacego. Żył w latach 65–8 przed Chr. Napisał 162 utwory poetyckie zebrane w czterech zbiorach – „Epodach”, „Satyrach”, „Odach” i „Listach”. Wszystko, co wyszło spod jego pióra, uważane było przez wieki za doskonałe. To on jest autorem słynnego utworu: „Exegi monumentum aere perennius” [„wybudowałem pomnik trwalszy niż ze spiżu”].

27 listopada 1875 r. urodził się polski prozaik, dramaturg, publicysta i poeta Władysław Orkan, tworzący w okresie Młodej Polski oficer Legionów Polskich, a tego samego dnia miesią-

czy Pichelski, aktor (wystąpił m.in. w filmach „Ludzie Wisły”, „Granica”, „Biały murzyn”), żołnierz Armii Krajowej.

W 1940 r. urodził się kompozytor Maciej Małecki, a w 1953 r. piosenkarka Edyta Geppert. W 2013 r. zmarł grafik Waldemar Świerzy, a w 2014 r. aktor Stanisław Mikulski.

Dziś obchodzimy również 125. rocznicę śmierci Aleksandra Dumasa (syna). Został pochowany na Montmartre w Paryżu, 100 metrów od kurtyzany Marie Duplessis, będącej pierwowzorem tytułowej bohaterki jego największego dzieła „Dama kameliowa”. Dzisiaj przypada także rocznica urodzin amerykańskiego aktora, mistrza sztuk walk Bruce’a Lee (ur. 1940) i słynnego gitarzysty Jimiego Hendrixa (ur. 1942).

(AnKra)

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

foto: Wikipedia/d

Abraham Lincoln

(1809–1865) – amerykański polityk, prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1861–1865

Moim problemem nie jest, czy Bóg jest po naszej stronie. Moim największym zmartwieniem jest, czy my jesteśmy po stronie Boga. Bo Bóg ma zawsze rację! \

STANY ZJEDNOCZONE \ Miliony Amerykanów nadal wierzą w reelekcję Donalda Trumpa, on sam twierdzi, że wybory wygrał, a reprezentujący go prawnicy nie ustają w bataliach sądowych

Wybory w USA – piłka nadal w grze?

Chociaż Amerykanie od piłki nożnej zdecydowanie bardziej wolą baseball i futbol amerykański, słynne powiedzenie legendarnego selekcjonera naszej piłkarskiej reprezentacji Kazimierza Górskiego wydaje się dzisiaj idealnie opisywać nadzieje zwolenników Donalda Trumpa na ostateczne zwycięstwo w wyborach prezydenckich.

Prezydentura Donalda Trumpa to dla Ameryki okres niezwykle owocny, obfitujący w liczne sukcesy gospodarcze i polityczne. Lecz nader wszystko był to czas dotrzymanych obietnic, również tych wobec Polski i Polaków | fot. HANNAH MCKAY / Reuters/Forum

Polski trener mawiał: „Dopóki piłka w grze, wszystko jest możliwe”. Faktycznie, miliony Amerykanów nadal wierzą w reelekcję Donalda Trumpa, sam zainteresowany nieustraszenie powtarza, że wybory wygrał, a reprezentujący go prawnicy nie ustają w bataliach sądowych.

Winne głosowanie korespondencyjne

Rzeczniczka prasowa Białego Domu Kayleigh McEnany wymachuje w konserwatywnej telewizji „Fox News” grubym plikiem papieru, twierdząc, że oto trzyma w ręku liczne dowody na sfałszowanie wyborów, a sekretarz stanu Mike Pompeo sugerował w trakcie swojej konferencji prasowej, że nastąpi pokojowe przejście do kolejnej kadencji prezydenta Trumpa.

Nawet wpływowi republikanscy senatorowie, m.in. Ted Cruz z Teksasu oraz Lindsey Graham, szef senackiej komisji ds. sądownictwa z Karoliny Południowej, nie wykluczają, że mogło dojść do poważnych nieprawidłowości

wyborczych i nie odrzucają scenariusza, w którym bylibyśmy świadkami zwrotu akcji na korzyść urzędującego cały czas prezydenta Trumpa.

Jednocześnie wśród konserwatywnych wyborców panuje przekonanie, że tegoroczne głosowanie nie było ani wolne, ani uczciwe. W badaniu przeprowadzonym kilka dni po wyborach przez sondażownię Morning Consult na zlecenie „Politico” aż 70 proc. badanych republikanów wyraziło taką opinię. To znaczący wzrost względem podobnej ankiety przeprowadzonej przed wyborami. Wówczas jedynie 35 proc. republikanów sugerowało takie obawy. Wśród tej części społeczeństwa 78 proc. uważa, że to głosowanie korespondencyjne doprowadziło do masowych oszustw wyborczych, a 72 proc. twierdzi, że osoby trzecie manipulowały głosami nadesłanymi drogą pocztową.

W oczekiwaniu na głosy elektorów

Do czasu głosowania w Kolegium Elektorów, które odbędzie się 14 grudnia, teore-

tycznie wszystko się jeszcze może zdarzyć. Senator Graham nie wykluczył początkowo także sytuacji, w której z powodu wychodzących na jaw licznych nieprawidłowości wyborczych pojawią się tzw. wiarołomni elektorzy, czyli tacy, którzy zagłosują inaczej, niż zostali zobligowani przez wyniki w swoich stanach. Choć prawo wielu z nich zabrania takiego zachowania swoim elektorom lub za taki akt niesubordynacji przewiduje kary finansowe, a latem br. Sąd Najwyższy orzekł, że tego typu przepisy są zgodne z konstytucją, wciąż mamy bardzo wiele stanów, które w tej kwestii dają swoim elektorom de facto wolną rękę. Są to m.in. Georgia i Pensylwania, a więc kluczowe punkty na politycznej mapie Stanów Zjednoczonych.

Rozmawiałem z byłym członkiem Kolegium Elektorów, który nie popiera przepisów obligujących elektorów do głosowania zgodnie z wynikami w ich macierzystych stanach. Zdaniem mojego rozmówcy to szkodliwe prawo, które pozbawia in-

Tomasz Winiarski

Donald Trump, gdyby jego prawnikom udało się ostatecznie udowodnić masowe nieprawidłowości wyborcze i jakimś cudem obronić reelekcję swojego klienta, przejdzie do historii jako jeden z najlepszych prezydentów w historii USA, który walczył do samego końca, pozostając wierny swojej dewizie: „nigdy się nie poddaję”. \

stytucję Kolegium Elektorów jej pierwotnej funkcji, jako ciała deliberacyjnego, podejmującego ostateczną, świadomą decyzję. – W pewnych okolicznościach taka polityka może powodować wiele problemów. Co się stanie, jeśli kandydat umrze przed głosowaniem w Kolegium Elektorów? Czy nie powinni oni mieć wówczas możliwości wyboru kogoś innego? Amerykańskie prawo nie przewiduje przecież ponawiania wyborów – mówi w rozmowie z „Gazetą Polską Codziennie” Garrett Monti, były republikański elektor ze stanu Luizjana, który w poprzednich wyborach poparł Donalda Trumpa.

Wiarołomnych elektorów, którzy ostatecznie głosowali inaczej, niż byli do tego zobligowani, miewaliśmy w poprzednich wyborach prezydenckich, również tych z roku 2016, gdy odnotowano rekordową ich liczbę – siedmiu. Były to jednak wówczas pojedyncze głosy, które i tak nie mogły zmienić ostatecznego wyniku, stanowiąc jedynie formę niewinnego manifestu politycznego. Scenariusz zakładający, że w trakcie zbliżającego się Kolegium Elektorów dojdzie do masowego wyłamania się jego demokratycznych reprezentantów i poparcia przez nich republikanina Donalda Trumpa, z uwagi na obiektywne co do uczciwości procesu wyborczego, jest zdecydowanie mało prawdopodobny. Wymagałoby to pojawienia się twardych, niepodważalnych dowodów na masowe nieprawidłowości wyborcze w kluczowych stanach. Do tej pory jednak kampania prezydenta Trumpa przegrywa wszystkie istotne pozwy złożone w amerykańskich sądach. „Wiarołomni elektorzy nie zmieniają wyniku wyborów. Elektorami zostają zazwyczaj partyjni lojaliści, oddani swojemu kandydatowi” – tłumaczy Garrett Monti.

Certyfikacja wyników w kluczowych stanach

Obecnie prawnicy Donalda Trumpa próbują podważać wiarygodność wyborów w kluczowych amerykańskich stanach. Chociaż zarówno w Michigan, jak również w Pensylwanii doszło ostatecznie do certyfikacji wyników, prawnicy prezydenta składają apelację oraz wnioski o audyt i ponowne liczenie głosów. – Sztab Trumpa próbuje walczyć o każdy stan, również wykorzystując luki prawne i kwestionując procedury – mówi w rozmowie z „Codzienną” Jakub Graca, ekspert z Centrum Ini-

Theodore Roosevelt

(1858–1919) amerykański polityk, prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1901–1909, laureat Pokojowej Nagrody Nobla 1906 roku

„Uznanie należy się człowiekowi, który jest na arenie; którego twarz naznaczona jest pyłem, potem i krwią; który odważnie dąży do celu; który myli się i wkrótce ponawia próbę; który w końcu zna triumf wielkiego osiągnięcia; i który jeśli nawet przegra, przynajmniej przegra, dając z siebie wszystko.”

fot. Wikipedia/d

PUBL...

15

cjatyw Międzynarodowych. – Trump szuka wszelkich sposobów prawnych, aby odwrócić wynik wyborów i tak, naprawdę trudno ocenić, co z jego działań wynika, ponieważ nigdy w historii USA urzędujący prezydent nie kwestionował uczciwości wyborów, i to na taką skalę – dodaje ekspert.

Brak certyfikacji wyników wyborczych w kluczowych stanach oznaczałoby, że żaden z kandydatów nie uzyska wymaganych 270 głosów elektorskich. W takim wypadku amerykańska konstytucja przewiduje, że prezydenta wybiera izba niższa Kongresu, gdzie każdy stan ma jeden głos, a wiceprezydenta wybiera Senat USA, w którym każdy senator udziela poparcia swojemu kandydatowi. Z prawdopodobieństwem granicznym z pewnością oznaczałoby to zwycięstwo Donalda Trumpa.

Gdzie są dowody oszustw?

Głównymi prawnikami Donalda Trumpa prowadzącymi w jego imieniu batalie sądowe dotyczące domniemych nieprawidłowości wyborczych są były burmistrz Nowego Jorku Rudy Giuliani oraz była prokurator federalna Sidney Powell.

Przez ostatnie dni pochodząca z Karoliny Północnej Powell – prawniczka, znana m.in. z obrony generała Michaela Flynna w 2019 r., a przez swoich krytyków oskarżana o popieranie teorii spiskowych, brylowała w konserwatywnych mediach w USA, sugerując, że w trakcie wyborów doszło do masowego oszustwa wyborczego, a system komputerowy liczący głosy miał rzekomo miliony z tych oddanych na Trumpa przypisać ostatecznie jego rywalowi Joemu Bidenowi. Gdyby te rewelacje okazały się prawdą, byłibyśmy świadkami największego skandalu w historii amerykańskiej polityki, który rzuciłby nań cień tak mroczny, jak najczarniejsza noc, doprowadzając prawdopodobnie do upadku Partii Demokratycznej. Wizerunek Ameryki jako kraju praworządnego z silnymi demokratycznymi instytucjami oraz godnymi zaufania mechanizmami i procedurami wyborczymi z dnia na dzień dosłownie ległby w gruzach.

To i tak scenariusz optymistyczny, równie dobrze za oceanem mogłoby przecież dojść do masowych zamieszek i niepokojów społecznych na skalę niespotykaną

w kraju Wujka Sama od czasów wojny secesyjnej. Dlatego właśnie, stawiając tak poważne zarzuty, w szczególności będąc prawnikiem reprezentującym prezydenta Stanów Zjednoczonych, należy przedstawić silne dowody na poparcie swoich rewelacji. – Mówienie o tym, że dochodziło do fałszerstw wyborczych na istotną skalę, jest na chwilę obecną nadużyciem. Istnieje co prawda sporo doniesień o dziwnych sytuacjach, trudno jest je jednak zweryfikować – uważa Jakub Graca.

Ślepy zaulek sztabu Trumpa?

Zadaniem mediów jest dopilnować, aby opinia publiczna miała rzetelny obraz rzeczywistości i nie ulegała manipulacjom oraz tzw. fake newsom, które przy takim natłoku wzajemnie wykluczających się informacji łatwo przecież mylnie uznać za „prawdę objawioną”. Ostatecznie, jak mawiał wybitny polski pisarz i publicysta Józef Mackiewicz, tylko prawda jest ciekawa.

Tucker Carlson, ceniony konserwatywny dziennikarz, prezenter telewizyjny i komentator polityczny, w swoim programie na antenie prawicowej telewizji „Fox News” przyznał, że kontaktował się z Sidney Powell, prosząc ją o przedstawienie dowodów na masowe fałszerstwa wyborcze, które jak wielokrotnie twierdziła, znajdują się w jej posiadaniu. Niestety prośby te, choć ponawiane, okazały się bezskuteczne. Carlson twierdzi, że gdy naciskali na Powell, ta miała się zdenerwować i wezwać do zaprzestania kontaktowania się z nią. – Tucker Carlson wprost wezwał Sidney Powell do przedstawienia konkretnych dowodów, czym wywołał konsternację u wielu na amerykańskiej prawicy. Inni z kolei uznali, że skoro nawet Carlson (słynący z popierania Trumpa – przyp. red.) tak mówi, to znaczy, że sztab Trumpa zmierza w ślepy zaulek – twierdzi Graca. Sama zainteresowana co prawda broniła się później, twierdząc, że chciała przedstawić dowody dziennikarzowi, lecz był on „obelżywy, natarczywy i chamski”. Taka narracja jest jednak mało przekonująca. W kontekście walki z domniemanym masowym oszustwem wyborczym, by próbować ratować prezydenturę Trumpa, przedstawienie dowodów opinii pu-

blicznej powinno leżeć w interesie pani Powell. Donald Trump, gdyby jego prawnikom udało się ostatecznie udowodnić masowe nieprawidłowości wyborcze i jakimś cudem obronić reelekcję swojego klienta, przejdzie do historii jako jeden z najlepszych prezydentów w historii USA, który walczył do samego końca, pozostając wierny swojej dewizie: „nigdy się nie poddaję”. Wraz z upływem czasu, z każdym kolejnym przegranym procesem sądowym, taka perspektywa stale się jednak oddala. Nieubłagane dla spuścizny Trumpa rośnie natomiast ryzyko wystąpienia scenariusza, w którym ostatnie chwile jego kadencji w Białym Domu zostaną zapamiętane jako okres rozpaczliwego miotania się oraz krzyków o wielkim oszustwie wyborczym, którego ostatecznie nie udało się potwierdzić w sądach. Byłaby to wielka szkoda, zważywszy na fakt, że prezydentura Donalda Trumpa to dla Ameryki okres niezwykle owocny, obfitujący w liczne sukcesy gospodarcze i polityczne. Lecz nader wszystko był to czas dotrzymanych obietnic, również tych wobec Polski i Polaków.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

PRENUMERUJ I WSPIERAJ

Media Strefy Wolnego Słowa dla Fundacji Małych Stópek!

Życie jest najważniejsze!

#NieStrajkuje

#WybieramŻycie

Wspólnie możemy uczynić wiele dobra. Już od dziś do 24.12.2020 r.!

Kup prenumeratę elektroniczną „Gazety Polskiej” i/lub „Gazety Polskiej Codziennie”, a przychód ze sprzedaży w całości zostanie przeznaczony na Fundację Małych Stópek.

Nie od dziś idea obrony wartości ludzkiego życia od samego poczęcia aż do naturalnej śmierci oraz godności jego przekazywania jest bliska naszym redakcjom. W czasach, gdy ludzkie istnienie jest tak bezlitośnie niszczone w imię wolności drugiego człowieka, czujemy się zobowiązani do wsparcia działalności Fundacji ratującej życie i okazującej mu szacunek.

Poprzez niewielkie kroczki, Fundacja Małych Stópek, stanowi wielką opiniotwórczą siłę w przestrzeni publicznej. A dzięki wspólnemu działaniu, w sposób realny możemy wpływać na otaczającą nas rzeczywistość. Co więcej, możemy wspólnie uratować niejedno poczęte życie!

Wykupując prenumeratę elektroniczną pomożesz:

- przede wszystkim najmniejszym
- samotnym mamom
- w edukacji dla życia
- uratować poczęte życie.

„Każdy dzień jest dobry, by bronić życia...”

MEDIA **STREFY WOLNEGO SŁOWA**

Szczegóły na stronie

 FUNDACJA **MAŁYCH STÓPEK**

www.prenumerata.swsmedia.pl

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE 3 TEMAT DNIA 4-5 POLSKA 6-7 ŚWIAT 8-11 GOSPODARKA 12 OBRONA NARODOWA 13 KULTURA 14-16 PUBLICYSTKA 18 PODRÓŻE 20 SPORT

SKANDAL \ Chamstwo czy po prostu molestowanie seksualne – przypadek Michała Olszańskiego, byłego prezentera TVP i radiowej Trójki

Środowiskowa zmowa milczenia wokół Durczoka-bis

Michał Olszański jest kolejnym gwiazdorem, wokół którego zrobiło się gorąco. Były prezenter TVP i radiowej Trójki został oskarżony w magazynie „Press” o molestowanie seksualne dziennikarek. „Nie mam sobie nic do zarzucenia” – odpowiedział Olszański w stylu znanym Kamilowi Durczokowi. Czy tego typu praktyki są akceptowane w Radiu 357 – kolejnej odnodze dziennikarskich „uchodźców” z Trójki?

Grzegorz Wszółek

Mammograf – taką ksywkę Olszańskiemu nadały jego współpracowniczki, nawiązując do skandalicznych upodobań. Dziennikarz, znany z prowadzenia m.in. programu „Pytanie na śniadanie” w telewizji publicznej, specjalizował się w łapaniu redakcyjnych koleżanek za piersi.

Chowanie głowy w piasek

Jego chamstwo było tolerowane w publicznych

mediach przez wiele lat – relacje poszkodowanych kobiet dotyczą nieobydajnych zachowań sprzed blisko dekady. Nikt jednak nie zabrał głosu, nie skrytykował Olszańskiego. Mało tego – nawet w artykule „Press” wypowiadają się pod nazwiskiem dziennikarki, które de facto bagatelizują upodobania znanego prezentera. „W dzisiejszych czasach miałby przerabane. Łapał kobiety za biust, ale to wtedy nie wzbudzało wielkiego sprzeciwu. Ja zareagowałam mocno” – skwitowała Karolina Korwin-Piotrowska. „Wykonywał w powietrzu taki ruch, jakby chciał

złapać za pierś i mówił: »Dziewczyny, zbliżają się badania okresowe«. W końcu dostał ksywkę »Mammograf« – przypomniawszy Magdalena Jethon.

Łapanie kobiet za biust nie przeszkodziło w kontynuowaniu współpracy z Olszańskim. A gdzie się podziała ta słynna kobieca solidarność? Problemu najwyraźniej nie dostrzega kierownictwo Radia 357, w którym pracuje dziennikarz. To kolejne medium, którego zespół redakcyjny powstał na kanwie kryzysu w Programie III Polskiego Radia – w tej chwili „prawdziwa Trójka” jest poszerzona o Radio Nowy Świat. W skromnym oświadczeniu na temat incydentów opisanych w „Press” zarząd Radia 357 zapewnił, że ich ta sprawa nie dotyczy, a gdyby rzecz działała się na korytarzach tejże rozgłośni, nie pozostałaby bez odpowiedzi. Jeśli nie jest to rozmywanie problemu i chowanie głowy w piasek, to co nim jest?

„Dziadu” i niegroźny „Mammograf”

Tak podboje Olszańskiego opisała jedna z ofiar chamskiego zachowania. „Dziadu faktycznie jest sympatyczny. Ale zanim go poznałam osobiście, ktoś mnie ostrzegł przed »Mammografem«. I faktycznie, kiedy podszedł do mnie pierwszy raz w życiu na imprezie, wyciągnął łapy w charakterystycznym geście. Wydarłam się: »Łapy przy sobie, tam jest mój mąż«. Wszyscy się roześmiali, a ja od tamtej pory nie mogłam go znieść. Wiele razy się zetknęliśmy, ale ja miałam dreszczyk obrzydzenia” – czytamy w komentarzu dziennikarki.

Olszański odpowiedział w stylu, który wyznaczył w ostatnich latach Kamil Durczok. Iść w zaparte, odwracać kota ogonem i udawać, że ofiary wszystko so-

bie zmyśliły – to jego taktyka. „Nie mam sobie nic do zarzucenia. Cały materiał przyjąłem z pokorą i przeczytałem z przyjemnością” – powiedział bohater afery. „Lubię komplementować kobiety i nie ukrywam, że ładny biust robi na mnie wrażenie. Nigdy jednak nie dotykałem piersi obcych kobiet. Nie znajdzie pani kobiety, która by się na to poskarżyła. Nigdy bym sobie na to nie pozwolił” – zapewnił Olszański.

Najbardziej żenujące są jednak tłumaczenia reportera Radia Zet, który z uporem maniaka próbował wmówić, że opisywane sytuacje miały miejsce... 30 lat temu. „Každy, kto zna Michała, wie, że jest porządnym człowiekiem. Duszą towarzystwa, a dzisiejsze normy są nieprzystawalne do tych sprzed 30 lat. Po prostu. Wtedy inaczej mówiliśmy i inaczej się zachowywaliśmy. Pewne rzeczy były nieakceptowalne już 5–8 lat później, bo Polska była inna” – stwierdził Jacek Czarnecki.

Reasumując: 30 lat temu obmacywanie koleżanek z pracy było „akceptowalne”. Czasy się, niestety, zmieniły – kiedyś tak rażący brak kultury przeszedłby bez echa, ale w dobie internetu każdy ocenia osobę publiczną, a wiadomości rozchodzą się lotem błyskawicy. Tego już reporter Radia Zet nie dopisał, ale jego tok myślenia jest oczywisty. Reakcja Czarneckiego to nic innego, jak dowód na syndrom wyparcia połączony ze środowiskową zmovą milczenia. Ponadto jest „nieprzystawalna” do cywilizacyjnych norm w XXI w., na które tak często powołują się liberałowie.

Nie iść śladami Durczoka

Casus Olszańskiego przypomina powolny i bardziej spektakularny przypadek Kamila Durczoka. Nie po-

równuję „grzechów” obu panów, ale raczej wieloletnią zmovę milczenia, nagły wybuch afery i brak natychmiast wyciągniętych konsekwencji w środowisku mediów. Gwiazda TVN trzęsła polskimi mediami, była bezkarna, a skrzywdzone przez niego podwładne bały się cokolwiek mówić o molestowaniu seksualnym. Komisja stacji potwierdziła liczne przypadki, rozstano się z celebrytą.

Tymczasem Durczok czuł się na tyle pewnie, że latem 2019 r. wsiadł do drogiego BMW i pod wpływem alkoholu prowadził samochód, ostatecznie go rozbijając. Żeby tego było mało, upadły dziennikarz ma problem w prokuraturze z podrabianym wekslem w celu uzyskania kredytu. Afery nie przeszkadzały mu w uczestnictwie w Strajku Kobiet. Słynne stało się zdjęcie, na którym widać kłęczącą dziewczynę, na której głowie Durczok położył dłoń nieczym w geście błogosławieństwa. Pytany o tę scenę, były celebryta nie przejawiał najmniejszego zakłopotania.

Z czasem dawna gwiazda „Wiadomości” i „Faktów” stała się zwykłym internetowym trollem, wyzywającym od najgorszych rząd i oponentów. Durczok pozuje na arbitra elegancji, każdemu spod znaku prawicy każe „wyp...ć” – ironia losu polega na tym, że gdyby Strajk Kobiet był racjonalny, mógłby zostać wymierzony właśnie przeciwko niemu. Upadły gwiazdor sądził, że wszystko mu wolno przez wzgląd na karierę. W jakim stopniu Durczok jest odległony od rzeczywistości i nie dostrzega problemów wokół siebie, świadczy niedawne pouczenie pod adresem byłego dziennikarza. Tak, ktoś, kto prowadził samochód z 2,6 promilami alkoholu we krwi i omal nie doprowadził do tragedii, ma w sobie na tyle beczelności, by wypominać innym... wsiadanie za kółko „w stanie wskazującym”.

Niestety, zmowa milczenia i hipokryzja sprzyjają przeświadczeniu o własnej wyjątkowości. Lepiej nie iść w zaparte, ale szczerze wyznać winy. Wtedy jest miejsce na rozmowę, zadośćuczynienie i odbudowę straconego zaufania. Czy Olszański zachowa się inaczej niż wielu wcześniej „przyłapanych” celebrytów?

NEKROLOG

Jerzy Palmowski

Kochany Ojciec, Dziadek i Pradziadek.

Ur. 4.XII.1918, zm. 16.XI.2020, przeżywszy blisko 102 lata.

Obrońca Modlina z 1939 r., AK-owiec, więzień obozów niemieckich i NKWD, sybirak, główny projektant w biurze PROCHEM, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, opatrzonego św. sakramentami.

Msza św. żałobna odprawiona zostanie w dniu 1 grudnia o godz. 14:00 w kościele św. Wincentego à Paulo (drewnianym), po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego do grobu rodzinnego na Cmentarzu Bródnowskim.

Rodzina

**DOSTĘPNY
W APTEKACH**

**TRISEPT
MAX**

PŁYN
skład czynny: Etanol - 730 g/kg, Propan-2-ol - 10%
do higienicznej i chirurgicznej dezynfekcji rąk
wirusobójczym, bakteriobójczym i grzybobójczym
można oraz do zastosowania w obs.

**TRISEPT
MAX**

Bezpieczeństwo każdego dnia

TRISEPT MAX – skuteczny środek
do codziennej dezynfekcji rąk

Działa **wirusobójczo, bakteriobójczo
i grzybobójczo**

**Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności.
Przed każdym użyciem należy przeczytać etykiety informacje dotyczące produktu.**

Trisept MAX Płyn. Produkt służący do higienicznej i chirurgicznej dezynfekcji rąk o działaniu wirusobójczym, bakteriobójczym, grzybobójczym. Produkt do powszechnego stosowania oraz do zastosowania w obszarze medycznym. Skład: Etanol 73%, Propan-2-ol, 10%, gliceryna 10%, woda oczyszczona. Producent: Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” S.A. 03-176 Warszawa, ul. A. Fleminga 2; Wysoce łatwopalna ciecz i pary. Działa drażniąco na oczy. Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy. Pozwolenie nr 0001/TP/20

TRI/501/07/05/2020

PRĘGIERZ \ Pośrodku placu przed katedrą znajduje się tajemniczy słup. Prawdopodobnie wielu oglądających spod niego na panoramę Porto turystów nie ma pojęcia, do czego ów słup służył. Jest to rekonstrukcja pręgiarza, który znajdował się w tym miejscu już od roku 1797. Wiszący na nim w palącym słońcu przestępcy mieli z założenia skutecznie oduczać się złych nawyków.

PORTO \ Sé do Porto

Widok na Porto z wieży katedry Sé. W tle symbol miasta: charakterystyczna 75-metrowa dzwonnica kościoła Kleryków | fot. Stefan Czerniecki (4)

Z zewnątrz przypomina zbrojną twierdzę. Stojący na najwyższym w mieście wzgórzu budynek miał zresztą niegdyś i takie funkcje. Z ostrokrawędziastą wieżą. Z posępnym kolorem zimnej cegły. Warto jednak przełamać uprzedzenie i wejść do środka. To w końcu najważniejszy kościół Porto.

Stefan Czerniecki
czerniecki.net

Uważajcie na moście – rzuca na odchodne szczupły Jorge. Bywał w Porto już nieraz, zna to miasto jak własną kieszeń. Chyba można mu zaufać.

– Powiadasz, że niebezpieczny jest?

– A daj spokój! Kradną jak najęci. I to momentami dość bezczelnie. Zwłaszcza gdy widzą, że idzie grupa – mój portugalski kierowca robi w tym momencie bardzo troskliwą minę. – Trzeba być czujnym.

– Idziemy przede wszystkim pod katedrę. O moście jeszcze pomyślimy.

– A katedra to zupełnie inna sprawa – Jorge zmienia ton na weselszy. – Obowiązkowy smaczek. Pamiętajcie tylko, że od dwóch lat wstęp jest płatny.

Rzeczywiście. Wstęp do świątyni zlokalizowanej u wylotu słynnego mostu Luiza I jest dzisiaj odpłatny. Jeszcze niedawno bilety obowiązywały jedynie do przylegających od zachodu malowniczych krużganków. Teraz jednak płaci każdy. Nawet jeśli idzie się tylko pomodlić.

Swoją drogą Porto ma trochę pecha, jeśli chodzi o płatność za wizyty w świątyniach. U podnóża góry, na któ-

rej wznosi się katedra, widać ciemnobrązową barokową fasadę kościoła św. Franciszka. Słowo „kościół” powinno się właściwie wziąć w cudzysłów. Od dziesiątek lat świątynia jest zdesakralizowana. Nie odbywają się tu dziś żadne nabożeństwa. Tabernakulum zostało wyniesione. Pozostało zaś muzeum skrywające precyzyjną rzeźbę Drzewa Jessego. Oczywiście muzeum płatne: 7 euro od osoby.

Za wejście do katedry Sé (port. Sé do Porto) zapłacimy na szczęście trochę mniej. Za 4 euro będzie nam dane zobaczyć chyba jedno z piękniejszych w całej Portugalii azulejos. Te cienkie ceramiczne płytki, najczęściej używane jako elementy naściennych mozaik, złożone z tysięcy elementów, spotkamy w całym Porto w wielu miejscach. Jednak te w krużgankach katedry Sé, przedstawiające m.in. sceny z biblijnej Pieśni nad Pieśniami, są przez znawców sztuki postrzegane jako najbardziej wytworne.

Wnętrze katedry wita nas przyjemnym chłodem. Jak się okazuje, ten efekt dają nie tylko kamienne ściany świątyni.

– Przyjrzyj się sufitowi – zwraca moją uwagę Rafał. – Widzisz?

– Te czarne zacieki?

– To też. Ale mi chodziło bardziej o mech.

Rzeczywiście. Gdy przyjrzeć się wyższym partiom bocznych naw, można dostrzec,

że gdzieś tam pojawił się nieproszony zielony gość. Katedra, podobnie zresztą jak większość zabytkowych budynków Porto, zmaga się nieustannie ze zgubnym wpływem pobliskiego Atlantyku. Wilgoć atakuje bezlitośnie. Nie pomagają kolejne renowacje i remonty. Zaraz po ich ukończeniu wilgoć pojawia się na nowo.

W lewej części katedry, która przed laty pełniła też funkcję twierdzy (to właśnie stąd małe okienka w wieży – jedyny dziś widoczny przejaw stylu romańskiego), znajduje się ołtarz Najświętszego Sakramentu. Niewielka lampka rozświetla szare kontury postaci wyrzeźbionych w srebrze. Znamy policzyli, że do budowy ołtarza zużyto go 350 kg!

Trzeba przyznać, że mało zachęcająca szarosina i monumentalna z zewnątrz sylwetka katedry Sé zyskuje dopiero po bliższym poznaniu. Nawet nieuzbrojone w żadną lupę oko wyłapie w tutejszych barokowych ołtarzach bez liku szczegółów. Maryja jako Madonna z Vandomy, święci Jan Nepomucen, Benedykt, Bernard, Bazyli... Aniołowie... Ich kontemplowanie zajmie uważnemu odbiorcy sporo czasu. I już samo to może się okazać przepiękną modlitwą. Nawet jeśli wstęp tutaj miałby nas kosztować równowartość hamburgera na pobliskim deptaku Cais da Ribeira.

Gotyckie krużganki najważniejszej świątyni Porto

Według wielu znawców tutejsze azulejos są najpiękniejsze w całej Portugalii

Odkrywaj z nami
**PUSZCZĘ
 BIAŁOWIESKĄ**

Specjalne dodatki edukacyjne znajdziesz
 w „Gazecie Polskiej Codziennie” i na gpcodziennie.pl

WIĘCEJ NA:

 puszcza tv

Dofinansowano ze środków
 Narodowego Funduszu
 Ochrony Środowiska
 i Gospodarki Wodnej

BIEGI NARCIARSKIE \ Dziś zaczyna się Puchar Świata

Szukając nowej Justyny

W piątek w fińskiej Ruce odbędą się pierwsze zawody Pucharu Świata 2020/2021 w biegach narciarskich. Pandemia u progu sezonu wciąż budzi wiele obaw. Koronawirus dał się Polakom we znaki już w okresie przygotowawczym.

Krzysztof Oliwa

Jak na dość specyficzne warunki przygotowania przebiegły w miarę sprawnie, ale wyzwania nie brakowało. W kadrze pojawiły się przypadki zakażenia i na pewno nie przeprowadziliśmy tylu treningów na śniegu, ile byśmy chcieli – powiedział PAP Rafał Węgrzyn, asystent trenera kobiecej kadry Słowaka Martina Bajcica.

Reprezentacja Polski złożona jest z młodych zawodniczek, na czele z medalistkami mistrzostw świata juniorek – 20-letnią Izabelą Marcisz i rok młodszą Moniką Skinder. – Ostatnie zgrupowanie w Finlandii przebiegło już bez zakłóceń. W dobie pandemii bardzo skomplikowana stała się logistyka. Jeśli już dojedzie się na miejsce, otrzyma negatywne wyniki testów, to przychodzi ulga i można zabrać się do pracy – przyznał Węgrzyn.

Choć nikt z kadry nie przechodził zakażenia z ciężkimi objawami, to problemem był aspekt psychologiczny związany z izolacją. – Do kwestii kwarantanny i wszelkich zaleceń sanitarnych podchodziliśmy bardzo poważnie.

Izabela Marcisz jest medalistką mistrzostw świata juniorek | fot. Grzegorz Momot/PAP

Takie nagłe odseparowanie od grupy naprawdę zostawia ślad w psychice. Zresztą obaw co do całego sezonu nie brakuje. Sytuacja jest bardzo zmienna i to powoduje, że na wiele pytań natury organizacyjnej nie mamy jasnych odpowiedzi. Pozostaje mieć nadzieję, że wszystko będzie dobrze – podkreślił.

Bajcica przejął schedę po Aleksandrze Wierietielnym, autorze wielkich sukcesów Justyny Kowalczyk, którego Węgrzyn również był asystentem. – Obu szkoleniowców na pewno łączy olbrzymi profesjonalizm i zaangażowanie. Cechą wspólną są także częste rozmowy z zawodniczkami. Martin ma

bardzo dobry kontakt z podopiecznymi – ocenił.

Męska kadra wkracza natomiast w drugi sezon pod wodzą Czecha Lukáša Bauera. Jej przygotowania także komplikował koronawirus. Zakażeni byli m.in. Kamila Bury i Maciej Staręga. – W moim przypadku miało ono bardzo lekki przebieg.

W realizacji treningu praktycznie to nie przeszkodziło. Chyba przed żadnym sezonem nie wykonałem tak dużej pracy. Jestem z tego zadowolony, ale dopiero zobaczymy, jak to się przełoży na starty – powiedział Staręga.

30-letni siedlczanin w trzech ostatnich sezonach nie miał wielu powodów do zadowolenia, ale wciąż ma nadzieję, że jeszcze wystąpi w finale sprintu. – To będzie bardzo trudne, ale marzeń się nie porzuca – przyznał.

Trzydniowa rywalizacja w Ruce rozpocznie się od sprintu techniką klasyczną. Na sobotę zaplanowano biegi indywidualne także klasykiem, a w niedzielę minicykl zakończą zmagania na dochodzenie techniką dowolną. Później jednak nastąpi przerwa w Pucharze Świata spowodowana pandemią. Z powodu koronawirusa nie odbędą się zawody w Lillehammer. Norwegowie liczą, że uda się je przeprowadzić w innym terminie.

Być może przejmą organizację finału PS od Chińczyków. W Pekinie w marcu ma się odbyć próba przedolimpijska, ale dużo wskazuje na to, że tej zimy do Państwa Środka nie udadzą się przedstawiciele wielu dyscyplin.

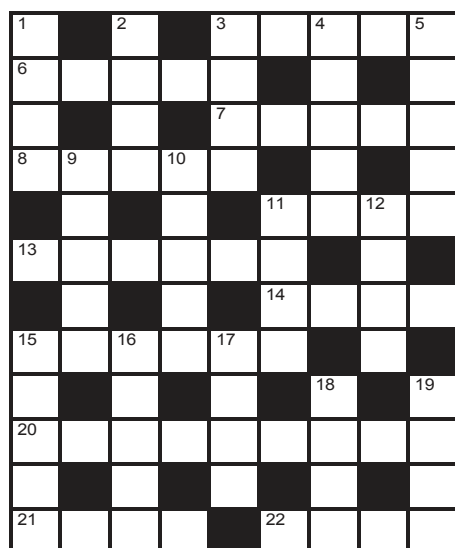
Wywalczonych w marcu Krysztalowych Kul bronią Therese Johaug oraz Aleksander Bolszunow. Norweżka ponownie jest faworytką, a największym rywalem Rosjanina będzie Norweg Johannes Hoesflot Klabo – triumfator z sezonów 2017/2018 i 2018/2019.

KRZYŻÓWKA

POZIOMO

- 3) syn Abrahama
- 6) ojciec żrebaka
- 7) główna tętnica
- 8) nóżka borowika
- 11) ciamajda, gamoń
- 13) ze stolicą w Brukseli
- 14) pomidorowa lub rosół
- 15) kraina z opowieści C.S. Lewisa
- 20) tam szyją żagle
- 21) hodowana na jajka lub rosół
- 22) połączenie kabli

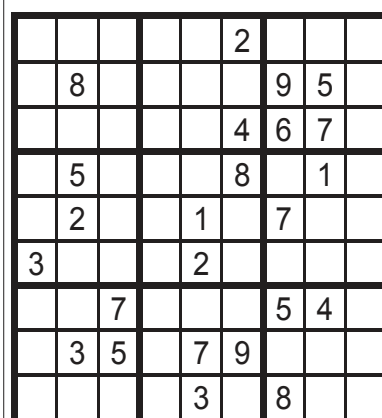
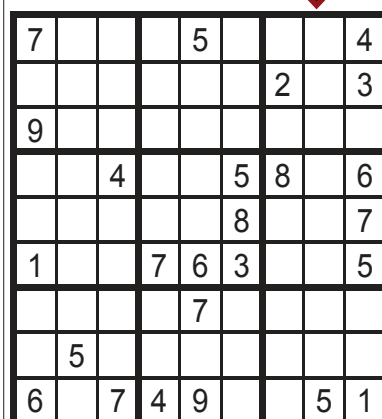
- 10) wątroba lub płuco
- 11) część Autonomii
- 12) inaczej cztery litery
- 15) kozik, scyzoryk
- 16) koszarowy porządek
- 17) ulubieniec tłumów
- 18) kość dla psa
- 19) udziela kredytów

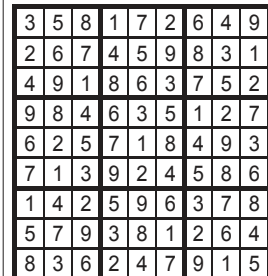
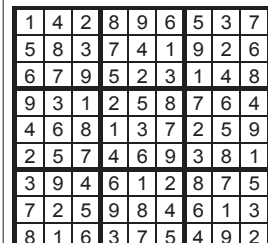
PIONOWO

- 1) lotniczy lub morski
- 2) bezwartościowy obraz
- 3) dawna Persja
- 4) wełniana tkanina w prążki
- 5) australijski miś
- 9) Wisła lub Odra

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

Gazeta Polska
codziennie
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrów 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gójska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Wydawca numeru: Igor Szczepanowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Ruczkowska-Szczepanowicz
Z-cy: Joanna Szczepanowska, Małgorzata Ablewska
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczepanowicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczepanowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.),
Anna Krajewska (z-ca)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolinski (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczewski,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Wydawca: Forum SA; Zarząd: Beata Drózd
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582

Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik,
tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl

Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: www.prenumerata.swsmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

Express Wieczorny

Piątek 27.11.2020 / Bezplatny dodatek do „Gazety Polskiej Codziennie”

PIŁKA NOŻNA
**DIEGO
MARADONA
NIE ŻYJE**

Jeden z najlepszych w historii piłkarzy zmarł w wyniku zawału serca. W Argentynie wprowadzono żałobę narodową. W Pałacu Prezydenckim w Buenos Aires rozpoczęło się czuwanie przy trumnie z ciałem zawodnika.

KRYMINAŁEK

ZATRZYMANIE

Mafioso Magdalena

Dwa lata trwał pościg za Magdaleną K., szefową groźnego gangu. Po ekstradycji ze Słowacji w końcu trafiła do polskiego aresztu i usłyszała zarzuty.

Na zdjęciach dostępnych w internecie widać ładną, uśmiechniętą blondynkę, ale to – według prokuratury – bardzo groźna przestępczyni. Pochodząca z Krakowa Magdalena K. (rocznik 1988) jeszcze niedawno nie tylko była ścigana europejskim nakazem aresztowania, lecz także znajdowała się wśród osób poszukiwanych czerwoną notą Interpolu. Żeby się znaleźć na takiej liście, trzeba na to naprawdę „zasłużyć”. Magdalena K. miała kierować grupą przestępczą handlującą narkotykami (marihuaną i kokainą) w ogromnych ilościach, należący do gangu bandyci z bojówek pseudokibicowskich byli wyjątkowo brutalni wobec konkurencji, w porachunkach używali m.in. maczet!

Wprawdzie grupa została rozbita już trzy lata temu, ale Magdalena K. zdołała uciec z kraju. Jej miejsce pobytu długo pozostawało nieznane, a ona cieszyła się wolnością za granicą. Choć zapewne uważnie śledziła wydarzenia w Polsce, bo domagała się listu żelaznego gwarantującego, że po powrocie nie zostanie tymczasowo aresztowana. Sąd się nie zgodził. W końcu jednak Magdalena K. wpadła – 28 marca tego roku na Słowacji. Policjanci „łowcy głów” namierzali ją w okolicach Zwolenia, nie pomogły zmiana tożsamości ani farbowanie włosów.

Podczas pobytu w słowackim areszcie K. chwytala się różnych sposobów, aby uniknąć ekstradycji. Nawet złożyła wniosek o udzielenie azylu politycznego, ale ostatecznie w miniony piątek (20 listopada) została przekazana polskiej policji.

W śróde doprowadzono ją do prokuratury, gdzie usłyszała zarzuty kierowania grupą przestępczą, handlu narkotykami i składania fałszywych zeznań. Nie przyznała się do winy i odmówiła składania wyjaśnień. Magdalenie K. grozi do 15 lat pozbawienia wolności.

EW
(gb)

Marta Lempart i Klementyna Suchanow, liderki Strajku Kobiet, wymyślają kolejne niedorzeczne postulaty | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

KTO POŁOŻY KRES SZALEŃSTWU?

Lewacka rewolta trwa

Zwolennicy eugenicznej aborcji mają kolejne kuriozalne pomysły. Tym razem Marta Lempart i jej koleżanki wyciągają ręce po nasze dzieci. Szefowe Strajku Kobiet chcą powołać moderatorki, które mają ingerować w relacje dzieci z rodzicami. Co więcej, aborcjonistki apelują o „odjanopawlenie” szkół. Szokujących faktów nie brakuje również w warszawskim ratuszu. Aldona Machnowska-Góra została nowym wiceprezydentem Warszawy. To w komisariacie jej ojca zakatowano Grzegorza Przemyka.

Wściekle feministki i ich organizacyjne przybudówki już od początku swoich protestów rzuciły się na kościoły i wiernych. Lewicowi działacze zakłócali nabożeństwa, bezczęścili świątynie. Teraz chcą zrobić wszystko, by odsunąć młodych od wiary. „Świecka szkoła” to jeden z najważniejszych postulatów Ogólnopolskiego Strajku Kobiet. Lewicowe aktywistki chcą powołania moderatorów, które miałyby ingerować w rozmowy między uczniami a rodzicami. Organizatorki strajków podkreślają, że są przeciwko klerykalizacji państwa i „bezkarności kleru” oraz chcą „odjanopawlenia” szkół. Święty Jan Paweł II jest patronem „aż 1500 szkół, które zajmują się wspieraniem nawzajem siebie w akcji ewangelizowania, jak sekta”.

– Nikt nie może ingerować w prawo rodziców do wychowywania swoich pociech, a już na pewno nie liderki Strajku Kobiet. Ingerencja może mieć miejsce tylko na podstawie wyroku sądowego. Te panie łamią konstytucję, ingerują w wychowanie naszych dzieci, a im samym najwidoczniej tego wychowania zabrakło – mówił w czwartek na łamach „Codziennej” Mikołaj Pawlak, rzecznik praw dziecka. O jakimkolwiek dobrym wychowaniu i wartościach w tym wypadku nie ma mowy! Rozwścieczone aborcjonistki dumnie działają pod wulgarnym hasłem „Wypier***ać”, dewastują kraj, obrażają dziennikarzy, a później kreują się na pokrzywdzone męczennice. Niestety, najwyraźniej szokujące „wartości” nie są dziś

żadną przeszkodą, by zrobić polityczną karierę w lewackim środowisku. W ostatnim czasie mogliśmy się dowiedzieć, że Aldona Machnowska-Góra została nowym wiceprezydentem Warszawy. Jak ujawniła kilka miesięcy temu „Gazeta Polska”, to córka Konstantego Machnowskiego, komendanta komisariatu przy ul. Jezuickiej, w którym śmiertelnie pobito Grzegorza Przemyka. „Bijcie tak, żeby nie było śladów” – milicjanci wykonali to zalecenie dyżurnego. Ojciec Machnowskiej – jak wynika z materiałów IPN – po śmiertelnym pobiciu Przemyka awansował do stopnia majora, a w końcu lat 80. na własną prośbę został skierowany do rodzinnej Ostrołęki na stanowisko komendanta Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych.

EW
(mn)

■ Budżet rozdany

Po raz pierwszy mieszkańcy Mazowsza zdecydowali, jak zostanie zagospodarowana część funduszy regionu. Za nami pierwsza edycja budżetu obywatelskiego na Mazowszu. Finałnie wybrano 107 projektów, 63 zostaną zrealizowane. Mazowszanie postawili na zdrowie. Największą liczbę głosów w puli ogólnowojewódzkiej zdobył projekt zakupu dla szpitala wojewódzkiego w Radomiu dwóch ambulansów. Głos na niego oddało blisko 4 tys. mieszkańców. Zaś z puli regionalnej najwięcej głosów (3 tys.) uzyskał projekt budowy tętni solnej przy szpitalu w Rudce. Ponadto dzięki osobom biorącym udział w głosowaniu będzie np. zrewitalizowany teren wokół szpitala w Tworkach, zaś dla regionu siedleckiego zostanie zakupiona karetka bariatryczna. Wśród zwycięskich projektów sporo jest tych służących bezpieczeństwu na przejściach dla pieszych. Przykładem są „Bezpieczne zebrzy”, czyli doświetlenie przejść dla pieszych na terenie Ciechanowa na DW 615 i DW617.

EW
(nkk)

WJECHAŁA POD POCIĄG W środę wieczorem na przejeździe kolejowym w Bieczu 40-letnia kobieta wjechała samochodem pod pociąg relacji Zagórz–Stróże. Nie odniosła obrażeń, ale poszkodowany został jej ośmioletni syn. Ze złamaniami kości twarzy został przewieziony do szpitala, a roczna córka trafiła na obserwację.

ŚMIERĆ W ALTANCE W spalonej altanie na terenie ogródków działkowych w Wołczynie strażacy znaleźli zwęglone zwłoki. Jak poinformował dyżurny KW Państwowej Straży Pożarnej w Opolu, dochodzenie w tej sprawie prowadzi policja. Do tragicznego zdarzenia doszło w nocy ze środy na czwartek.

EUROPEJCZYCY POLSKIEGO P

OPOZYCJA

Mieszkowski
bije wszystkich!

Trwała jedna z wielu konferencji prasowych opozycji. Wiał wiatr i wiało nudą. Wydawało się, że nic ciekawego nie usłyszymy. Jak zwykle były tylko jak mantra powtarzane słowa: „państwo PiS, Kaczyński, Kaczyński, Kaczyński”.

Tym razem jednak niezawodny okazał się, nie pierwszy raz zresztą, poseł Krzysztof Mieszkowski. Swego czasu bohater paru skandali. Do historii na pewno przejdzie batalia o Teatr Polski we Wrocławiu, który ówczesny dyrektor Mieszkowski zamienił w prywatny folwark, zadłużając tę scenę po uszy. Trudno też zapomnieć o wprowadzeniu na deski teatru aktorów pornograficznych i wmawianie ludziom, że robi się wielką sztukę. Tu na pewno należy mu się miano prekursora. O Mieszkowskim wrocławianie już chyba zapomnieli, ale on o sobie zapomnieć nie daje. Oto, na tejże wietrznej konferencji przed Dworcem Świe-

bodzkim, gdzie znajduje się jedna ze scen Teatru Polskiego, poseł Mieszkowski urządził niezły teatr. Gdybym tych słów nie usłyszał, nie nagrał, to (jak niewierny Tomasz) chyba bym nie uwierzył. – Państwo PiS chce Polski narodowo-katolickiej, nie europejskiej. To jest realne zagrożenie dla naszej rzeczywistości, a my w Polsce jesteśmy Europejczykami polskiego pochodzenia – powiedział ni stąd, ni zowąd Mieszkowski. Czy tych słów nie usłyszeli posłowie Koalicji Obywatelskiej? W każdym razie nikt nie zareagował. Grzegorz „Zniszczę Cię” Schetyna nie okazał żadnych emocji. Również po-

Poseł Krzysztof Mieszkowski przeszedł samego siebie, nazywając Polaków Europejczykami polskiego pochodzenia
| fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Coraz mniej starych drzew

W środę rano wyrwał mnie ze snu upiorny ryk spalinowych pił, wypełniający ulicę. Ten dźwięk nie oznacza zazwyczaj niczego dobrego – najczęściej obwieszcza egzekucję kolejnego starego drzewa. Niestety, również tym razem przecucie mnie nie myliło. Ekipa kończyła właśnie wycinanie jednego z najstarszych drzew rosnących po parzystej stronie ul. Grójeckiej, niemal naprzeciwko zabytkowego budynku Ośrodka Kultury Ochoty. Fragmenty rozkawałkowanego pnia i pocięte gałęzie lądowały na przyczepie ciężarówki. Z głównej arterii Ochoty znikł klon jesionolistny, liczący ponad 80 lat. W latach 30. minionego stulecia niektóre odcinki ul. Grójeckiej otrzymały szpalery drzew tego właśnie gatunku. Klon przetrwał wojnę i przebudowę ulicy, dokonaną na przełomie lat 50. i 60. XX w. Na zdjęciu ul. Grójeckiej opublikowa-

nym w 30. numerze tygodnika „Stolica” z 26 lipca 1964 r. ten właśnie klon, z charakterystycznym, lekko skrzywionym pniem, jest jedynym wysokim drzewem o pięknie rozbudowanej koronie, górującym wśród nowych nasadzeń. Starego drzewa już nie ma. Okazało się, że robotnicy rzeczywiście nie mieli innego wyjścia. Niemal całe wnętrze pnia wypełnione było masą spróchniałego drewna. W podobnym stanie był orzech włoski rosnący na ul. Banacha, wycięty w ubiegłym roku. Zastanawiam się, dlaczego stare drzewa przyuliczne w ogóle nie są pielęgnowane, pomimo istniejących możliwości i wielu skutecznych preparatów. Nadchodzi taki moment, gdy na leczenie jest już za późno. Wraz z wiekowymi drzewami znika zawsze część historii naszego miasta.

EW
(js)

SONDA EXPRESSU

Zapytaliśmy mieszkańców
Warszawy, czy krzyże powinny
wisieć w szkolnych klasach

MARZENNA, LAT 62, EMERYTKA:

Tak, bo Polska jest krajem z kręgu kultury chrześcijańskiej od tysiąca lat i większa część społeczeństwa wyznaje te wartości.

PAWEŁ, LAT 63, PRACOWNIK FIZYCZNY:

Powinny być. A co innego miałoby wisieć – portret Stalina?

DOROTA, LAT 61, EMERYTKA:

Polska jest krajem świeckim, krzyże powinny być w kościołach lub salach katechetycznych, gdzie odbywają się lekcje religii.

KATARZYNA, LAT 38, PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY:

Krzyż powinien wisieć w salach lekcyjnych, ponieważ uosabia najwyższe wartości miłości i ofiary pojednania. Krzyż nikomu nie zagraża.

TOMASZ, LAT 52, URZĘDNIK:

Jak najbardziej krzyże powinny wisieć w szkolnych klasach. Dla wierzących jest to symbol wiary, a dla narodu i państwa symbol kultury, wartości, jedności. Dzięki krzyżowi Polska przetrwała najcięższe dla niej czasy, był symbolem walki i nadziei. Jako bardzo ważny element

naszej kultury zasługuje na wyróżnienie. Szkoła ma uczyć, bez względu na wyznanie czy podejście do religii. Krzyż towarzyszy Polakom od setek lat i jest jednym z najważniejszych symboli naszej kultury i nie można przeinaczać tych faktów.

MARTA, LAT 23, STUDENTKA:

Symbole religijne niech wiszą w świątyniach, a nie w instytucjach publicznych.

PIOTR, LAT 35, PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY:

Mamy konstytucyjny rozdział Kościoła od państwa, dlatego o tym, czy w szkole ma wisieć krzyż, czy nie, powinni decydować rodzice uczniów uczęszczających do danej szkoły.

SABINA, LAT 40, OPIEKUNKA:

Nie można poddawać się dyktaturze mniejszości. Krzyże powinny wisieć w szkole, nawet jeżeli nie podoba się to właśnie mniejszości.

KONSTANTY, LAT 48, KIEROWCA TAKSÓWKI:

Tak, uważam, że powinny być w szkołach. Byli już tacy w historii Polski, którzy zdejmowali krzyże ze ścian – to bolszewicy.

EW
(oprac. nkk)

■ Hazard w Ostrołęce

Trzy urządzenia używane do nielegalnych gier hazardowych zabezpieczyła KAS w Ostrołęce. Służba celno-skarbowa przypomina, że za taką działalność grozi nie tylko grzywna lub więzienie, ale też po 100 tys. zł kary od każdego automatu. Akcję przeprowadzili funkcjonariusze KAS z Łomży. Wcześniej ustalili, że w jednym z ostrołęckich lokali urządzane są nielegalne gry hazardowe. – Ustalenia mundurowych okazały się trafne. Po wejściu do lokalu, zabezpieczonego m.in. zamkiem na elektromagnes i wyposażonego w monitoring służący do selekcji klientów, funkcjonariusze znaleźli trzy nielegalnie działające urządzenia do gier – poinformował w czwartek st. asp. Maciej Czarnecki, oficer prasowy podlaskiej KAS. W ub.r. podlaska KAS zabezpieczyła ponad 80 nielegalnych automatów do gier hazardowych. Kwota kar wyniosła 12,4 mln zł (to kary naliczone też za automaty zatrzymane np. w 2018 r. po zakończeniu postępowań karnoskarbowych).

EW

(masz, PAP)

ODZYSKANA ŁÓDKA Funkcjonariusze Straży Granicznej ze Świecka odzyskali skradzioną w Niemczech łódź motorową z przyczepą. Wartość zestawu to 50 tys. zł. – Do sprawy zatrzymano obywatela Białorusi – poinformowała w czwartek rzeczniczka Nadodrzańskiego Oddziału SG Joanna Konieczniak.

WYBUCH GAZU ZNISZCZYŁ DOM Dwie osoby zostały ranne w wyniku wybuchu butli z gazem w domu jednorodzinnym w miejscowości Łukowa w powiecie kieleckim. Do eksplozji doszło w czwartek po godz. 8. Wybuch był na tyle silny, że zawałiła się jedna trzecia budynku.

Sosnowiec ma sposób na elektrośmieci

Problem z elektrośmieciami niestety wciąż jest duży. Wiele osób nadal wyrzuca dyski twarde, stare płyty CD/DVD czy telefony po prostu do kosza na śmieci. Nie powinno tak być. Sosnowiec postanowił ułatwić mieszkańcom korzystanie z odpowiedniego sposobu utylizacji tego rodzaju odpadów. Już na początku nowego roku w każdej dzielnicy staną specjalne kontenery na elektrośmieci.

Gdzie mieszka się najlepiej?

Portal Rynek Pierwotny opublikował ranking warunków mieszkaniowych na podstawie danych z ubiegłego roku. Pod uwagę brana była liczba mieszkań przypadających na 1 tys. osób oraz powierzchnia użytkowa w przeliczeniu na 1 osobę (mkw.). Najlepszy wynik osiągnął Kołobrzeg, który w przypadku liczby mieszkań osiągnął wynik 549, zaś na 1 osobę przypada tam 35,9 mkw. Najgorszy wynik osiągnęły Police – na 1 tys. mieszkańców jest tam 350 mieszkań, a na 1 os. – 21 mkw. powierzchni użytkowej.

Przebudują najdłuższą ulicę w Szczecinie

Władze Szczecina chcą całkowicie odmienić śródmieście. Przyczynić ma się do tego przebudowa śródmiejskiego odcinka al. Wojska Polskiego. Jak poinformował wczoraj rzecznik spółki Szczecińskie Inwestycje Miejskie, została już opublikowana dokumentacja przetargowa w tej sprawie. O wyglądzie przebudowanej ulicy decydowali m.in. mieszkańcy miasta podczas konsultacji. Wizualizacje ulicy po przebudowie można odnaleźć na stronie www.wojskapolskie-go.szczecin.eu.

Kolejny szpital tymczasowy

Rzeszów dołączył do miast, w których został uruchomiony szpital tymczasowy dla pacjentów chorych na COVID-19. Placówka powstała w skrzydle miejscowego szpitala Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Obecnie jest w nim 20 łóżek covidowych (pięć z nich wyposażonych jest w respiratory), zaś docelowo ma się w nim znaleźć 160 łóżek, w tym 30 respiratorowych.

OBCHODZENIA

słanka o wybujałym temperamentie Klaudia Jachira musiała się poczuć Europejką pełną gębą, bo po konferencji uśmiechy na lewo i prawo rozdawała. Prof. Alicja Chybicka, senator zarazem, z powagą i zrozumieniem przyjęła deklarację lenną. Inni, jak posłanka Małgorzata Tracz czy poseł Michał Jaros, udawali chyba, że to dla nich takie oczywiste, jak teoria ewolucji mówiąca, że człowiek od małpy pochodzi. Jako że Europejczykami są, chociaż tylko pochodzenia polskiego, to zaczęli ubolewać i lamentować nad wetem polskiego rządu wobec budżetu europejskiego. Niewiele mówili o przyczynach stanowiska RP, o naszej racji stanu, skupiając się jedynie na konsekwencjach, czyli ewentualnym nieotrzymaniu europejskich środków. Najważniejsze było w tym wystąpieniu jedno: powtarzać do znudzenia obsesję antypisowską, głoszoną bez przerwy od pięciu lat, i wyrazić swój stosunek do prezesa Jarosława Kaczyńskiego, którego Mieszkowski nazwał szaleńcem. Taką mamy opozycję.

EW
(jw)

Rok 1965 dla Wrocławia i ówczesnych Ziem Zachodnich stanowi pewną cezurę czasową. Minęło 20 lat od zakończenia II wojny światowej i po dwóch dekadach osvajania się z nowym miejscem w powojennej Polsce tutejsi mieszkańcy nieśmiało zaczęli patrzeć w przyszłość.

Tamten rok upływał pod znakiem świętowania 20-lecia polskiego Wrocławia, a listopad był tym miesiącem, w którym jubileusz obchodziło wiele instytucji i zakładów pracy. Ślady wojny były jeszcze w mieście widoczne. Bolesław Iwaszkiewicz, ówczesny przewodniczący prezydium Rady Narodowej, a wcześniej profesor i rektor politechniki, wspominał tamte dni w wywiadzie, który ukazał się wtedy w „Kalendarzu Wrocławskim”: „Dziś jeszcze [...] nie ma w mieście fragmentu całkowicie uporządkowanego, skończonego. Wszędzie widać miejsca wymagające plombowania [...] Wydaje nam się, że postęp odbudowy jest mały. To zupełnie zrozumiałe. [...] Burzymy mnóstwo domów zagrożonych. I dopiero kiedy przypomnimy sobie, jak wyglądały poszczególne ulice w 1945 r. [...] oceniamy cały postęp odbudowy”.

WROCŁAW 1965–2020

Marzenia o przyszłości

Wrocławski ratusz pozostaje symbolem miasta odbudowanego po II wojnie światowej | fot. Janusz Gajdamowicz/Gazeta Polska

Dziennikarz zapytał o to, czego w jubileuszowym 1965 r. Iwaszkiewicz jako gospodarz Wrocławia życzyłby swojemu miastu i jak widzi jego przyszłość. „Zdaje sobie sprawę, jak wielu rzeczy potrzeba, ile jest spraw niezalutowionych. Chciałbym dać miastu salę koncertową dla Filharmonii, lokal dla Pantomimy, lokal dla Operetki, zaplecze dla Teatru Polskiego, sztuczne lodowisko dla dzieci, kilkanaście obiektów wypoczynkowych i sportowych dla dorosłych... Chciałbym, aby w ciągu przyszłych 20 lat miasto zostało nie tylko odbudowane, ale i rozbudowane daleko poza granice przedwojenne. Aby było

miastem liczącym ponad 700 tys. mieszkańców. Ze będzie najpiękniejsze – co do tego nie mam wątpliwości. Duże tempo wzrostu produkcji przemysłowej i wzrostu liczby ludności pozwala przypuszczać, że będzie to miasto bardzo uprzemysłowione, odgrywające czołową rolę w kraju – chyba trzecie co do wielkości w Polsce. A jeśli tak dalej pójdzie, kto wie, czy nie drugie. No, ale to już program do roku 2000” – mówił ówczesny władarz. Czy tę wizję udało się zrealizować i czy jego następcy, szczególnie po 1989 r., patrzyli i patrzą 35 lat do przodu?

EW
(jg)

PITAVÁL WARSZAWSKI

On zabijał, ona pomagała

Szczepan Paśnik zabił siedem kobiet, a jego żona Józefa pomagała w mordach. Oboje zostali skazani na śmierć. Egzekucje wykonano.

Na początku kwietnia 1922 r. w Warszawie ruszył proces Szczepana i Józefy Paśników (tygodnik „Świat” opublikował ich rysunkowe portrety). Trwał krótko, bo przeprowadzony został w trybie doraźnym i już po dwóch dniach zapadł wyrok. Oskarżonych skazano na karę śmierci. On przyjął słowa sędziego ze spokojem, niektórzy twierdzili nawet, że z drwiącym grymasem. Uspokajał żonę, która cały czas siedziała opatulona wielką chustą. Dopiero wtedy odsłoniła twarz i się uśmiechnęła. O poranku 7 kwietnia na terenie warszawskiej Cytadeli para zbrodniarzy stanęła przed plutonem egzekucyjnym. Zostali rozstrzelani. Od tamtych wydarzeń minęło niemal 100 lat, a zbrodnie popełnione przez 36-letniego rolnika do dziś budzą grozę. W pierwszych tygodniach 1922 r. na peryferiach War-

szawy znaleziono zwłoki kilku kobiet. Niemal wszystkie zgwałcono. Pierwszą ofiarą była 30-letnia Józefa G., kilka dni później ten sam los spotkał jej matkę, a po dwóch tygodniach w okolicach Ożarowa odkryto ciało ich kuzynki. Choć zabite były spokrewnione i to powinno policji pomóc schwycić sprawcę (później odkryto, że Józefa była kochanką mordercy), to pozostał on na wolności. I stał się brutalniejszy. W kolejnych dniach ginęły kobiety. Katowane, gwałcone, okradane. 24 lutego przypadkowy świadek natknął się na ciało młodej kobiety, ale początkowo nieznana była jej tożsamość, bo ofiara nie miała przy sobie dokumentów. Przełomem stało się dotarcie do Michaliny Matwiejewej. Ona potwierdziła, że ofiarą jest 24-letnia Maria Moroz, która przyjechała do Warszawy w poszukiwaniu pracy. Wiedziała coś jeszcze.

EW

(gb)

Szukając zajęcia, Maria natknęła się na mężczyznę, który zaoferował jej pracę na tak dogodnych warunkach, że zgodziła się od razu. Matwiejewa widziała tego „gospodarza”. Na okazanych fotografiach bez wahania rozpoznała Szczepana Paśnika. Mężczyzna został zatrzymany, do aresztu trafiła również jego żona Józefa. Podczas przesłuchań Paśnik przyznał się do zamordowania siedmiu kobiet. Żona zwyrodnialca nie tylko wiedziała o popełnionych zbrodniach, ale pomagała mu zwabiać ofiary. Swoją obecnością osłabiała ich czujność. Po zabójstwie sprzedawała na bazarze należące do nich przedmioty. Nie wahała się także przyjmować od męża „prezenty”. Chociażby chustę ściągniętą ze zwłok! Pomimo to Paśnikowa nie czuła się winna.

W HOŁDZIE MARADONIE Chciałbym, aby FIFA (Międzynarodowa Federacja Piłkarska) zastrzegła numer 10 we wszystkich rozgrywkach i dla wszystkich drużyn. Byłby to najlepszy hołd, jaki moglibyśmy mu złożyć. Jego śmierć jest niesamowitą stratą dla świata piłki nożnej – powiedział portugalski trener André Villas-Boas.

WEEKEND W RUCIE W sobotę i niedzielę w fińskiej Ruce zostaną rozegrane dwa indywidualne konkursy PŚ w skokach narciarskich. Po inauguracyjnych zawodach w Wiśle liderem cyklu jest Niemiec Markus Eisenbichler. Polskę reprezentować będą Piotr Żyła, Klemens Muraňka, Dawid Kubacki, Kamil Stoch, Andrzej Sękała i Paweł Wąsek.

CAŁY SPORTOWY ŚWIAT OPŁAKUJE DIEGO MARADONĘ

PIŁKA NOŻNA

Najbardziej boski z ludzi

Diego Maradona nie żyje. Jeden z najlepszych w historii piłkarzy zmarł w wyniku zawału serca. W Argentynie wprowadzono żałobę narodową. Rozpoczęło się zorganizowane przez argentyński rząd czuwanie w Pałacu Prezydenckim w Buenos Aires przy trumnie z ciałem zawodnika. W uroczystości uczestniczą dziesiątki tysięcy kibiców.

Kibice oddają hołd Diego Maradonie | fot. Debarchan Chatterjee / Zuma Press/Forum

O godz. 6 rano czasu miejscowego tłum zaczął powoli przesuwać się przed trumną z ciałem 60-letniego Maradony, która przykryta jest argentyńską flagą i jego koszulką z numerem 10. Jak poinformował będący na miejscu dziennikarz agencji AFP, zanim otwarto drzwi w tłumie czekających doszło

do pewnych incydentów, które starała się powstrzymać policja. Dziesiątki tysięcy osób spędziło noc na Plaza de Mayo, naprzeciwko „Różowego Domu”, jak nazywany jest Pałac Prezydencki. Zgromadzeni śpiewali piosenki na cześć zmarłego w wieku 60 lat idola. Nieco po północy pojawiła się tam była żona Ma-

radony, Claudia Villafane w towarzystwie ich dwóch córek – Dalmy i Gianinny. Towarzyszyli im też dawni i obecni piłkarze, m.in. gracz, z którym zmarły triumfował w mundialu w 1986 r. Kilkuset kibiców zgromadziło się pod domem piłkarza w dzielnicy Villa Fiorito w aglomeracji

Buenos Aires, ogłaszając go „dumą narodową”. Mimo że dom od dawna nie należy już do rodziny Maradony, sąsiedzi zaczęli malować mural na ścianie budynku. Podobne sceny rozgrywały się wokół stadionów stołecznych klubów, z którymi związany był piłkarz: na obiekcie (nazwanym jego imieniem) jego pierwszego klubu Argentinos Juniors, stadionie Boca Juniors La Bombonera oraz pod siedzibą zespołu Gimnasia La Plata, którego był trenerem od 2019 r. Dla drużyny narodowej Maradona strzelił 34 gole, ale prawdopodobnie padły w jednym meczu – w ćwierćfinale MŚ w Meksyku w 1986 r. z Anglią (2:1). Trafił na 1:0, pokonując Petera Shiltona lewą ręką. Jak później komentowano, widział to cały świat, ale nie widzieli sędziowie. Sam Argentyńczyk, mówiąc o tej bramce, wypowiedział słynne w świecie futbolu słowa: „ręka Boga”. Gol na 2:0 był kwintesencją talentu Maradony, który przedrybłował kilku rywali, minął też bramkarza i skierował piłkę do pustej bramki. Trumna z ciałem Maradony będzie wystawiona w Pałacu Prezydenckim do soboty. W środę prezydent kraju Alberto Fernández ogłosił trzydniową żałobę narodową po śmierci piłkarza. Maradona, który poprowadził jako kapitan reprezentację Argentyny do mistrzostwa świata w 1986 r., od pewnego czasu borykał się z problemami zdrowotnymi. Na początku listopada przeszedł operację mózgu po wykryciu krwaka podtwardówkowego. Zmarł wskutek zawału serca.

EW
(krol)

■ Kubica na torze

„Robert Kubica weźmie udział w pierwszym, piątkowym treningu przed niedzielnym wyścigiem Formuły 1 o Grand Prix Bahrajnu, 15. rundą mistrzostw świata” – oświadczył zespół Alfa Romeo Racing Orlen. Polak będzie miał do dyspozycji bolid Fina Kimiego Räikkönen. W pierwszej wersji programu na GP Bahrajnu, przedstawionym na początku tygodnia, we wszystkich treningach włoskiego teamu, w którym kierowcą rezerwowym i testowym jest Kubica, mieli uczestniczyć wyłącznie Räikkönen i Włoch Antonio Giovinazzi. – Cieszymy się, że Robert wróci już w pierwszej sesji treningowej. On bardzo dobrze zna tor Sakhir, pomoże nam w ustawieniu bolidu. Przez cały sezon korzystamy z jego doświadczenia, razem pracujemy nad rozwojem całej ekipy – powiedział szef teamu Frederic Vasseur. Ostatnio Kubica uczestniczył w treningu zespołu w sierpniu przed Grand Prix 70-lecia. Na brytyjskim torze Silverstone uzyskał wtedy 19. czas okrążenia. Wcześniej jeździł podczas drugiego treningu w Austrii i na Węgrzech. Zgodnie z umową Kubica ma w tym roku trenować pięć razy. W piątek w Bahrajnie wyjedzie na tor po raz czwarty, ostatni piąty zaliczy przed drugim wyścigiem w Bahrajnie (6 grudnia) albo przed kończącym sezon GP Abu Zabi (13 grudnia).

■ Dakar bez Sonika

Zwycięzca Rajdu Dakar w kategorii quadów w 2015 r., Rafał Sonik, zrezygnował z udziału w tej imprezie w 2021 r., ponieważ wiąże się on ze zbyt dużym ryzykiem finansowym. – Serce ciągnie mnie na Dakar, mam ogromny głód ścigania, ale rozsądek każe zostać – powiedział zawodnik. Start tej najtrudniejszej terenowej imprezy świata, która po raz drugi odbędzie się w Arabii Saudyjskiej, wyznaczono na 2 stycznia w Dżuddzie. Metę 43. edycji Dakaru zaplanowano w tym samym mieście 13 dni później. – Dakar to jak co roku spora inwestycja, a w najbliższej edycji dość ryzykowna. Zgodnie z protokołami bezpieczeństwa, jeśli którykolwiek z członków zespołu będzie miał pozytywny wynik testu na koronawirusa, cały team będzie dyskwalifikowany – dodał Sonik.

(krol)

LEKKOATLETYKA

W Warszawie, czyli w górach

Biegacze, by przygotować się do sezonu, potrzebują treningu w wysokich górach, których w Polsce nie ma. W związku z pandemią szuka się alternatywnych rozwiązań. Dwukrotny wicemistrz świata na 800 m Adam Kszczot wybrał za swoją bazę... Warszawę, gdzie większość doby spędza w hipoksji.

To trening w górach bez gór. Jestem zatem w Warszawie, ale mój organizm myśli, że jest wysoko nad poziomem morza. W AirZone mamy możliwość ćwiczyć przy ograniczonej ilości tlenu. A co robimy? Wszystko – bieganie na bieżni, jeżdżenie na rowerze, ćwiczenia siły maksymalnej, dynamicznej, aerobowe, można zrobić nawet podbiegi – powiedział PAP jeden z najlepszych polskich biegaczy w historii.

Wszystko to ma na celu oszukanie organizmu, który dzięki treningowi w hipoksji produkuje więcej czerwonych krwinek, a to podnosi wydolność. – Niestety w tym roku nie mamy możliwości wyjazdu za granicę w wysokie góry, więc szukamy innych rozwiązań, które dadzą ten sam efekt. Dlatego AirZone staje się naszą bazą treningową i ma nas naładować na cały rok – dodał. W Warszawie Kszczot jest razem z Marcinem Lewan-

dowskim. Realizują trening brata tego drugiego Tomasza, mimo że PZLA nie podpisał z nim kontraktu, ale obaj właśnie tę drogę przygotowań do igrzysk w Tokio wybrali.

Kszczot, przez wielu nazywany profesorem, jest znany z tego, że lubi mieć wszystko zaplanowane. Obecne czasy znacznie to utrudniają. – Potrafię być też elastyczny. Mamy plan A i plan B. Musimy być gotowi szkoleniowo na różne rozwiązania. Ważne jest, by zrobić to, co trzeba, a czy będzie to w środowisku naturalnym, np. w Kenii, Etiopii, RPA, czy w Warszawie, to niewiele zmienia. Trzeba umiejętnie zaadaptować się do obecnej sytuacji – podkreślił.

EW
(krol)

■ Na stadionie, czyli w hali

Na stadionie piłkarskim w Villeneuve d'Ascq w Lille mają się odbyć zmagania piłkarzy ręcznych podczas IO w Paryżu w 2024 r. – poinformował komitet organizacyjny igrzysk. Zadaszony stadion im. Pierre'a Mauroya może pomieścić do 30 tys. kibiców. Organizatorzy mają nadzieję, że padnie rekord frekwencji na meczu piłki ręcznej. Jednak to nie kwestie związane z publicznością, ale z ekonomią są przyczyną zmiany lokalizacji rozgrywania zawodów w kilku dyscyplinach. Francuzi szukają bowiem oszczędności – redukcja kosztów związanych z igrzyskami ma sięgnąć 400 mln euro. Na razie udało się zniwelować wydatki o 150 mln euro. Nowe lokalizacje zawodów (m.in. piłki ręcznej, pływania i siatkówki oraz koszykówki i gimnastyki, przeniesionych do hali Bercy w Paryżu), będą zatwierdzone 17 grudnia.

EW
(krol)

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

WIĘCEJ NA: PUSZCZA TV

Łowca doskonały

Przez wieki sowy wzbudzały strach. Są aktywne głównie nocą. Zjawiają się bezszelestnie i atakują tak skutecznie, że ofiara nie ma żadnych szans. Nic dziwnego, że ptak ten zwiastował wszystko, co najgorsze...

Dwoje oczu, trzy powieki

Sowy zawsze były i są tajemnicze, od średniowiecza podejrzewano je o kontakty z zaświatami. Jak tłumaczą naukowcy, wszystko prawdopodobnie dlatego, że ptaki te kojarzone są z cmentarzami, na których mieszkają w starych drzewach. Powodów, dla których na starych nekropoliach sów nie brakuje, jest kilka, jednak zasadniczy jest fakt, że przeważnie w nocy panuje tam „święty” spokój – po pierwsze od ludzi, a po drugie od drapieżników. Dla ludzi spotkanie sowy w nocy na cmentarzu nie jest niczym przyjemnym, bo jej głos nie brzmi jak śpiew skowronka o poranku. Nie zawsze jednak było tak, że człowiek bał się sów. W starożytnej Grecji wzbudzały one respekt i ceniono je za inteligencję. To właśnie ten ptak stał się symbolem greckiej bogini mądrości Ateny, która opiekowała się takimi miastami, jak Ateny i Sparta. Szacunek, którym Grecy otaczali sowy, sugeruje chociażby to, że jej wizerunek umieszczano na ówczesnych monetach. Z perspektywy czasu można powiedzieć, że trudno o lepszy wybór. Sowy to z pewnością jedne z bardziej fascynujących ptaków. Każdy z nas, nawet jeśli nigdy nie widział na żywo sowy, gdy tylko ją spotka, będzie wiedział od razu, z kim ma do czynienia. Przede wszystkim uwagę zwracają jej oczy. To wyróżniający się element, który czasem stanowi nawet 5 proc. masy ciała tych ptaków. Dla ochrony oczu sowa ma trzy powieki: dolną, górną i tzw. migotkę. Górna służy do mrugania w dzień, dolna do spania, a migotka jest rodzajem przezroczystej błony. Oczy są dla sowy bardzo ważne, bo w toku ewolucji wykształciły się one tak, że ptak ten widzi doskonale nawet przy minimalnej ilości światła. Co ciekawe, duże oczy nie oznaczają dużego pola widzenia. Naukowcy podają, że sowy widzą przestrzennie jedynie w 60–70 stopniach okręgu, którego centrum znajduje się na środku głowy. Dla porównania człowiek ogarnia wzrokiem kąt 140 stopni. Mimo to jednak nie bądźmy z tego powodu dumni, gdyż sowy mogą skręcać szyję dzięki 14 kręgom szyjnym w taki sposób, że są w stanie swobodnie sprawdzić, co dzieje się za nimi.

Sowie posiłki

Do tego ptaki te mają doskonały słuch, dużo lepszy od ludzi. Potrafią usłyszeć gryzonie, nawet gdy znajdują się one pod grubą warstwą śniegu. Uszy i oczy

są niezwykle ważne dla tego gatunku, w jego umaszczeniu znajdują się fałszywe oczy, odstraszaające inne gatunki ptaków. Wszystkie te przystosowania oczywiście sprawiają, że sowy są doskonałymi łowcami, postrachem gryzoni, małych ssaków i mniejszych ptaków. Ich taktyka

przywodzi na myśl XVII-wiecznych harcowników, działających na kresach Rzeczypospolitej. Czekają w swoich czatowniach, znajdujących się na wysokim drzewie lub słupie, i obserwują teren dookoła. Gdy zauważą jakiś ruch na ziemi lub usłyszą najmniejszy szmer, natychmiast przystępują do ataku. Przeważnie ofiara jest bez szans. Sowy bowiem charakteryzują się tym, że ich lotu praktycznie nie słychać. A to dzięki specyficznej budowie ciała (duża głowa i zaokrąglone pióra), oraz piórom, które są pokryte delikatnymi włoskami. Dzięki temu sowy podczas lądowania nie wydają żadnych odgłosów. Na ofiary spadają z nieba, w ostatnim momencie wyciągając ostre jak żyłki szpony. Sowy mają cztery palce. Gdy atakują, dwa z nich są ustawione w kształt litery V do przodu i dwa do tyłu. W ten sposób zwiększają zasięg chwytu. Nogi sów są opierzone, co zapobiega m.in. ugryzieniom przez gryzonie. Ten łowca, atakując gryzonie, oddaje nam niemałe przysługi, skutecznie ograniczając ich liczbę. Nigdy jednak nie jest tak, że wytrzebi całą populację do końca. Specyficzny jest również sowy proces połykania i trawienia. O ile to możliwe, ptak ten połyka ofiarę w całości. Według badaczy sowa wypracowała sobie specyficzny *savoir-vivre* przy stole. Swoją ofiarę zaczyna bowiem połykać od głowy. Gryzoń jest podrzucany i połykany. Ptaki są wcześniej częściowo oskubywane z piór, dopiero potem połykane. Sowy nie mają zębów do mieleń pokarmu, ale za to ich żołądek jest specyficznie ukształtowany: składa się z części gruczołowej i mięśniowej. W tej pierwszej znajdują się liczne brodawki wytwarzające śluz

i kwas solny. Odpowiada on za trawienie pokarmu. Nieco inna jest konstrukcja części mięśniowej, która działa jak żarna rozcierające pokarm. Oczywiście sowy nie są w stanie strawić wszystkiego i takie elementy jak sierść, dzioby, kości czy zęby ofiar są usuwane. Ciekawe jest to, że sowa wydała je tą samą drogą, którą się dostały do żołądka. Tak powstaje tzw. wypluwka. Te specyficzne kluskowate wymiociny to prawdziwa gratka dla badaczy. Po pierwsze, po ich kształcie można rozpoznać, jaka sowa bytuje w okolicy. Po drugie, wypluwka świadczy o tym, jakie gatunki małych gryzoni zamieszkują okolicę. To źródło bezcennej wiedzy.

Nękanie przez wybudzanie

Sowy wzbudzają strach nie tylko wśród ludzi. Boją się ich również inne, mniejsze ptaki, które nawet wprowadziły specjalną technikę obronną zwaną nękaniem. Wszystko odbywa się w dzień, kiedy sowy nie są aktywne. Gdy mniejsze ptaki zauważą odpoczywającą na gałęzi sowę, solidarnie skupiają się w grupę, aby ją odstraszyć. Na widok zagrażającego im gatunku wszelkie szpaki, kosy i kowaliki zbierają się wokół niej, nalatując na nią i wydając piskliwe odgłosy. To szczególnie ważne dla badaczy sów, gdyż mogą oni dzięki pomocy stalkerów namierzyć te piękne ptaki. Zwykle nękającym udaje się odnieść sukces i zdemaskowana przez nich sowa odlatuje. Zwykle udaje się ona w kierunku swojego gniazda, a stalkerzy gonią ją do samej dziupli. Fortuna jednak kołem się toczy – w tym wypadku sytuacja odwraca się w nocy, gdy to właśnie małe ptaki stają się ofiarami. W przeciwieństwie do ludzi, ofiary sów nie potrafią okiełznać mroku. Puszcza Białowieska wręcz słynie z sów. W naszej części żyje 8 gatunków sów, w tym rzadkie w naszej szerokości geograficznej – sóweczka i włochatka.

.....
Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

Fot. Marcin Zakrzewski

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

foto: Marcin Zakrzewski

foto: Marcin Zakrzewski

foto: Marcin Zakrzewski

foto: Marcin Zakrzewski

13 drap

W Puszczy Białowieskiej możemy spotkać 13 gatunków ssaków drapieżnych. W tym niewielkim fragmencie lasu występują w zasadzie wszystkie gatunki z wyjątkiem żbika i norki europejskiej. Poznajcie trzynastkę drapieżców.

Łasica

Jedno z najmniejszych zwierząt drapieżnych. Jego waga raczej nie przekracza 150 g. W Puszczy Białowieskiej występują dwa podgatunki łasic. Pierwszy z nich należy do typu charakterystycznego dla wschodu i północy, co objawia się tym, że bieleje zimą. Drugi, zachodnioeuropejski, rzadszy w puszczy, nie bieleje i przez cały rok utrzymuje jednolity, brązowy kolor. Zwierzęta te są aktywne głównie w dzień. W puszczy najlepiej łasice mają się w dolinach rzecznych, gdzie mogą polować na duże nornice i gryzonie. Co ciekawe, żyjące w dolinach rzecznych łasice są większe od swoich pobratymców w lesie. Spowodowane jest to wielkością gryzoni, będących ich ofiarami, a co za tym idzie, łasica żyjąca na bardziej otwartym terenie ma kosztem jednego polowania większy posiłek.

Gronostaj

Niestety w Puszczy Białowieskiej jest wypierany przez norkę amerykańską. Kiedyś powszechny, dzisiaj żyje na kilku stanowiskach nad rzeką Narewką. Żywi się drobnymi owadami, kręgowcami, mięczakami. W zimie czasem atakuje też zwierzęta większe od siebie, np. zające. To zaskakujące, bo ma wyjątkowo nikczemne warunki jak na drapieżnika (podobnie jak łasica) i osiąga wagę do 120 g. Gronostaj ma zmienne ubarwienie, zależne od pory roku. Latem jego sierść jest koloru czekoladowo-brązowego na grzbiecie, żółto-białego na brzuchu, z czarnym końcem ogona; zimą futro zmienia na białe, z czarnym końcem ogona. Niegdyś jego futro było wyjątkowo cenione i sztyto z niego odzież dla najważniejszych osób w kraju. Dzisiaj jest on objęty częściową ochroną gatunkową.

Norka amerykańska

Charakteryzuje się smukłą sylwetką i krótkimi kończynami. Zwykle umaszczenie norki przyjmuje barwę różnych odcieni brązowego, nieraz na brzuchu mogą występować białe plamy – to zależy od cech osobniczych. Łapy norek mają pięć palców i zakończone są zakrzywionymi i ostrymi pazurami. Pomiedzy palcami, do około 1/3 ich długości, znajduje się błona ułatwiająca pływanie. To właśnie z wodą norka amerykańska wiąże swój byt. Według badań naukowców 95 proc. życia zwierzę to spędza w odległości nie większej niż 10 m od wody. Naukowcy badający życie tych ssaków w Finlandii ocenili, że norki są w stanie przepływać pomiędzy przybrzeżnymi wyspami na Morzu Bałtyckim. Średnio wizon przepływał blisko 750 metrów. W Puszczy Białowieskiej to gatunek inwazyjny i wyjątkowo szkodliwy dla fauny rodzimej, który można spotkać nad rzeką Orłówką i nad rzeką Narewką. Zwierzę to trzebi populację ptaków, gryzoni, ryb i płazów.

Kuna leśna i kuna domowa

Te dwa gatunki zamieszkujące tereny Puszczy Białowieskiej są blisko ze sobą spokrewnione. Kolejni przedstawiciele łasicowatych w tym zestawieniu. Kunę domową spotkamy w otoczeniu siedzib ludzkich. Dość często zresztą występuje również w miastach. Kuna leśna jest za to spotykana w puszczy na całym jej terenie. Jest przystosowana do życia na drzewach, chociaż poluje na ziemi – przeważnie na gryzonie, ale również na ptaki. Nie pogardzi jednak padliną i innym pokarmem. To sprawia, że liczebność tych zwierząt w przeciwieństwie do innych łasicowatych nie waha się w zależności

fot. Marcin Zakrzewski

ieźców

od liczby gryzoni i dostępnego pokarmu. Średnia długość ciała tego zwierzęcia nie przekracza 53 cm, a masa dochodzi do 1,8 kg.

Tchórz

Długość ciała tchórza dochodzi do prawie 0,5 m. Jest to pospolity gatunek występujący na terenie całego kraju. Wy różnia się charakterystycznym ubarwieniem – na pysku i nad oczami widnieją białe plamy, białe są także końcówki uszu. Tchórze są drapieżnikami, polują na ptaki, gryzonie. Potrafią tryskać cuchnącą wydzieliną, dlatego raczej unikają ich lisy i psy. Tchórz nie podlega ochronie prawnej, jest gatunkiem łownym. Udomowioną formą tchórza jest fretka o całkowicie białym futrze. W Puszczy Białowieskiej bytują nad ciekami wodnymi: Orłówką, Łutownią i Hwożną. Zimą są na tyle bezwzględne, że potrafią wykopywać z mułu hibernujące żaby. Potrafią również zakradać się do ludzkich siedzib, by trzebić ptactwo domowe.

Jenot

Pierwszego jenota w Puszczy Białowieskiej zanotowano w 1955 r. Dziś występuje on na terenie całego kraju. Jego długość ciała dochodzi do 70 cm. Jenot jest przedstawicielem rodziny psowatych. Jest drapieżnikiem, ale dużą część jego pożywienia stanowią też rośliny. Poluje głównie nocą. Głównymi ofiarami jego polowań są drobne gryzonie oraz jaja i pisklęta ptaków gniazdujących na ziemi. Nie gardzi także drobniejszą zdobyczą: ślimakami, owadami, skorupiakami i drobnymi kręgowcami. W dzień ukrywa się w norach. Rzadko jednak kopie je sam, przeważnie wykorzystuje nory wykopane przez borsuka lub lisa. Mimo że gatunek wygląda niesamowicie sympatycznie, jak skrzyżowanie psa z szopem praczem, to jednak jest groźny dla ludzi z uwagi na wściekliznę.

Niedźwiedź to 350 kg mięśni. Jeśli puści się w pościg za człowiekiem, to ścigany nie ma najmniejszych szans. Niedźwiedź bez trudu rozpędza się bowiem do 50 km/h. Oznacza to, że na setkę wygrałby nawet z najszybszym człowiekiem świata Usainem Boltem, który może rozpędzić się jedynie do 44,7 km/h.

Wydra

Zwierzęta z rodziny wydr można spotkać na każdym kontynencie z wyjątkiem Australii i Antarktydy. Wymienia się co najmniej 13 żyjących gatunków tych zwierząt i jeden wymarły. W Polsce mamy wydrę europejską. To gatunek wodno-ładowy, który lepiej czuje się, pływając. Świetnie nurkuje. Wystraszona potrafi zniknąć pod wodą na cztery minuty i w tym czasie przepłynąć około 400 m. Jej futro jest wręcz stworzone do wody. Skóra wydry jest pokryta bujnym owłosieniem (niektóre gatunki mają nawet 155 tys. włosków na centymetr kwadratowy), które stanowi doskonałą izolację. Zwykle bowiem tego ssaka można spotkać właśnie nad rzeką i jeziorami (rzadziej nad morzem), słowem tam, gdzie są ryby. To one stanowią podstawę jego diety. Stanowią przeciętnie od 50 do 90 proc. pożywienia. Wydra jednak nie wybrzydza. Przyciśnięta głodem może zjeść raki, małże i chrząszcze wodne, a nawet drobne ssaki i ptaki. Jak niemal każdy przedstawiciel rodziny łasicowatych, tak

i wydra ma rozszalały metabolizm. Dość powiedzieć, że musi zjeść na dobę pokarm równy około 25 proc. jej wagi. Biorąc pod uwagę, że waży nawet 10 kg, to jej zapotrzebowanie na mięso jest tylko o połowę mniejsze niż... wilka. Wydra to gatunek, który jeszcze w latach 80. był niemal na granicy wymarcia. Zaczęto ją jednak chronić i zakazano jej zabijania. Od lat 90. jej liczebność rośnie. Obecnie gatunek ten liczy nawet 15 tys. sztuk.

Lis

Przeciętnie dorosłe lisy mają ciało o wysokości 35–50 cm i długości 49–90 cm, sam ogon ma długość około 53–60 cm. Uszy mają 7,7–12,5 cm długości, a kończyny tylne 12–18,5 cm. Waga waha się od 2,2 do 10 kg. Lisy mają wybitny słuch. Mówi się, że słyszą odpoczywającego cietrzewia z odległości 600 kroków, latającą wronę z odległości do 0,5 km. Pisk myszy usłyszą z odległości 100 m. Lis to jeden z nielicznych gatunków dzikich zwierząt, który morduje, mimo że nie jest w stanie zjeść wszystkich ofiar. Dlatego lis w kurniku to duże niebezpieczeństwo. Zjawisko to jest tłumaczone morderczym szaleństwem. Ruchy lisa są szybkie i zwinne, w kłusie porusza się z prędkością 6–8 km/h, w pogoni lub ucieczce z szybkością nawet 45–50 km/h. Świetnie skacze (nawet do 5 m) i doskonale pływa. Często jest podejrzewany o czary. W Japonii wierzono, że każdy lis jest w stanie przemieniać się w człowieka. Co ciekawe, zwierzęta te nie są tam jednak symbolem oszustwa, lecz opieki nad ludźmi. Społecznością, która wyjątkowo ceni lisy, są Cyganie. Grupa ta podziwia rudzielca za jego niezawodny instynkt, który ratuje go w trudnych sytuacjach. W wierzeniach Cyganów sen o lisie zwiastuje zdrowie i pomyślność.

Borsuk

To średniej wielkości zwierzę, którego długość nie przekracza 90 cm. Dzięki krótkim nogom ma nie więcej niż 30 cm wysokości. Może ważyć od 7 do nawet 24 kg. Borsuki na wolności żyją zwykle nie dłużej niż 15 lat. Okres godowy borsuka trwa od lutego do października. Najczęściej do kopulacji dochodzi w sierpniu. Ciąża trwa 7–8 tygodni i po tym okresie rodzi się od 1 do 5 młodych. Narodziny odbywają się w specjalnie przygotowanej norze. Tutaj młode borsuki pozostają przez 8 tygodni. Borsuki większość doby przesypiają. Nie przejmują się też tym, co zjadą. Potrafią jeść wszystko, co im się nawinie, niezależnie od tego, czy jest to pokarm pochodzenia roślinnego, czy zwierzęcego. Główny posiłek to dżdżownice. To z lenistwa, gdyż dużo czasu borsukom zajmuje... sprzątanie. Borsuk wychodzi żerować wyłącznie po zmroku. Jego oczy są przystosowane do tego, aby widzieć w niewielkiej ilości światła. Jednocześnie zwierzę to ma bardzo dobry słuch i węch. To prawdopodobnie ta druga cecha pozwala mu rozpoznawać świat za pomocą zapachów. Sierść borsuków jest używana do wytwarzania pędzli do golenia. Ponoć właśnie najdroższe na świecie są te z borsuczego futra. Oczywiście dziś produkcję pędzli przejęli Chińczycy, którzy mają u siebie fermy borsuków. Borsucze sadło to, zdaniem znachorów, lekarstwo na wszystko.

Rys

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce żyją dziś 434 rysie. Najwięcej na Podkarpaciu – blisko 300. Warto zwrócić uwagę, że zwierzę to nie jest kłopotliwe dla ludzi, a jedynym trudnym do zaakceptowania skutkiem jego

działalności może być spadek liczebności zwierząt parzystokopytnych, głównie saren, które stanowią około 60–70 proc. menu tego kota. Badania w Puszczy Białowieskiej wykazały, że jeden rys zabija średnio cztery sarny i jednego jelenia miesięcznie (około 66 sztuk ssaków kopytnych rocznie). Szacuje się, że rys użytkuje powierzchnię ok. 130 km² (samica) i 250 km² (samiec). Na takim obszarze trudno go spotkać, co sprawia, że jest to jedno z najbardziej dyskretnych zwierząt. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że rys nie jest zbyt mobilny. W ciągu jednej nocy pokonuje średnio od 7 do 20 km. To niewiele. Podobnie jak wszystkie kotowate, i on większość dnia po prostu przesypia. Przeciętnie jest aktywny ok. 6,5 godziny na dobę. W Puszczy Białowieskiej rys jest rzadki i jednocześnie, mimo ochrony, ma się wyjątkowo słabo.

Wilk

To najwięksi przedstawiciele rodziny psowatych. Samce wilków (basiory) są większe od samic (wadery) o 20–25 proc. Długość ciała dorosłego wilka wynosi przeciętnie 100–130 cm, nie licząc ogona. Wilki mają wyjątkowy zmysł węchu, złożony z około 200 mln komórek zapachowych (węch człowieka składa się z około 5 mln analogicznych receptorów). Dzięki temu mogą polować i komunikować się ze sobą. Siła szczęki wilka wystarcza, by zmiażdżyć kości zaledwie kilkom kęsami. Nacisk szczęki może osiągać 105 kg na centymetr kwadratowy. Wilki nieustannie przemieszczają się po swoim terytorium. Z łatwością pokonują 40–50 km dziennie. Mogą przez kilka godzin utrzymywać tempo marszu na poziomie 9 km/h, a momentami przyspieszyć do 50 km/h. Wilki komunikują się przez zapachy i wycie. Zwierzęta wyją do siebie nawzajem i do innych watah. Co ciekawe, naukowcy dawno zdementowali popularny przesąd, że wilki najczęściej wyją w czasie pełni księżyca. Stado wilków (wataha) składa się przeciętnie z 6–8 osobników. Mówi się, że wilk musi zjeść dziennie 2–5 kg mięsa. Żywi się drobnymi zwierzętami, a polując w stadzie – większymi ssakami kopytnymi. Najczęściej są to jelenie, rzadziej sarny, dziki, łosie, a nawet słabe żubry.

Niedźwiedź brunatny

To gatunek bardzo rzadki w Puszczy Białowieskiej, ale jednak sporadycznie się w niej pokazujący. Niedźwiedź to 350 kg mięśni. Jeśli puści się w pościg za człowiekiem, to ścigany nie ma najmniejszych szans. Niedźwiedź bez trudu rozpędza się bowiem do 50 km/h. Oznacza to, że na setkę wygrałby nawet z najszybszym człowiekiem świata Usainem Boltem, który może rozpędzić się jedynie do 44,7 km/h. Dalej: misiowego uderzenia łapą nie wytrzyma nawet największy bokser. Niedźwiedź jest w stanie jednym ciosem złamać kręgosłup żubrowi. Siła nacisku jego szczęk to 440 kg/cm². Gdy jeszcze dodamy do tego 8-centymetrowe pazury, to widać, że statystyczny niedźwiedź jest dużo groźniejszy, niż na to wygląda. W Polsce ich populację szacuje się na 200 sztuk. Głównie jednak można je spotkać w Tatrach i w Bieszczadach, gdzie szczególnie trzeba zachować czujność i warto pamiętać, by nie zaskoczyć niedźwiedzia.

.....
Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

WIĘCEJ NA: **PUSZCZA**tv

Maszyny do zabijania

Od tysiącleci budzą strach i szacunek. Ich obecność stale niepokoi potencjalne ofiary, które wytworzyły mechanizmy obronne i wyostrzyły zmysły. Drapieżniki od milionów lat pokazują jednak, że potrafią być skuteczne i zabijać z ogromną precyzją.

Drapieżnictwo można scharakteryzować jako zabijanie i zjadanie innych organizmów. To taktyka na przetrwanie znana od milionów lat. Dziś zwierzęta drapieżne występują na wszystkich kontynentach i we wszystkich możliwych środowiskach.

Od łasicy do niedźwiedzia

Najmniejsze z nich, łasicowate, ważą nie więcej niż 150 g, co jest w rażącej dysproporcji z ogromnymi niedźwiedziami kodiak, które mogą ważyć nawet 800 kg, czy jeszcze większymi słoniami morskimi, których waga może przekraczać nawet dwie tony. Każde z tych zwierząt zabija, żeby przeżyć. Każde ma również swoją oryginalną licencję na zabijanie. Część, jak wilki, stawia na współpracę i taktykę, tak aby zagonić i zamęczyć swoją ofiarę. Tak robią oczywiście zwierzęta w Puszczy Białowieskiej, które do polowania wykorzystują przewagę w terenie, jaką dają im powalone przez wiatr i kornika świerki. Wilki nie dość, że potrafią dzięki temu wykończyć jelenie, to czasami atakują również żubry. Z pewnością ta technika przynosi wiele korzyści dla stada. Bywają jednak wśród drapieżników inne koncepcje.

Po czym poznać drapieżnika? To trudne pytanie, bo grupa ta jest bardzo różnorodna. Zawężając jednak pytanie do ssaków, warto zwrócić uwagę na zęby. Drapieżniki charakteryzują się zwykle okazałymi kłami, które wybijają się na tle siekaczy i zębów trzonowych.

Śmierć z doskoku

Gepardy czy pumy polują na ofiarę samodzielnie, czając się, by zadać jej śmierć poprzez szybki skok. Techniki zabijania bywają też bardziej przemyślane. Przedstawiciele niektórych gatunków krokodyli polują na ptaki z wykorzystaniem przynęt w postaci patyków. Obserwowano duże osobniki aligatorów, które pozostawały nieruchome na powierzchni wody lub przy brzegu z patykami umieszczonymi na górnej części pyska, czatując na zbie-

rające patyki ptaki. Często do takich zasadzek służą zresztą anatomiczne części niektórych zwierząt. Tak jest w przypadku żółwia jaszczurkowego, który jest obdarzony językiem przypominającym robaka. Czasami zdarza się, że nieświadoma ryba zechce złapać taką przynętę, a wtedy z łowcy staje się ofiarą i kończy w paszczy gada. To jednak nic przy innych technikach polowań. Pająki łapią przecież swoje ofiary w skomplikowane sieci i tworzą je często w kooperacji oraz współpracy. Zwierzęta regularnie do ataków używają też kamuflażu. Potrafią się zagrzebywać np. w morskim dnie, w bezruchu oczekując na zbliżającą się ofiarę.

Broń ze zwierzęcego arsenału

Po czym poznać drapieżnika? To trudne pytanie, bo grupa ta jest bardzo różnorodna. Zawężając jednak pytanie do ssaków, warto zwrócić uwagę na zęby. Drapieżniki charakteryzują się zwykle okazałymi kłami, które wybijają się na tle siekaczy i zębów trzonowych. Szczęki są tak skonstruowane, aby ułatwiać odrywanie kawałków mięsa. Najlepiej cechę tą widać u kotów, które są typowymi mięsożercami, a co za tym idzie, doskona-

łymi łowcami. Ich użębienie jest ostre, inne niż chociażby psów, które jeśli chodzi o jedzenie, są mniej wybredne. Zęby to niejedyny przystosowanie. Do wykrywania zdobyczy drapieżniki mają dobrze rozwinięty wzrok, węch lub słuch. Na tym zresztą polu odbywa się nieustanny wyścig zbrojeń między mięsożercą a jego ofiarami. To prowadzi nas do stwierdzenia, że nadal trwa postępowanie. Zasada „obiadu dożywotniego” Dawkinsa i Krebsa przewiduje, że ten wyścig zbrojeń jest asymetryczny. Jeśli drapieżnik nie złapie swojej ofiary, traci swój obiad, a jeśli mu się uda, ofiara traci życie. Zakłada więc to, że to ofiary muszą się dostosowywać (teoria koevolucji). Nieustanne dostosowywanie się może powodować również kłopoty. Aby uciekać lub gonić zwierzyinę, przydają się dłuższe nogi, ale takie kończyny są bardziej podatne na złamanie. W każdym razie śmierć, którą niosą drapieżniki, czasami się przydaje. Tak to już jest, że przyroda w swoim naturalnym stanie często stawia na równowagę.

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

27/ listopada – 3/ grudnia
2020 – 2020

CHLEB Z NIEBA

DRAMAT, **PIĄTEK** 27.11, GODZ. 21.00, TVP1

Wzruszająca opowieść o bezdomnych ludziach – bez upiększeń, ale z godnością i nadzieją. Lilli i Annibale mieszkają w Mediolanie, choć „mieszkają” to niezbyt właściwe określenie. Są bezdomni. W Wigilię znajdują w śmietniku niemowlę – bardzo radosnego chłopca.

Para zabiera go do najbliższego szpitala, ale tam czeka ich nie lada niespodzianka. Ani lekarze, ani pielęgniarki... nie widzą dziecka! Okazuje się, że ten wyjątkowy chłopiec jest widoczny tylko dla niektórych. Dlaczego tak się dzieje? Co powoduje tę różnicę między ludźmi?

RYSZARD CZARNECKI

(europoseł PiS)

PIĄTEK 27.11 godz. 8.45, TV TRWAM

Ludwik Maria Grignon de Montfort

Słynne zawołanie polskiego papieża, św. Jana Pawła II – „Totus Tuus”, czyli „Cały Twój” – wzięło się z traktatu „O prawdziwym nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny” francuskiego świętego, bohatera dokumentu w reżyserii Armanda Isnarda. Ten kapłan z Bretanii z czasów Ludwika XIV budził entuzjazm zwykłych katolików i niechęć ówczesnych hierarchów. Kto o nich dziś pamięta? Ale za to wszyscy wiedzą, kim był św. Ludwik de Montfort.

PIĄTEK 27.11 godz. 17.30, TV TRWAM

Demaskowanie integracji europejskiej: Europa falsyfikat Christianitas

Zupełnie inne spojrzenie na Unię Europejską niż to, do którego przyzwyczały nas media wypowiadające się o niej na kolanach. Reżyserzy Robert Zawadzki i Damian Krzał mówią o kulisach integracji europejskiej, a także odpowiadają na pytanie, jak daleko współczesna Unia odbiega od idei założyciela Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, późniejszej EWG, Francuza, kandydata na ołtarze Kościoła katolickiego – Roberta Schumana.

SOBOTA 28.11 godz. 17.30, POLSAT SPORT

Mecz Trefl Gdańsk–Cerrad Enea Czarni Radom

Mecz Gdańska z Radomiem będzie ciekawą konfrontacją nie tylko drużyn, lecz także polskich trenerów: mistrza świata (jako zawodnika) z 2014 r. Michała Winiarskiego i wieloletniego już trenera Radomia Roberta Prygla. Trefl rozpoczął sezon od... COVID-19, będąc pierwszą drużyną, którą dotknęła zaraza. Teraz spisuje się rewelacyjnie. Radomianie grają w kratkę: wygrali w Warszawie z faworyzowaną Vervą, ale też przegrywają mecze u siebie z drużynami ze środka tabeli.

SHOW

WIRTUOZI 4+

PIĄTEK 27.11 GODZ. 19.00, TVP KULTURA

Przed nami cztery odcinki emocjonującej rywalizacji między dwudziestką utalentowanych muzyków z pięciu krajów: Polski, Czech, Słowacji, Węgier i Serbii. Każdy z uczestników jest wybitnie uzdolniony, młody, ale ma na swoim koncie wiele sukcesów. Kto ostatecznie zdobędzie uznanie międzynarodowego jury, w którym zasiadają sławy muzyki klasycznej, i dojdzie do finału, pokażą najbliższe tygodnie. W programie zobaczymy Alicję Węgorzewską i Plácida Dominga. Show poprowadzą Thomas Gottschalk oraz Ida Nowakowska-Herndon.

PODRÓŻNICZY

ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 28.11 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Przez ostatnie trzy tygodnie Stefan Czerniecki wędrował po szlakach Kaszub wraz ze swoimi kamerami, aby w możliwie najbardziej przystępny sposób przedstawić fenomen tego miejsca. Byliśmy już więc i w Kartuzach, i nad jeziorami, i na szczycie Wieżyca, a nawet w CEPR-ze. Na koniec pora na nieco mniej popularne miejsca Kaszub, takie jak znajdujące się nad jeziorem Lubygość Grotty Mirachowskie – jedyne jaskinie tej krainy. Albo jak ruiny grodziska państwa Pirsnow znajdującego się nad jeziorem Zamkowisko.

SENSACYJNY

JOHN WICK 2

NIEDZIELA 29.11 GODZ. 20.00, TV PULS

John Wick (Keanu Reeves), były zabójca na zlecenie, znów musi porzucić spokojną emeryturę. Jego dawny wspólnik potrzebuje pomocy w walce z podziemną grupą włoskich zabójców. Związany ślubami krwi John nie może odmówić. A to znaczy, że znów będzie się działo. Pojawienie się na włoskiej ziemi Johna Wicka będzie dla mafii jak wybuch Wezuwiusza. Krew poleje się niczym lawa, a najwięksi twardziele będą błagać o litość. W tej grze John Wick znów przeniesie nas o poziom wyżej.

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl **0 nas jest głośno!**

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	Żywa tarcza godz. 23.00	Ślepa furia godz. 23.40	Red godz. 20.05	Mission: Impossible 2 godz. 22.30	Geopolityczny tydzień godz. 20.30	Wszystko przed nami godz. 18.50
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (125) - serial 09:40 Komisarz Alex (148) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (198) - serial 11:25 Kasta - serial dok. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (866) - serial 15:00 Wiadomości	07:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (6) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2334) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw. 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (273) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (171) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (440) - serial	08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (1202) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (27) - serial 13:40 Złodzieje - pr. rozryw. 14:25 Detektywi (743) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (999) - serial 17:00 Ukryta prawda (419) - serial 18:00 Ukryta prawda (1203) - serial	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (781) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (782) - serial 09:40 Sekrety rodziny (16) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1018) - serial 11:40 Gliniarze (337) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (64) - serial 13:40 Trudne sprawy (895) - serial 14:40 Dlaczego ja? (901) - serial 15:50 Wydarzenia	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Biznes Polska 10:20 Telezakupy 10:30 Oddaję Państwu głos 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 13:00 Telezakupy 13:15 Wolne głosy 13:30 Mówi się... 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Wolne głosy 17:40 Uwaga na zdrowie	07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:25 Kuchnia Jagiellonów 07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Na sygnale (277) - serial 12:00 Którędy po sztukę 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1534) - serial 13:20 Wilnoteka 13:40 Tego się nie wytnie - pr. rozryw. 15:00 Uzdrowisko - serial dok. 15:30 Kuchnia Jagiellonów 16:00 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945 16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (243) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Wszystko przed nami (99) - serial 19:20 Przystanek Ameryka 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (307) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3706) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (293) - serial 21:00 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018, wyk. Donatella Bartoli, Sergio Leone 23:00 Żywa tarcza - film sensacyjny, Niemcy/Australia/Hiszpania/USA/Wielka Brytania 2007 00:40 SEAL Team - komando Foki (21) - serial 01:30 Geniusz (5) - serial	18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Rodzinka.pl (194) - serial 19:05 Rodzinka.pl (195) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2334) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2335) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert 23:40 Ślepa furia - film sensacyjny, USA 1989. Nick Parker, niewidomy weteran wojny wietnamskiej, wraca do USA, by odnaleźć dawnego towarzysza broni. Na miejscu okazuje się, że ten wpadł w tarapaty. Nick postanawia pomóc dawnemu przyjacielowi. 01:15 Za linią wroga - film sensacyjny, USA 2001	19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Red - film sensacyjny, USA 2010, wyk. Bruce Willis, Morgan Freeman, Mary-Louise Parker, Helen Mirren. Emerytowani agenci specjalni CIA zostają wrobieni w zamach. By się ratować, muszą reaktywować stary zespół. 22:20 Nocny pościg - dramat sensacyjny, USA 2015. Starzejący się płatny morderca Jimmy pragnie ochronić porzuconego syna przed byłym przełożonym - potężnym szefem mafii. 00:50 Kuba Wojewódzki - talk-show 01:50 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 02:50 Uwaga! 03:10 NOC Magii - pr. rozryw.	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (363) - serial 17:00 Gliniarze (414) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3121) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Smerfy 2 - film familijny, USA 2013 22:30 Mission: Impossible 2 - film sensacyjny, Niemcy/USA 2000. Rządowy agent Ethan Hunt zmuszony jest do przerwania urlopu, ponieważ otrzymuje od szefa kolejne zadanie do wykonania. Jego zadaniem jest powstrzymanie bioterrorystów, którzy wesli w posiadanie śmiertelnego wirusa 01:00 W ciemność: Star Trek - film SF, USA 2013	17:52 Gry tajnych służb 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Ostry dyżur prawniczy 20:30 Geopolityczny tydzień 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily 00:00 Poland Daily - Weather	17:52 Gry tajnych służb 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 10.04.2010. Fakty 19:20 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:10 Ostry dyżur prawniczy 20:30 Geopolityczny tydzień 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily 00:00 Poland Daily - Weather
WIECZOREM	00:40 SEAL Team - komando Foki (21) - serial 01:30 Geniusz (5) - serial	01:15 Za linią wroga - film sensacyjny, USA 2001	03:10 NOC Magii - pr. rozryw.	01:00 W ciemność: Star Trek - film SF, USA 2013	00:00 Poland Daily - Weather	00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
	TRWAM	HISTORIA	TVP INFO	KINO POLSKA	KULTURA	PULS
RANO	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:45 Św. Ludwik Maria Grignion de Mantfort 09:10 Z wędką nad wodę 09:45 Duc in altum 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Dzieci Andersa. Powrót do Afryki	06:50 Był taki dzień: 27 listopada 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:05 Kolumbowie (3) - serial 08:15 Po PRL-u: Życie artystyczne i kulturalne w III RP - pr. publ. 08:50 Taśmy bezpieki: Oficjalne obchody pierwszomajowe w Polsce Ludowej 09:25 Historia Polski: Spętany anioł 10:25 Sensacje XX wieku 11:20 Biblia - Salomon (2) - serial 12:10 Z Andrusiem po Galicji 12:45 Królowa Bona (12) - serial 13:40 Dzieła, arcydzieła 13:50 Tajemnice Paryża: Kulisy Palais Royal 15:00 Wszystkie kolory świata: Lazurowe Wybrzeże 16:00 Historia broni: Atak z powietrza 17:05 Polskie 100 lat 17:35 Ex Libris 18:00 Alfabet Andrzeja Dobosza 18:15 Wpół do Trzeciej RP 18:45 Polska Kronika Filmowa 19:00 Kolumbowie (4) - serial	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis Info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 15:59 Info dzień 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	06:00 Nie ma jak Polska: Szczecin 06:40 TV okazje 07:55 Na niebie i na ziemi - dramat obycz., Polska 1973 09:55 Prawo i pięść - film sensacyjny, Polska 1964 11:55 TV okazje 12:10 Nie ma jak Polska: Gliwice 12:50 Śluby panieńskie - komedia kostiumowa, Polska 2010 14:55 Party przy świecach - komedia obyczajowa, Polska 1980 16:05 Dotknięcie nocy - film kryminalny, Polska 1961 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988, wyk. Janusz Gajos, Mariusz Dmochowski, Marian Opania. Jan Laguna jest sędzią piłkarskim. Kiedyś był dobrym zawodnikiem, teraz coraz częściej zagląda do kieliszka. Ale nie może sobie zarzucić jednej rzeczy: ustawiania meczów. Kiedy odkrywa, że prezes Kmity i jego żona nim manipulują, postanawia się zemścić na swój sposób. 22:10 Nic śmiesznego - komedia-dramat, Polska 1995 00:10 Futro - komedia, Niemcy/Polska 2007 02:20 Baby są jakieś inne - komedia-dramat, Polska 2011	07:00 Wszystkie stworzenia duże i małe (2) - serial 08:00 Informacje kulturalne 08:30 Kronos - pr. publ. 09:15 Zmruż oczy - komediodramat, Polska 2003 11:00 Chłopi (11) - serial 12:05 Chłopi (12) - serial 13:05 Koniec widzenia - film krótkometrażowy, Polska 2017 13:30 Zakochaj się w Polsce: Czerwińsk nad Wisłą 13:55 Szycha - film animowany, Polska 1988 14:00 Muszla - film animowany, Polska 1975 14:10 Kolo bermudzkie - film krótkometrażowy, Polska 1979 14:20 Zygmunt, król Polski - reportaż 14:45 Portret osobisty - film dokumentalny, Polska 2017 15:50 Dama kameliowa - melodramat, Polska 1994 17:45 Co dalej? - pr. publ. 18:00 Rok 2020 18:30 Informacje kulturalne 19:00 Wirtuoz. Międzynarodowy talent show: Gramy w tym samym języku 21:15 Wieczór kinomana: Sicario - dramat kryminalny, Meksyk/USA 2015 23:25 Tego się nie wytnie - pr. kult. 00:50 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 01:10 Gomorra 3 (25) - serial 02:05 Ani słowa - film animowany, Hiszpania 2018	06:00 Nash Bridges (29) - serial 07:00 Rodzinny interes (68) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (358) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (39) - serial 10:00 Kobra - oddział specjalny (15) - serial 11:00 Kobra - oddział specjalny (16) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (29) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (30) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (40) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (41) - serial 16:00 Reporterzy. Z życia wzięte (69) - serial 17:00 Reporterzy. Z życia wzięte (70) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (358) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (359) - serial 20:00 Champion 4: Walka o honor - film sensacyjny, Bułgaria/USA 2016 21:50 Kobiety mafii - film sensacyjny, Polska 2018. Bela, była funkcjonariuszka policji, dostaje od ABW zadanie rozpracowania szajki przestępczej handlującej narkotykami. Aby jej misja się powiodła, musi rozpocząć współpracę z mafią. 00:45 Terrorysta - dramat sensacyjny, USA 2001
PO POŁUDNIU	13:30 Msza święta 15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Świat na wyścigach ręki 17:00 Życie z pasją 17:30 Demaskowanie integracji europejskiej: Europa falsyfikat Christianitas 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 22:45 Geniusz Stworzenia 23:50 Chingola 00:00 Słowo życia	12:45 Królowa Bona (12) - serial 13:40 Dzieła, arcydzieła 13:50 Tajemnice Paryża: Kulisy Palais Royal 15:00 Wszystkie kolory świata: Lazurowe Wybrzeże 16:00 Historia broni: Atak z powietrza 17:05 Polskie 100 lat 17:35 Ex Libris 18:00 Alfabet Andrzeja Dobosza 18:15 Wpół do Trzeciej RP 18:45 Polska Kronika Filmowa 19:00 Kolumbowie (4) - serial 20:00 Ekspertyza - rep. 20:30 Teatr historii: Paradiso 20:45 Paradiso - sztuka Andrzeja Strzeleckiego 22:20 Archiwum zimnej wojny 22:50 Szerokie tory 23:30 Nieznani wojownicy 00:35 Sensacje XX wieku 01:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 02:00 Encyklopedia II wojny światowej	19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	06:00 Nie ma jak Polska: Szczecin 06:40 TV okazje 07:55 Na niebie i na ziemi - dramat obycz., Polska 1973 09:55 Prawo i pięść - film sensacyjny, Polska 1964 11:55 TV okazje 12:10 Nie ma jak Polska: Gliwice 12:50 Śluby panieńskie - komedia kostiumowa, Polska 2010 14:55 Party przy świecach - komedia obyczajowa, Polska 1980 16:05 Dotknięcie nocy - film kryminalny, Polska 1961 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988, wyk. Janusz Gajos, Mariusz Dmochowski, Marian Opania. Jan Laguna jest sędzią piłkarskim. Kiedyś był dobrym zawodnikiem, teraz coraz częściej zagląda do kieliszka. Ale nie może sobie zarzucić jednej rzeczy: ustawiania meczów. Kiedy odkrywa, że prezes Kmity i jego żona nim manipulują, postanawia się zemścić na swój sposób. 22:10 Nic śmiesznego - komedia-dramat, Polska 1995 00:10 Futro - komedia, Niemcy/Polska 2007 02:20 Baby są jakieś inne - komedia-dramat, Polska 2011	07:00 Wszystkie stworzenia duże i małe (2) - serial 08:00 Informacje kulturalne 08:30 Kronos - pr. publ. 09:15 Zmruż oczy - komediodramat, Polska 2003 11:00 Chłopi (11) - serial 12:05 Chłopi (12) - serial 13:05 Koniec widzenia - film krótkometrażowy, Polska 2017 13:30 Zakochaj się w Polsce: Czerwińsk nad Wisłą 13:55 Szycha - film animowany, Polska 1988 14:00 Muszla - film animowany, Polska 1975 14:10 Kolo bermudzkie - film krótkometrażowy, Polska 1979 14:20 Zygmunt, król Polski - reportaż 14:45 Portret osobisty - film dokumentalny, Polska 2017 15:50 Dama kameliowa - melodramat, Polska 1994 17:45 Co dalej? - pr. publ. 18:00 Rok 2020 18:30 Informacje kulturalne 19:00 Wirtuoz. Międzynarodowy talent show: Gramy w tym samym języku 21:15 Wieczór kinomana: Sicario - dramat kryminalny, Meksyk/USA 2015 23:25 Tego się nie wytnie - pr. kult. 00:50 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 01:10 Gomorra 3 (25) - serial 02:05 Ani słowa - film animowany, Hiszpania 2018	06:00 Nash Bridges (29) - serial 07:00 Rodzinny interes (68) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (358) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (39) - serial 10:00 Kobra - oddział specjalny (15) - serial 11:00 Kobra - oddział specjalny (16) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (29) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (30) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (40) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (41) - serial 16:00 Reporterzy. Z życia wzięte (69) - serial 17:00 Reporterzy. Z życia wzięte (70) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (358) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (359) - serial 20:00 Champion 4: Walka o honor - film sensacyjny, Bułgaria/USA 2016 21:50 Kobiety mafii - film sensacyjny, Polska 2018. Bela, była funkcjonariuszka policji, dostaje od ABW zadanie rozpracowania szajki przestępczej handlującej narkotykami. Aby jej misja się powiodła, musi rozpocząć współpracę z mafią. 00:45 Terrorysta - dramat sensacyjny, USA 2001
WIECZOREM	00:40 SEAL Team - komando Foki (21) - serial 01:30 Geniusz (5) - serial	01:15 Za linią wroga - film sensacyjny, USA 2001	03:10 NOC Magii - pr. rozryw.	01:00 W ciemność: Star Trek - film SF, USA 2013	00:00 Poland Daily - Weather	00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tyńckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica**NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!**

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Życzenie śmierci
godz. 21.35

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:35 Rok w ogrodzie
08:00 Rok w ogrodzie extra
08:15 wojsko-polskie.pl
08:40 Pełnosprawni - mag.
09:10 Komisarz Alex (149) - serial
10:05 Ojciec Mateusz (199) - serial
11:05 15.10 do Yumy - western, USA 1957
12:45 Okrasa łamie przepisy
13:20 Fascynujący świat: Petra: Sekrety starożytnych budowniczych
14:15 Z pamięci
14:25 Weterynarze z sercem
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.
16:20 Skoki narciarskie - studio
16:30 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce
17:30 Teleexpress
17:40 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce
18:30 Ojciec Mateusz (314) - serial
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:35 Komisarz Alex (183) - serial
21:35 Hit na sobotę: Życzenie śmierci - film sensacyjny, USA 2018
23:30 Chleb z nieba - dramat obyczajowy, Włochy 2018
01:30 Gra tajemnic - dramat biograficzny, Wielka Brytania/USA 2014

Dziewczyna z sąsiedztwa
godz. 0.45

TVP 2

06:55 M jak miłość (1544) - serial
07:40 Spiszmy się, jak na rolników przystało!
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinny ekspres - mag.
12:00 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw.
12:55 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw.
14:00 Familiada - teleturniej
14:40 Koło fortuny - teleturniej
15:15 The Voice of Poland 11. Live - widowisko
17:50 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Postaw na milion - teleturniej
19:35 Lajk!
20:00 Kocham Dwojkę. Złoty jubileusz - pr. rozryw.
21:00 Live - widowisko
23:40 Muzyka, taniec, zabawa
00:45 Dziewczyna z sąsiedztwa - komedia romantyczna, USA 2004.
Matthew, szkolny prymus, zakochuje się w swojej sąsiadce, która okazuje się gwiazdą filmów dla dorosłych.
02:45 Dziewczyna we mgle - thriller, Francja/Niemcy/Włochy 2017, wyk. Toni Servillo, Alessio Boni, Lorenzo Richelmy.
Agent specjalny Vogel zostaje wysłany do górskiego miasteczka, aby rozwiązać sprawę zaginięcia szesnastoletniej dziewczyny.

Dziennik Bridget Jones
godz. 21.30

TVN

07:40 Kosmiczny wykop (18) - serial
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Brzydula 2 (36) - serial
12:00 Brzydula 2 (37) - serial
12:30 Na Wspólnej (3128) - serial
13:00 Na Wspólnej (3129) - serial
13:30 Na Wspólnej (3130) - serial
14:00 Na Wspólnej (3131) - serial
14:20 MasterChef - pr. rozryw.
15:55 Top Model - reality show
17:25 MądrzeJEMY z Katarzyną Bosacką - mag.
18:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Lego Masters - pr. rozryw.
21:30 Dziennik Bridget Jones - komedia romantyczna, Francja/Wielka Brytania 2001, wyk. Renée Zellweger, Hugh Grant, Colin Firth, Jim Broadbent.
Bridget Jones ma 32 lata i mieszka w Londynie. Jej życie uczuciowe jest pasmem porażek. Pocięta się nadużywaniem alkoholu, paleniem papierosów oraz jedzeniem. Wraz z rozpoczęciem nowego roku postanawia prowadzić dziennik, w którym będzie zapisywać wszystkie istotne zdarzenia.
23:30 Ex Machina - dramat SF, Wielka Brytania 2014, wyk. Domhnall Gleeson
01:50 Uwaga!

Lara Croft: Tomb Raider
godz. 21.55

POLSAT

05:45 Teledyski TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:45 Scooby-Doo: Maska Błękitnego Sokola - film animowany, USA 2012
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz nowy dom - reality show
11:40 Bogaty dom - biedny dom - reality show
12:45 Rolnicy. Podlasie (13) - dok.
13:45 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (25) - dok.
14:15 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (26) - dok.
14:45 Nie mów do mnie śmieciarzu! (7) - pr. rozryw.
15:15 Nie mów do mnie śmieciarzu! (8) - pr. rozryw.
15:45 Więzienie (68) - dok.
16:15 Więzienie (69) - dok.
16:45 Więzienie (70) - dok.
17:15 Więzienie (71) - dok.
17:45 Chłopaki do wzięcia (149) - serial
18:20 Chłopaki do wzięcia (150) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Zróbmy sobie wnuka - komedia, Polska 2003
21:55 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przygodowy, Holandia/Niemcy/Japonia/Wielka Brytania/USA 2003
00:35 Droga do zatracenia - dramat obyczajowy, USA 2002

Za siódmą górą
godz. 21.00

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:15 Specjaliści od wszystkiego
09:45 Rozmowa ściśle jawna
10:00 Polityczne podsum. tyg.
10:50 Kulisy manipulacji
11:15 Teledyski
11:30 10.04.2010. Fakty
11:45 Za siódmą górą
12:00 Teledyski
12:15 Polska na dzień dobry
14:10 Teledyski
14:25 Specjaliści od wszystkiego
14:45 Teledyski
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Teledyski
15:35 Mag. filmowy Piotra Goćka
15:55 Teledyski
16:15 Polityczne podsum. tyg.
17:00 Otwartym tekstem
17:35 Bajka w Telewizji Republika
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 Operacja Zęb Tygrysa - film
19:27 Mag. filmowy Piotra Goćka
19:50 Uwaga na zdrowie
20:00 Moja droga do wolności
20:15 Ocalenie Ojczyzny
21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
21:20 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:25 Geopolityczny tydzień
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:20 Rozmowa ściśle jawna
23:35 Poland Daily - Culture
23:45 Poland Daily - History
23:55 Poland Daily - Travel
00:05 Poland Daily

Skazany na bluesa
godz. 22.35

POLONIA

07:00 Barwy szczęścia (2291) - serial
07:25 Barwy szczęścia (2292) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:20 Giganci historii: General Władysław Anders i 2 Korpus Polski - teleturniej
12:15 Powroty - mag.
12:35 Nela Mała Reporterka
12:50 Czy wiesz, że...
13:00 Ojciec Mateusz (302) - serial
13:50 Na dobre i na złe (783) - serial
14:45 Hity kabaretu
15:40 Wolny Ekran
16:00 Kulturalni PL
17:00 Słownik polsko@polski
17:30 Dziennik regionów
17:50 M jak miłość (1535) - serial
18:40 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
19:40 Dobranocka
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Stulecie Winnych 2 (22) - serial
21:30 Kocham Dwojkę. Złoty jubileusz - pr. rozryw.
22:35 Skazany na bluesa - dramat biograficzny, Polska 2005.
Burzliwe życie oraz walka z nalogiem Ryśka Riedla, lidera i wokalisty kultowej grupy Dżem, która stała się jednym z największych polskich zespołów rockowych.
00:35 M jak miłość (1535) - serial
01:20 Zakochaj się w Polsce

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
08:55 Słowo życia
09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
10:00 Informacje dnia
10:15 Retrospekcja
10:25 Myśląc Ojczyzna
10:35 Polski punkt widzenia
11:00 Kropelka radości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Warto zauważyć
12:50 Życie z pasją
13:20 Ocali od zapomnienia - film dok., Polska 2020
14:35 Apokryfy
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 HistoriaPL
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Mojżesz - 10 przykazań
22:45 Młodzi Świata - Kasia K
23:00 Głos serca
23:45 Kazembe
00:00 Słowo życia
00:10 Informacje dnia
00:30 Okiem kamery
01:00 Anioł Pański

HISTORIA

06:55 Był taki dzień: 28 listopada
07:00 Park Narodowy Gór Stołowych
08:05 Z Andrusiem po Galicji: Przemysł
08:35 Alternatywy 4 (9) - serial
10:05 Okrasa łamie przepisy
10:40 Tajemnice Paryża: Kulisy Palais Royal
11:35 Mont Saint-Michel: Opactwo na skale
12:45 Życie ukryte w jeziorze
13:50 Polskie 100 lat
14:25 Podwójnie wolne. Prawa polityczne kobiet 1918 - film dok., Polska 2020
14:50 Spór o historię: Powstanie utraconych szans
15:35 Biblia - Salomon (1) - serial
16:35 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (1) - serial
17:25 Kolebka Solidarności: Od pontonu do ro-ro
17:35 Kuchnia Jagiellonów
18:05 Wszystkie pieniądze świata (3) - serial
19:00 Giganci historii: Powstanie Listopadowe i Wielka Emigracja - teleturniej
20:00 Irlandia - długa droga do pokoju (2) - film dokumentalny, Francja 2019
21:00 Rok 1920. Kalendarium
21:10 Dynastia Tudorów 2 (6) - serial
22:10 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
22:30 Historia w postaciach zapisana
00:30 Historia Roja, czyli w ziemi lepiej słyszać - film wojenny, Polska 2016

TVP INFO

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:15 Salon dziennikarski
10:00 Serwis info
10:11 Pogoda info
10:15 Poranek TVP Info
10:30 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info weekend
12:00 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 Serwis info weekend
14:22 Pogoda info
14:29 Serwis info weekend
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Studio Wschód
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Kobiectwem okiem
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 Nie da się ukryć
21:28 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:50 Studio Polska
23:30 Info wieczór
00:00 Wiadomości
00:28 Gość „Wiadomości”
00:55 Salon dziennikarski
01:50 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:00 Jest jak jest (15) - serial
06:40 TV okazje
07:55 Nad Niemnem (1) - film obyczajowy, Polska 1986
09:40 Nad Niemnem (2) - film obyczajowy, Polska 1986
11:35 Polski Gdańsk - film krótkometrażowy, Polska 1947
11:50 TV okazje
12:05 Jest jak jest (17) - serial
12:50 Stawka większa niż życie (7) - serial
14:00 Stawka większa niż życie (8) - serial
15:10 Niedzielnny poranek - film dok., Polska 1955
15:45 Spacerki staromiejskie - dok.
16:05 Uprośdzenie Agaty - komediodramat, Polska 1993
17:50 Kiler - komedia sensacyjna, Polska 1997
20:00 Wesele - komediodramat, Polska 2004.
Bogaty mieszkaniec małego miasteczka urządza córce wesele. Kiedy zabawa rozkręca się na całego, wszystko zaczyna się walić.
22:10 Anatomia zła - thriller, Polska 2015.
Platny zabójca wychodzi warunkowo z więzienia. Od prokuratora, przez którego siedział, dostaje propozycję nie do odrzucenia.
00:45 Głina 2 (17) - serial
01:45 Głina 2 (18) - serial
02:45 Śmierć prezydenta - dramat polityczny, Polska 1977

KULTURA

07:00 Piosenki z filmoteki - koncert
07:50 Informacje kulturalne
08:30 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
09:15 Od ucha do ucha: Podróże Pana Kleksa: Wysłannicy Bajdoci (1) - film przygodowy, ZSRR/Polska 1986
11:00 Serialowa nostalgia: Kapitan Sowa na tropie (2) - serial
11:40 Serialowa nostalgia: Kapitan Sowa na tropie (3) - serial
12:10 Urodzeni artyści: Rodzina Siemaszków
12:45 Teatr Telewizji: Zemsta - sztuka Aleksandra Fredry
14:45 Tego się nie wytnie - pr. kult.
16:15 Kino retro: Pociągi pod specjalnym nadzorem - komediodramat, Czechosłowacja 1966
17:55 Tamte lata, tamte dni: Jerzy Illg
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Scena muzyczna: Kinga Głuk
20:00 Bilet do kina: Do zakochania jeden krok - komedia romantyczna, Wielka Brytania 2017
22:00 David Gilmour: Live at Pompeii - koncert
23:10 Seans kultowy: Sid i Nancy - dramat obyczajowy, Wielka Brytania/USA 1986
01:10 Strzygów i jak sobie z nim radzić - film krótkometrażowy, Polska 2019

PULS

07:00 Taki jest świat
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (39) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (40) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (37) - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw (38) - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw (39) - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw (40) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (41) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (355) - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw (356) - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw (357) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (358) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (359) - serial
20:00 Mocne sobotnie kino: Kobiety mafii 2 - film sensacyjny, Polska 2019, reż. Patryk Vega.
22:50 Olimp w ogniu - thriller, USA 2013, wyk. Gerard Butler, Aaron Eckhart, Finley Jacobsen.
Odsunięty od obowiązków agent Secret Service jest jedyną nadzieją na uratowanie prezydenta, gdy Biały Dom zostaje zaatakowany przez terrorystów.
01:00 Kobra - oddział specjalny (15) - serial

RANO

Zakazana żona
godz. 22.15Bezwstydny Mortdecai
godz. 22.20Everest
godz. 22.30Liga niezwykłych...
godz. 22.05Polityczna kawa
godz. 12.00Leśniczówka
godz. 16.30

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

PO POŁUDNIU

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:05 Las bliżej nas
09:35 Prywatne życie zwierząt
10:00 Stulecie Winnych (12) - serial
10:55 Słowo na niedzielę
11:00 Msza święta z Jasnej Góry
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
13:15 BBC w Jedyńce
14:15 Z pamięci
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Skoki narciarskie - studio
15:30 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce
16:35 Teleexpress
17:00 18. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci - Polska 2020
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:15 Ludzie i bogowie (12) - serial
21:15 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.
22:15 Zakochana Jedyńka: Zakazana żona - film obyczajowy, Niemcy/Austria 2013
00:00 Życzenie śmierci - film sensacyjny, USA 2018
01:55 Na szlaku Alleluja - western komediowy, USA 1965

07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Spisz się, rolniku
11:10 Ostoja - mag. przyrod.
11:45 Szansa na sukces. Opole 2021
12:50 Czerwona królowa (12) - serial
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:10 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:10 Kocham Dwójkę. Złoty jubileusz
17:05 Jutro należy do nas (13) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Na dobre i na złe (789) - serial
19:25 Na sygnale (280) - serial
20:00 Dziewczyna we mgle - thriller, Francja/Niemcy/Włochy 2017, wyk. Toni Servillo, Alessio Boni
22:20 Kino bez granic: Bezwstydny Mortdecai - komedia sensacyjna, Wielka Brytania/USA 2015, wyk. Johnny Depp, Gwyneth Paltrow, Paul Bettany, Ewan McGregor. Brytyjski arystokrata, będąc jednocześnie pracownikiem galerii sztuki oraz złodziejem, ma zamiar odnaleźć i zrabować obraz, który skrywa cenne informacje.
00:15 Śmiertelnie niebezpieczna - thriller, Kanada 2017
02:00 Rezerwat - komedia obyczajowa, Polska 2007

07:25 Nowa Maja w ogrodzie
07:55 Akademia ogrodnika
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Kobieta na krańcu świata - dok.
12:00 Brzydula 2 (38) - serial
12:30 Brzydula 2 (39) - serial
13:00 Brzydula 2 (40) - serial
13:30 Co za tydzień
14:05 Kosmiczny wykop (19) - serial
14:20 Kosmiczny wykop (20) - serial
14:40 Wakacje Jasia Fasoli - komedia, Francja/Niemcy/Wielka Brytania/USA 2007
16:30 Totalne remonty Szelągowskiej - pr. rozryw.
17:30 Lego Masters (3) - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 MasterChef - pr. rozryw.
21:30 Królestwo kobiet (7) - serial
22:30 Everest - film katastroficzny, Islandia/Wielka Brytania/USA 2015, wyk. Jason Clarke, Jake Gyllenhaal, Josh Brolin. Rok 1996. Podczas wspinaczki na najwyższy szczyt świata członkowie ekspedycji stawiają czoło potężnej burzy śnieżnej.
01:00 Cienki Bolek - komedia kryminalna, USA 2015, wyk. Will Ferrell, Kevin Hart, Alison Brie
03:15 Uwaga!

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Artur i zemsta Maltazara - film familijny, Francja 2009
10:20 Niesamowity Spider-Man 2 - film przygodowy, USA 2014
13:30 Smerfy 2 - film familijny, USA 2013
15:45 Zróbmy sobie wnuka - komedia, Polska 2003
17:35 Sąsiedzkie porachunki (2) - serial
17:40 Nasz nowy dom - reality show
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w państwie - pr. publ.
20:00 Rybnicka Jesień Kabaretowa - Ryjek 24 i pół - widowisko
22:05 Liga niezwykłych dzenteleń - film przygodowy, Czechy/Niemcy/Wielka Brytania/USA 2003. Imperium Brytyjskie - aby położyć kres przestępczości - postanawia utworzyć grupę, złożoną z ludzi obdarzonych niezwykłymi zdolnościami. W jej skład wchodzi m.in. genialny budowniczy Nautilusa - Kapitan Nemo, agent Tom Sawyer i doktor Jekyll/Pan Hyde.
00:40 Królestwo niebieskie - dramat historyczny, Niemcy/Hispania/USA/Wielka Brytania 2005
03:45 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie
08:05 Starcie cywilizacji
08:45 Ocalenie Ojczyzny
09:06 W punkt
10:06 Studio prasowe
11:00 Salonik polityczny
12:00 Polityczna kawa
13:00 Rozmowa ściśle jawna
13:15 Telezakupy
13:40 Geopolityczny tydzień
14:00 Telezakupy
14:30 Starcie cywilizacji
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
15:55 Telezakupy
16:20 Moja droga do wolności
16:30 Telezakupy
16:45 Salonik polityczny
17:35 Bajka w Telewizji Republika
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 W punkt
20:10 Polityczna kawa
21:10 Na pomoc!
21:30 Mag. filmowy Piotra Gońka
22:00 Poland Daily
22:10 Poland Daily - Weather
22:15 Poland Daily - Business
22:20 Poland Daily - Weather
22:30 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewicza
23:30 Poland Daily - Culture
23:40 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

06:25 Polonia 24
06:50 Janosik (9) - serial
07:40 Mówimy po polsku
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Tamte lata, tamte dni: Jan Jakub Kolosi
11:25 Ziarno - pr. dla dzieci
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
13:00 Transmisja mszy świętej
14:25 Janosik (10) - serial
15:15 Program rozrywkowy
16:10 Powroty - mag.
16:30 Leśniczówka (210) - serial
17:00 18. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci - Polska 2020
19:05 M jak miłość (1536) - serial
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Blondynka (98) - serial
21:30 Wichry Kołomy - dramat biograficzny, Belgia/Niemcy/Polska 2009. Eugenia Ginzburg po pięciu miesiącach tortur i niekończących się przesłuchań otrzymuje wyrok 10 lat zesłania do obozu pracy.
23:30 Niedziela z... „Rejsm”
00:10 Wolny Ekran
00:30 M jak miłość (1536) - serial
01:15 Słownik polsko@polski
01:45 Dobranocka za oceanem
02:00 Polonia 24
02:20 Pogoda
02:23 Sport

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

RANO

08:00 Słowo Życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 100 cudownych miejsc na świecie
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza święta
10:40 Cuda Jezusa
11:20 Co by było gdyby zwierzęta mówiły
11:30 Przyjaciele i bohaterowie
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:20 Wieś - to też Polska
13:30 Papież Polak do Rodaków
13:40 Albert Schweitzer
15:30 Cud wirującego słońca - prawdziwa historia objawień fatimskich
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
17:00 Zostań żołnierzem RP
17:15 Nie bójmy się mówić o raku
17:45 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Kolory świętości
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Sanktuarium Matki Bożej o Złotym Sercu w Beauraing
22:40 Petra - tajemnicze miasto
23:00 Jak my to widzimy
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze

06:40 Był taki dzień: 29 listopada
06:50 Święty Augustyn (4) - serial
08:00 Transmisja liturgii greckokatolickiej z Archikatedry w Przemyślu
09:05 Wiedźmin (1) - serial
10:05 Okrasa łamie przepisy
10:40 Jakiego koloru jest miłość? - dok.
11:45 Wszystkie kolory świata: Lazurkowe Wybrzeże. Kraina piękna i luksusu
12:50 Wisła od źródła do ujścia: Od źródeł Wisły do ujścia Dunajca
13:55 Archiwum zimnej wojny
14:30 Wojownicy czasu
15:00 Kuchnia Jagiellonów
15:45 Biblia - Salomon (2) - serial
16:30 Giganci historii: Powstanie Listopadowe i Wielka Emigracja - teleturniej
17:20 Ekspertyza
17:50 Wszystkie pieniądze świata (4) - serial
19:00 6. Dzień Patrioty - reportaż
20:05 Polskie bitwy: Powstanie listopadowe 1830-1831
21:55 Trzy losy, jedna Polska - bracia Pomarańscy
23:00 O jeden most za daleko - dramat wojenny, Wielka Brytania/USA 1977, wyk. Gene Hackman, Michael Caine, Sean Connery. Wrzesień 1944 roku. Alianci rozpoczynają realizację operacji „Market Garden”.
02:05 Dynastia Tudorów 2 (6) - serial

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okiem wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Studio Zachód
19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

06:00 Jest jak jest (16) - serial
06:40 TV okazje
07:55 Komedia małżeńska - komedia obyczajowa, Polska 1993, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert, Zdzisław Wardejn. Zmęczona domowymi obowiązками kobieta zostawia rodzinę i wyjeżdża do innego miasta, gdzie znajduje dobrą pracę.
09:55 Kochankowie roku tygrysa - melodramat, Chiny/Polska 2005
12:05 TV okazje
12:20 Jest jak jest (18) - serial
13:05 Zakłęte rewiry - dramat obyczajowy, Czechosłowacja/Polska 1975
15:10 80 milionów - komedia sensacyjna, Polska 2011, wyk. Krzysztof Czeczot, Wojciech Solarz. Działacze Solidarności próbują wypłacić z banku 80 milionów złotych, zanim Służba Bezpieczeństwa zablokuje konta opozycjonistów.
17:35 Kiler-ów 2-óch - komedia, Polska 1999
20:00 Sztos - film sensacyjny, Polska 1997
21:50 Dziwiąte wrota - thriller, Francja/USA/Hispania 1999
00:25 Ballada o Januszu (8) - serial
01:45 Dzieci i ryby - komedia obyczajowa, Polska 1996

06:50 Myśli na ten czas
07:00 Liturgia prawosławna
08:25 Od ucha do ucha: Odkrywając Beethovena: IV symfonia B-dur op. 60
09:35 Od ucha do ucha: Cafe królestwa króla - spektakl teatralny
10:45 Serialowa nostalgia: Czarna Zmija (3) - serial
11:20 Serialowa nostalgia: Czarna Zmija (4) - serial
12:00 Doradcy króla Hydropsa - film krótkometrażowy, Polska 2016
12:25 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
12:55 Bilet do kina: Do zakochania jeden krok - komedia romantyczna, Wielka Brytania 2017
14:55 Claudio Monteverdi - Nieszpory Maryi Panny - koncert
16:55 Informacje kulturalne
17:15 Niedziela z... twórczością Andrzeja Zauchy
18:10 Pan na Księżycu - film dokumentalny, Polska 1993
19:20 Andrzej Zaucha i Anawa - koncert
20:00 El Dorado - western, USA 1967
22:10 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
22:40 Dziką namietność - komedia, USA 1986
00:40 Informacje kulturalne
00:55 Teraz animacje!
01:35 Kino nocne: Papsza - dramat biograficzny, Polska 2013

07:15 Rodzinny interes (68) - serial
08:25 Willow - film fantasy, USA 1988
10:50 Goście w Ameryce - komedia, Francja/USA 2001, wyk. Jean Reno, Christian Clavier. W wyniku pomyłki czarnoksiężnika francuski rycerz Thibault oraz jego giermek André trafiają do współczesnego Chicago.
12:45 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Dziwny krawczyk - baśń filmowa, Niemcy 2008
13:55 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Roszpunka - baśń filmowa, Niemcy 2009
15:05 Góra Czarownic - film przygodowy, USA 2009. Taksówkarz z Las Vegas pomaga dwójce pasażerów obdarzonych paranormalnymi zdolnościami w odkryciu sekretu tajemniczej góry.
17:00 Kapitan Ameryka: Wojna bohaterów - film SF, USA 2016
20:00 Niedziela z gwiazdami: John Wick 2 - film sensacyjny, Hongkong/USA 2017
22:30 Kobiety mafii 2 - film sensacyjny, Polska 2019
01:05 Kobra - oddział specjalny (16) - serial
02:05 Taki jest świat
02:55 Na jedwabnym szlaku: Chiński sport to zdrowie

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Mąż i żona
godz. 21.00Monster
godz. 23.55Kobieta-Kot
godz. 21.30Królestwo niebieskie
godz. 20.00Starcie cywilizacji
godz. 21.30O mnie się nie martw
godz. 20.35

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (126) - serial
09:35 Komisarz Alex (150) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (200) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 BBC w Jedynce
14:00 Elif (867) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (308) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:00 Klan (3707) - serial
18:30 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśnicówka (294) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Mąż i żona - sztuka Aleksandra Fredry
22:15 Świat bez fikcji: Sluga Narodu - film dokumentalny, Polska 2020
23:20 Warto rozmawiać - talk-show
00:20 Zakazana żona - film obcy, Niemcy/Austria 2013
02:05 Mechanik - film sensacyjny, USA 1972, wyk. Charles Bronson, Jan-Michael Vincent, Keenan Wynn

07:55 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:15 Spisz się, rolniku
11:25 Rodzinka.pl (7) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2335) - serial
12:25 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw.
14:05 Va banque - teleturniej
14:40 Coś dla ciebie
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (172) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (441) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (1) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2335) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2336) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1546) - serial
21:50 O mnie się nie martw 13 (8) - serial
22:50 Bankowa gra (3) - serial
23:55 Monster - dramat obyczajowy, Niemcy/USA 2003, wyk. Charlize Theron, Christina Ricci, Bruce Dern, Lee Tergesen. Historia amerykańskiej prostytutki, która po dokonaniu serii morderstw na mężczyznach otrzymuje wyrok śmierci.
01:55 Warto kochać (35) - serial

05:45 Mango - telezakupy
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Ukryta prawda (1203) - serial
12:35 Ukryta prawda (419) - serial
13:40 Złodzieje - pr. rozryw.
14:25 Kobieta na krańcu świata - dok.
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (1000) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (28) - serial
18:00 Ukryta prawda (1204) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3132) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Kobieta-Kot - film sensacyjny, USA 2004, reż. Pitof, wyk. Halle Berry, Benjamin Bratt, Sharon Stone, Lambert Wilson. Patience Phillips, nieśmiała plastyczka, wpada na trop afery w firmie kosmetycznej, co przyspłaca życiem. Odradzając się jako Kobieta-Kot, rozpoczyna prywatną wendetę.
23:35 Szadź (7) - serial
00:35 Co za tydzień
01:05 Zabójcza broń 3 (13) - serial
02:05 Uwaga!

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (783) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (784) - serial
09:40 Sekrety rodziny (17) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1019) - serial
11:40 Gliniarze (338) - serial
12:40 Dzień, który zmienił moje życie (65) - serial
13:40 Trudne sprawy (896) - serial
14:40 Dlaczego ja? (902) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (364) - serial
17:00 Gliniarze (415) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3122) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Królestwo niebieskie - dramat historyczny, Niemcy/Hiszpania/USA/Wielka Brytania 2005.
Rok 1186. Młody kowal Balian traci żonę i syna. Pograżonego w żalobie odnajduje rycerz Godfrey, który okazuje się jego ojcem. Godfrey namawia Baliana, by u jego boku wyruszył z misją do Ziemi Świętej.
23:10 Cudzoziemiec - film sens., Polska/USA 2003
01:15 Po tamtej stronie drzwi - horror, Wielka Brytania/USA/Indie 2016

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:40 Za siódmą górą
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Mag. filmowy Piotra Goćka
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:50 Telezakupy
14:05 10.04.2010. Fakty
14:15 Telezakupy
14:30 Rozmowa ściśle jawna
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy
17:40 Uwaga na zdrowie
17:55 Geopolityczny tydzień
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:47 Prognoza pogody
18:50 Sport w Republice
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Na pomoc!
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 TweetUp
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza

07:25 Okrasa łamie przepisy
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2293) - serial
12:00 Turystyczna jazda
12:15 Co niesie dzień
12:30 Stulecie Winnych 2 (22) - serial
13:20 Przystanek Ameryka
13:40 Kulturalni PL
14:35 Rok 1920. Kalendarium
14:45 Uzdrowisko - serial dok.
15:15 Okrasa łamie przepisy
15:45 Zakochaj się w Polsce
16:15 Zwierzaki Czytali
16:30 Domisie - pr. dla dzieci
17:00 Rodzinka.pl (244) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Dzień, który zmienił wszystko - reportaż
18:50 Barwy szczęścia (2293) - serial
19:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
19:40 Olą Polonia
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:30 Sport
20:35 O mnie się nie martw (9) - serial
21:30 Falszerze. Powrót sfory (9) - serial
22:25 Uzdrowisko - dok.
22:55 Napisane życie. Wisława Szymborska - film dokumentalny, Polska 2015
23:55 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (244) - serial
00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieść - to też Polska
09:25 Słowo życia
09:30 Opowieści biblijne
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Dobrze, bo polskie
11:35 Przyroda w obiektywie
11:50 Kolory świętości
11:55 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Jakie andrzejki?
12:50 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner
13:30 Msza święta
14:30 Na przekór ciemności
15:40 Kabwe
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie
17:25 Święty na każdy dzień
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści Starego Testamentu
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
21:00 Apł Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:00 Wypaczone sumienia
23:40 Toliara
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach

06:50 Był taki dzień: 30 listopada
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:10 Kolumbowie (4) - serial
08:10 Ex Libris
08:35 Alfabet Andrzeja Dobosza
08:50 Rodziny Wykłych mają głos
09:15 Dzieła, arcydzieła
09:30 Sensacje XX wieku
10:30 Życie ukryte w jeziorze (5) - serial
11:35 Archiwum zimnej wojny
12:10 Stawka większa niż życie (1) - serial
13:15 Polskie bitwy: Powstanie listopadowe 1830-1831
15:10 Wisła od źródła do ujścia: Od źródła Wisły do ujścia Dunajca
16:10 Wpół do Trzeciej RP
16:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:15 Flesz historii
17:35 Historia Polski: Amerykański brzeg Leopolda Tyrmanda
18:35 Polska Kronika Filmowa
18:50 Kolumbowie (5) - serial
19:50 Wojna w eterze
20:05 Historia w postaciach zapisana: Józefina - tajna broń Napoleona
22:05 Spór o historię: Polacy deportowani z III Rzeszy
22:45 Azjatyckie stulecie: Muji-bur. Od chwały do upadku
23:45 Sady, przesady
00:40 Sensacje XX wieku
01:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
02:20 Encyklopedia II wojny światowej

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:09 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis Info
00:03 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:48 Pogoda Info
00:50 Minęła dwudziesta
01:40 W tyle wizji
02:15 Serwis Info
02:21 W tyle wizji extra

06:00 Nie ma jak Polska
06:40 TV okazje
07:55 Warszawskie gołębie - film obyczajowy, Polska 1988
09:30 Imagine - film obyczajowy, Francja/Portugalia/Polska 2012
11:35 Niedzielnny poranek - film dokumentalny, Polska 1955
12:00 Polski Gdańsk - film krótkometrażowy, Polska 1947
12:10 TV okazje
12:30 Nie ma jak Polska: Rzeszów
13:05 Spotkanie ze szpiegiem - film sensacyjny, Polska 1964
15:30 Karolina - film obyczajowy, Polska 2014
17:40 Spacerek staromiejski - film dokumentalny, Polska 1958
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Nic śmiesznego - komedio-dramat, Polska 1995
22:00 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009, reż. Katarzyna Rosłaniec. Milena i jej przyjaciółki to nastolatki, które wolny czas spędzają w galeriach handlowych. Tam poznają mężczyzn, którzy za seks kupują im upominki.
23:40 Lincz - dramat obyczajowy, Polska 2010
01:25 Człowiek z żelaza - dramat społeczny, Polska 1981

07:50 Informacje kulturalne
08:20 Tego się nie wytnie - pr. rozryw.
09:40 Tego się nie wytnie ekstra
10:05 Reżyserzy: George Cukor
11:00 Chłopi (13) - serial
12:05 Przeprowadzki (1) - serial
13:05 Niepospolita - film krótkometrażowy, Polska 2019
13:30 Szlakiem Kolberga: Mieczysław Szcześniak
14:00 Niedziela z... twórczością Andrzeja Zauchy
14:50 James Stewart i Robert Mitchum: Dwa oblicza Ameryki
16:00 Angele i Tony - dramat obyczajowy, Francja 2010
17:30 Rok 2020
17:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Saga rodu Forsyte'ów (5) - serial
20:00 Kino mocnych wrażeń: Czysta formalność - thriller, Francja/Włochy 1994
22:00 Kronos - pr. publ.
22:40 Panorama kina polskiego: Fuga - film psychologiczny, Czechy/Szwecja/Polska 2018
00:30 Scena muzyczna: Kinga Glyk
01:30 Żelazna klasyka: Podwójne życie Weroniki - dramat psychologiczny, Francja/Polska/Norwegia 1991, wyk. Irene Jacob, Władysław Kowalski, Halina Gryglaszewska

06:00 Nash Bridges (30) - serial
07:00 Rodzinny interes (69) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (359) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (40) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (16) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (17) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (30) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (31) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (41) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (42) - serial
16:00 Rodzinny interes (70) - serial
17:00 Rodzinny interes (71) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (359) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (257) - serial
20:00 Kapitan Ameryka: Wojna bohaterów - film SF, USA 2016
23:00 Hanna - thriller, Niemcy/Wielka Brytania/USA 2011, wyk. Saoirse Ronan, Eric Bana, Cate Blanchett. Szesnaścieletnia Hanna, która od dziecka była szkolona przez ojca na doskonałą zabójczynię, musi zmierzyć się z równie niebezpiecznymi agentami wywiadu.
01:25 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Wstrząs
godz. 1.30

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (127) - serial
09:40 Komisarz Alex (151) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (201) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Natura w Jedynce: Dzikie Andy
14:00 Elif (868) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (309) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:00 Klan (3708) - serial
18:30 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (295) - serial
21:00 Magazyn kryminalny 997
21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Ocaleni - reality show
23:50 Operacja Delta Force 3: Wyraźny cel - film sensacyjny, USA 1999
01:30 Wstrząs - dramat obyczajowy, Australia/Wielka Brytania/USA 2015, wyk. Will Smith, Alec Baldwin

Małe kobiety
godz. 21.50

TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (8) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2336) - serial
12:25 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (1) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Operacja zdrowie!
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (173) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Węzień miłości (442) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (2) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2336) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2337) - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1547) - serial
21:50 Małe kobiety (1) - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2017, wyk. Emily Watson, Maya Hawke, Kathryn Newton
22:55 Ludzkie historie: Powiedz tak lub nie - film dokumentalny, Polska 2020
00:00 O mnie się nie martw 13 (8) - serial
00:55 Rodzinka.pl (144) - serial
01:25 Mrok (5) - serial
02:20 Monster - dramat obyczajowy, Niemcy/USA 2003

Z Archiwum X: Chcę wierzyć
godz. 21.30

TVN

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:40 Ukryta prawda (1204) - serial
12:40 Rozwód. Walka o wszystko (28) - serial
13:40 Złodzieje - pr. rozryw.
14:25 Detektywi (744) - serial
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (1001) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (29) - serial
18:00 Ukryta prawda (1205) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3133) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Z Archiwum X: Chcę wierzyć - film SF, Kanada/USA 2008.
Mulder i Scully muszą powrócić do czynnej służby, kiedy zostaje porwana agentka FBI.
23:45 Superwizjer
00:20 Królestwo kobiet (7) - serial
Przewrotny los łączy ze sobą cztery różne kobiety. Za sprawą pewnego mężczyzny zostają wpłątane w sam środek kryminalnej afery. Odtąd są zdane wyłącznie na siebie.
01:15 Kuba Wojewódzki - talk-show

W dolinie Elah
godz. 22.55

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (785) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (786) - serial
09:40 Sekrety rodziny (18) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1020) - serial
11:40 Gliniarze (339) - serial
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (897) - serial
14:40 Dlaczego ja? (903) - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (365) - serial
17:00 Gliniarze (416) - serial
„Gliniarze” ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szereg wyzwań, które wymagać będą sprytu, inteligencji i kreatywności.
18:00 Pierwsza miłość (3123) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara - film przygodowy, USA 2017
22:55 W dolinie Elah - dramat kryminalny, USA 2007.
Emerytowany wojskowy śledczy pomaga pani detektyw odkryć prawdę o zniknięciu jej syna.
01:25 Najemnik - film sensacyjny, Aruba/USA/RPA 2006

Koniec systemu
godz. 21.30

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 TweetUp
10:15 Telezakupy
10:30 Dziennikarski poker
10:50 Codziennie ***** burza
11:00 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
13:10 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
14:00 Telezakupy
14:15 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:47 Prognoza pogody
18:50 Sport w Republice
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Biznes Polska
21:30 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza
00:05 Wolne głosy

Focus on Poland
godz. 23.55

POLONIA

07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
07:25 Zrób to ze smakiem
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2294) - serial
12:00 Pod Tatrami - mag.
12:15 Co niesie dzień
12:30 O mnie się nie martw 12 (9) - serial
13:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
13:40 Napisane życie. Wisława Szymborska - film dokumentalny, Polska 2015
14:45 Uzdrowisko - serial dok.
15:15 Zrób to ze smakiem
15:45 Prywatne życie zwierząt
16:15 Przyjaciele Misia i Margolci
16:40 Margolcia i Miś zapraszają dziś
17:00 Rodzinka.pl (245) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Śląskie 4 YOU
18:35 Godki fest uciechne
18:50 Barwy szczęścia (2294) - serial
19:20 Magazyn z Wysp
19:40 Alert Covid
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:30 Sport
20:35 Ojciec Mateusz (303) - serial
21:30 Falszerze. Powrót sfory (10) - serial
22:25 Rezydencja (1) - serial
22:55 Warto rozmawiać - talk-show
23:55 Focus on Poland

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
09:20 Filmowe życiorysy
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Żew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Myśląc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach prof. Ryszarda Natusiewicza
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuarium polskie
12:40 Łaska niepojęta
13:10 Jerash
13:30 Msza święta
14:30 Ludwig Maria Grignon de Montfort
15:25 Domek nr 6
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Express studencki
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Kielce 1946. Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 1 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:10 Kolumbowie (5) - serial
08:10 Flesz historii
08:30 Historia Polski: Amerykański brzeg Leopolda Tyrmanda
09:30 Sensacje XX wieku
10:30 Giganci historii: Powstanie Listopadowe i Wielka Emigracja - teleturniej
11:20 Przeczytaj mi tę historię
11:25 Rok 1920. Kalendarium
11:30 Wojownicy czasu
12:05 Stawka większa niż życie (2) - serial
13:15 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
13:35 Ekspertyza
14:05 Historia w postaciach zapisana: Ostatni król Francji
16:05 Kuchnia Jagiellonów
16:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:05 Podwójnie wolne - wywiad
17:20 Podwójnie wolne. Prawa polityczne kobiet 1918
17:45 Historia Polski: Jak Oskar komunę obalał
18:35 Polska Kronika Filmowa
18:50 Kariera Nikodema Dywmy (1) - serial
19:55 Pacyfik w ogniu (1) - dok.
21:00 KGB: tarcza i miecz (2)
22:00 Po PRL-u - pr. publ.
22:35 O jeden most za daleko - dramat wojenny, Wielka Brytania/USA 1977
01:40 Sensacje XX wieku
02:35 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

TVP INFO

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:00 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
06:35 TV okazje
07:50 Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię - film kryminalny, Polska 1969.
Emerytowany milicjant opowiada dziennikarzowi o podjętym przez siebie prywatnym śledztwie.
09:50 Agent nr 1 - dramat wojenny, Polska 1971
11:55 TV okazje
12:15 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
Czas przeszedł - dramat psychologiczny, Polska 1961.
Polak, Fram, żołnierz podziemia, zostaje po wojnie oskarżony o zdradę i napiętnowany. Udało mu się bowiem zbiec z więzienia, nie wiedział jednak, że jego ucieczkę zaaranżowali gestapowcy.
14:55 Orzeł i reszka - film sensacyjny, Polska 1975
W słońcu i w deszczu (1) - serial
16:50 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 80 milionów - komedia sensacyjna, Polska 2011
22:10 Głina 2 (17) - serial
23:10 Głina 2 (18) - serial
00:10 Baby są jakieś inne - komediodramat, Polska 2011
02:10 Huśtawka - komediodramat, Polska 2010

KULTURA

08:00 Informacje kulturalne
08:30 Film dokumentalny
09:25 Angele i Tony - dramat obyczajowy, Francja 2010
11:00 Przeprowadzki (2) - serial
12:05 Przeprowadzki (3) - serial
13:30 Tego się nie wytnie - pr. kult.
14:55 Inni są winni - film dokumentalny, Ghana 2018
16:00 Ikaria XB 1 - film SF, Czechosłowacja 1963
17:30 Co dalej? - pr. publ.
17:50 Kronos - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Saga rodu Forsyte'ów (6) - serial
20:00 Teatr Telewizji: Brat marnotrawny - teatr TV
Lekkie obyczaje: Na karuzeli życia - dramat obyczajowy, USA 2017, reż. Woody Allen, wyk. Justin Timberlake, Kate Winslet, Juno Temple.
Historia czterech postaci, których losy spletały się w słynnym parku rozrywki na Coney Island w latach 50. ubiegłego wieku.
23:20 Co dalej? - pr. publ.
23:40 Informacje kulturalne
00:05 Młoda Polska: I tak upłynął wieczór i poranek - film dokumentalny, Polska 2017
00:40 Panorama kina polskiego: Fuga - film psychologiczny, Czechy/Szwecja/Polska 2018
02:35 Kino nocne: Dwa księżycy - dramat obyczajowy, Polska 1993

PULS

06:00 Nash Bridges (31) - serial
07:00 Rodzinny interes (70) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (257) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (41) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (17) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (18) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (31) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (32) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (42) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (43) - serial
16:00 Rodzinny interes (71) - serial
17:00 Rodzinny interes (72) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (257) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (258) - serial
20:00 Siła taktyczna - film sensacyjny, Kanada/USA 2011.
Odbijający szkolenie oddział SWAT zostaje zaskoczony przez rywalizujące między sobą mafie. Dysponujący ślepyimi nabojami funkcjonariusze stawiają im czoła.
21:50 Maczeta - film sensacyjny, USA 2010
23:55 Czas próby - film sensacyjny, USA 2016
02:15 Castle (22) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Głód prawdy
godz. 23.10Zanim się pojawiłeś
godz. 22.30Kod dostępu
godz. 21.30Faceci w czerni
godz. 20.00Dzisiaj – serwis informacyjny
godz. 18.30Falszerze. Powrót sfory
godz. 21.30

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:30 Rodzinny ekspres
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (128) - serial
09:40 Komisarz Alex (152) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (202) - serial
11:20 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (869) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (310) - serial
17:00 Teleexpress
17:25 Pogoda
18:00 Klan (3709) - serial
18:30 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:25 Leśniczówka (296) - serial
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów, mecz Manchester United FC - Paris Saint-Germain
23:10 Głód prawdy - film dokumentalny, Kanada/Ukraina/Wielka Brytania 2018
00:15 Ludzie i bogowie (12) - serial
01:15 Zabójcza przysięga - dramat kryminalny, USA 2017

07:20 Familiada - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (9) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2337) - serial
12:25 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (2) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (274) - serial
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (174) - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (443) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (3) - serial
19:30 Barwy szczęścia (2337) - serial
20:05 Barwy szczęścia (2338) - serial
20:35 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale”
20:50 Na dobre i na złe (790) - serial
21:50 Na sygnale (281) - serial
22:30 Zanim się pojawiłeś - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2016.
Dziewczynę z małego miasteczka zaczyna łączyć więź ze sparaliżowanym mężczyzną, którym się opiekuje.
00:30 Terror w podziemiach (3) - serial
01:25 O ojcach i synach - film dok., Liban/Niemcy/USA/Katar/Syria/Holandia 2017

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:40 Ukryta prawda (1205) - serial
12:40 Rozwód. Walka o wszystko (29) - serial
13:40 Złodzieje (7) - serial
14:25 Detektywi (745) - serial
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (1002) - serial
17:00 Rozwód. Walka o wszystko (30) - serial
18:00 Ukryta prawda (1206) - serial
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3134) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Kod dostępu - film sensacyjny, USA 2001.
Stanley Jobson to jeden z najlepszych hakerów świata, który za włamanie do systemu FBI otrzymał, wyrokiem sądu, zakaz zbliżania się do sprzętu komputerowego. Wyrok ten spowodował, że Stanley został bez grosza. Pewnego dnia poznaje Ginger, która zwabia go do siedziby Gabriela Sheara. Gabriel składa Stanleyowi ofertę współpracy.
23:40 Red - film sensacyjny, USA 2010
01:55 Superwizjer - mag.

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (787) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (788) - serial
09:40 Sekrety rodziny (19) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1021) - serial
11:40 Gliniarze (340) - serial
12:40 Dzień, który zmienił moje życie (67) - serial
13:40 Trudne sprawy (898) - serial
14:40 Dlaczego ja? (904) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (366) - serial
17:00 Gliniarze (417) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3124) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Faceci w czerni - komedia SF, USA 1997, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Tommy Lee Jones, Will Smith, John Alexander.
Nowojorski policjant zostaje wcielony do tajnych służb zajmujących się tropieniem kosmitów zamieszekujących Ziemię.
22:10 Dirty dancing - film muzyczny, USA 1987, wyk. Jennifer Grey, Patrick Swayze, Jerry Orbach
00:20 Dogonić słońce - komedia, USA 1996, wyk. Halle Berry, James Belushi, Casey Affleck
02:35 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Biznes Polska
10:15 Telezakupy
10:30 Dziennikarski poker
10:50 Codziennie ***** burza
11:00 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
13:10 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
13:40 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:47 Prognoza pogody
18:50 Sport w Republice
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Pilnujmy Polskę!
21:30 Biznes Polska
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel
23:50 Codziennie ***** burza

07:55 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2295) - serial
12:00 Języczek u wagi
12:15 Co niesie dzień
12:30 Ranczo (7) - serial
13:25 Poland in Undiscovered
13:40 Przystanek Historia
14:00 Giganci historii: General Władysław Anders i 2 Korpus Polski - teleturniej
14:45 Rezydencja (1) - serial
15:15 To je Borowicz. Podróże ze smakiem
15:45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
16:15 Przygody Dordo - pr. dla dzieci
16:30 Nela Mała Reporterka
16:50 Żubr Pompik
17:00 Rodzinka.pl (246) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Studio Lwów
18:40 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
18:50 Barwy szczęścia (2295) - serial
19:20 Kierunek Zachód
19:40 Alarm!
20:00 Polonia 24
20:25 Sport
20:35 Ranczo (7) - serial
21:30 Falszerze. Powrót sfory (11) - serial
22:25 Rezydencja (2) - serial
22:55 Polka po indyjsku
23:55 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (246) - serial

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Każdy maluch to potrafi
09:00 Kalejdoskop młodych
09:20 Express studencki
09:25 Sanktuaria polskie
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki
11:15 Co by było gdyby zwierzęta mówiły?
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Filmowe zyciorysy
13:30 Msza święta
14:30 Antarktyda - podróż na kraniec Ziemi
15:25 Ja, głuchy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner
17:00 Po stronie prawdy
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Brat Franciszek
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Szlif księżnej
23:40 Toliara
00:00 Słowo Życia
00:10 Informacje dnia

06:50 Był taki dzień: 2 grudnia
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Kariera Nikodema Dyzmy (1) - serial
08:20 Polskie 100 lat: Gospodarka II Rzeczypospolitej
08:55 Historia Polski: Jak Oskar komunę obalał
09:50 Sensacje XX wieku
10:25 Mistrz chirurgii onkologicznej - dok.
11:20 Ex Libris
11:50 Stawka większa niż życie (3) - serial
12:50 Kuchnia Jagiellonów
13:30 Trzy losy, jedna Polska - bracia Pomarańscy - dok.
14:35 Spór o historię: Zakony w średniowiecznej Polsce
15:15 Pacyfik w ogniu (1) - dok.
16:15 Rodziny Wyklętych mają głos
16:55 Człowiek z nut - dok.
17:25 Przeczytaj mi tę historię
17:35 Flesz historii
17:55 Historia Polski: Pod znakiem orla, pod znakiem Gryfa
18:40 Polska Kronika Filmowa
19:00 Kariera Nikodema Dyzmy (2) - serial
19:55 Wojna w eterze
20:05 Amerykańskie dynastie. Klan Kennedych: Legenda Camelotu
21:00 Azjatyckie stulecie: Muji-bur. Od chwały do upadku
22:00 Z widokiem na Wawel
22:35 Wyklęty - dramat obyczajowy, Polska 2017
00:35 Sensacje XX wieku
01:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta
01:43 W tyle wizji
02:18 Serwis Info

06:00 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
06:35 TV okazje
07:50 Trędowata - melodramat, Polska 1976
09:50 Smażalnia stary - komedia obyczajowa, Polska 1984
11:35 TV okazje
11:55 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
12:30 W słońcu i w deszczu (1) - serial
13:45 Imagine - film obyczajowy, Francja/Portugalia/Polska 2012
15:55 Barwy ochronne - dramat obyczajowy, Polska 1976
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009
21:40 Wesele - komediodramat, Polska 2004
23:50 Urowadzenie Agaty - komediodramat, Polska 1993.
Cygan postanawia uciec z więzienia, choć za tydzień ma wyjść na wolność. Tymczasem Agata, córka ważnego polityka, po raz pierwszy w życiu wyrusza na wakacje bez rodziców. Wybiera się z dwoma kolegami ich luksusowym samochodem. Cygan i Agata poznają się na stacji benzynowej.
01:35 Lincz - dramat obyczajowy, Polska 2010

07:55 Informacje kulturalne
08:30 Niedziela z...: twórczością Andrzeja Zauchy
09:20 Ikaria XB 1 - film SF, Czechosłowacja 1963
11:00 Przeprowadzki (4) - serial
12:05 Przeprowadzki (5) - serial
13:30 Karol Palczak - reportaż
13:50 Którędy po sztukę: Polityk Grudziądzki
14:05 Tamte lata, tamte dni: Jerzy Illg
14:35 Plakat - Narodziny nowoczesnej reklamy - film dokumentalny, Niemcy/Włochy 2018
15:45 Parę osób, mały czas - film obyczajowy, Polska 2005, wyk. Krystyna Janda, Andrzej Hudziak
17:35 Co dalej? - pr. publ.
17:55 Urodzeni artyści: Rodzina Siemaszków
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Saga rodu Forsyte'ów (7) - serial
20:00 Na wschód od Hollywood: Egzamin - dramat obyczajowy, Belgia/Francja/Rumunia 2016
22:15 Więcej niż fikcja: Jak wczoraj - Peter Bogdanovich i zaginiony amerykański film - film dokumentalny, USA 2015
00:00 Co dalej? - pr. publ.
00:25 Jazz: Dziedzinek Kultury NCK: Mistrzowie muzyki klasycznie jazzującej
02:25 Informacje kulturalne
02:45 Na karuzeli życia - dramat obyczajowy, USA 2017

06:00 Nash Bridges (32) - serial
07:00 Nash Bridges (71) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (258) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (42) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (18) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (19) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (32) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów 2 (33) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (43) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (44) - serial
16:00 Rodzinny interes (72) - serial
17:00 Rodzinny interes (73) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (258) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (259) - serial
20:00 Tajemnicza przesyłka - film sensacyjny, USA 2012, wyk. Steve Austin, Dolph Lundgren, Darren Shahlavi. Kurier Tommy Wick dostaje zadanie dostarczenia niewielkiej przesyłki, na którą poluje cała mafia.
22:00 Champion 4: Walka o honor - film sensacyjny, Bułgaria/USA 2016
23:50 Wielki Stach - komedia, USA 2007
02:05 Castle 2 (23) - serial
03:00 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

 Ojciec Mateusz godz. 20.55	 Millennium: Mężczyźni, którzy... godz. 23.15	 Jak się pozbyć cellulitu godz. 22.55	 Przerwana lekcja muzyki godz. 0.50	 Otwartym tekstem godz. 21.30	 Archiwista godz. 20.35
TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	PO POŁUDNIU	WIECZOREM			
08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (129) - serial 09:40 Komisarz Alex (153) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (203) - serial 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 To się opłaca 12:55 Natura w Jedynce 14:00 Elif (870) - serial 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (311) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3710) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial	06:45 Operacja zdrowie! 07:20 Familiada - teleturniej 07:55 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (10) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2338) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (3) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (275) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (175) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (444) - serial 18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (4) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2338) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2339) - serial 20:40 Piłka nożna: Liga Europy - studio 20:55 Piłka nożna: Liga Europy - mecz: SL Benfica - Lech Poznań 23:15 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat kryminalny, Niemcy/Dania/Norwegia 2009, wyk. Michael Nyqvist, Noomi Rapace 01:55 Zanim się pojawiłeś - film obyczajowy, Wielka Brytania/USA 2016 03:55 Bez tożsamości 2 (3) - serial	07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 08:00 Dzień Dobry TVN 11:40 Ukryta prawda (1206) - serial 12:40 Rozwód. Walka o wszystko (30) - serial 13:40 Złodzieje (8) - serial 14:25 Detektywi (746) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (1003) - serial 17:00 Rozwód. Walka o wszystko (31) - serial 18:00 Ukryta prawda (1207) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej (3135) - serial 20:55 Milionerzy - teleturniej 21:55 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:55 Jak się pozbyć cellulitu - komedia obyczajowa, Polska 2011. 01:15 Dwie przyjaciółki, Ewa i Maja, poznają w spa masażystkę Kornelię, która wciąga je w wir szalonych przygód. W trakcie tych przeżyć dziewczyny połączyła głęboka przyjaźń, której fundamentem jest prosta prawda życiowa: natrętny facet bywa gorszy od cellulitu i jeszcze trudniej się go pozbyć. 01:15 Looper: Pętla czasu - thriller SF, Chiny/USA 2012	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (789) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (790) - serial 09:40 Sekrety rodziny (20) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1022) - serial 11:40 Gliniarze (341) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (68) - serial 13:40 Trudne sprawy (899) - serial 14:40 Dlaczego ja? (905) - serial 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (367) - serial 17:00 Gliniarze (418) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3125) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Zona na niby - komedia, USA 2011 22:40 50 pierwszych randek - komedia romantyczna, USA 2004 00:50 Przerwana lekcja muzyki - dramat obyczajowy, Niemcy/USA 1999, reż. James Mangold. Susanna po próbie samobójczej zostaje umieszczona przez swoich rodziców w szpitalu psychiatrycznym. Zaprzyjaźnia się tam z socjopatką Lisą. Od niej uczy się akceptacji siebie. 03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Telezakupy 09:55 Pilnujmy Polski! 10:15 Telezakupy 10:30 Dziennikarski poker 10:50 Codziennie ***** burza 11:00 Mówi się... 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 13:10 Telezakupy 13:25 Wolne głosy 13:40 Wolne głosy - zagranica 14:00 Telezakupy 14:15 Koniec systemu 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Ostry dyżur prawniczy 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 Oddaję Państwu głos 20:00 W punkt 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:22 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:52 Poland Daily 00:00 Poland Daily - Weather 00:05 Wolne głosy	07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Barwy szczęścia (2296) - serial 12:00 Zaginione skarby 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1535) - serial 13:20 Kierunek Zachód 13:40 Polka po indyjsku 14:45 Rezydencja (2) - serial 15:15 Rączka gotuje 15:45 Mówimy po polsku 15:55 Studio Lwów 16:15 Al-chemik - mag. 16:30 Baw się słowami 16:40 Baw się słowami 16:55 Nauka literek z Żużu 17:00 Rodzinka.pl (247) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 W obiektywie Polonii 18:50 Barwy szczęścia (2296) - serial 19:20 Wilnoteka - magazyn 19:40 Alert Covid 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Archiwista (11) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (12) - serial 22:25 Uzdrowisko - serial dok. 22:55 Dzień, który zmienił wszystko - reportaż 23:25 Cafe piosenka 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (247) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Al-chemik - mag. 01:15 Baw się słowami 01:40 Nauka literek z Żużu
PO POŁUDNIU	WIECZOREM				
19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (297) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (315) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:25 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (13) - serial
TRWAM	HISTORIA	TVP INFO	KINO POLSKA	KULTURA	PULS
08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Syria. Śladami św. Pawła 09:00 Na zdrowie 09:25 Święty na każdy dzień 09:30 Mama Antonia 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 12:50 Wyszyński - historia 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 Łaska pełna 15:45 Akademia pro-life 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Modlitwa w intencji rodzin i obrony życia poczętego w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	06:50 Był taki dzień: 3 grudnia 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:20 Kariera Nikodema Dyzmy (2) - serial 08:20 Archiwum zimnej wojny 08:50 Historia Polski: Pod znakiem orła, pod znakiem Gryfa 09:45 Sensacje XX wieku 10:50 Biblia - Salomon (3) - serial 11:45 Z widokiem na Wawel 12:25 Stawka większa niż życie (4) - serial 13:45 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (2) - dok. 14:45 Pekin. Biografia cesarskiej stolicy: Centrum Wszechświata 15:50 Amerykańskie dynastie. Klan Kennedych 16:45 Rok 2020 17:10 Przystanek Historia 17:35 Historia Polski: Zanim będzie za późno 18:35 Polska Kronika Filmowa 18:50 Kariera Nikodema Dyzmy (3) - serial 20:00 Historia bronii: Walka wręcz 21:00 Giganci historii: Powstanie Listopadowe i Wielka Emigracja - teleturniej 21:50 Wojna w eterze 22:00 Sądy, przesady 23:00 Demoniczne kobiety Witkacego - film dokumentalny, Polska 1995 23:45 Sądy, przesady 00:35 Sensacje XX wieku 01:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 02:00 Encyklopedia II wojny światowej	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:15 Serwis Info 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 16:00 Panorama info 16:52 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 20:03 Gość „Wiadomości” 20:15 Minęła dwudziesta 21:00 Serwis Info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:32 W akcji 23:50 Serwis info 00:03 Wiadomości	06:05 Nie ma jak Polska: Mierzeja Wiśłana 06:45 TV okazje 08:00 Nikt nie woła - dramat psychologiczny, Polska 1960 09:45 Komedia małżeńska - komedia obyczajowa, Polska 1993 11:50 Na śnieżnym szlaku Karkonoszy - film dokumentalny, Polska 1948 12:10 TV okazje 12:30 Nie ma jak Polska: Szczecin 13:05 Powrót lasu - film dokumentalny, Polska 1998 13:40 Sublokator - komedia obyczajowa, Polska 1966. Naukowiec Ludwik poszukuje spokojnego miejsca do pracy. Otrzymuje przydział z kwaterek w pokoju w willi, w której mieszkają same kobiety, a każda z nich ma swą prywatną obsesję. 15:25 Stawka większa niż życie (9) - serial 16:50 Stawka większa niż życie (10) - serial 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Futro - komedia, Niemcy/Polska 2007 22:10 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988 00:20 Big Love - dramat obyczajowy, Polska 2012 02:25 Zakłęte rewiry - dramat obyczajowy, Czechosłowacja/Polska 1975	08:00 Informacje kulturalne 08:30 Tamte lata, tamte dni: Jerzy Illg 09:00 Parę osób, mały czas - film obyczajowy, Polska 2005 11:00 Przeprowadzki (6) - serial 12:05 Przeprowadzki (7) - serial 13:10 Dziewcę z ciortem - etiuda filmowa, Polska 1975 13:30 Rok 2020 13:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ. 14:35 Syndrom wenecki - film dokumentalny, Włochy 2012 15:40 Brzezina - dramat obyczajowy, Polska 1970 17:20 Co dalej? - pr. publ. 17:45 Księga przestrzeni: Zielone numery 18:15 Którędy po sztukę: Anna Bilińska 18:30 Informacje kulturalne 18:55 Saga rodu Forsyte'ów (8) - serial 20:00 Tego się nie wytnie - pr. kult. 21:35 Czwartkowy klub filmowy: Zabawna dziewczyna - musical, USA 1968 00:10 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 00:25 Scena muzyczna: Kinga Glyk 01:25 Informacje kulturalne 01:50 Na wschód od Hollywood: Egzamin - dramat obyczajowy, Belgia/Francja/Rumunia 2016 04:10 Kino nocne: Miasto prywatne - dramat sensacyjny, Polska 1994	06:00 Nash Bridges (33) - serial 07:00 Rodzinny interes (72) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (259) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (43) - serial 10:00 Kobra - oddział specjalny (19) - serial 11:00 Kobra - oddział specjalny (20) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (33) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (34) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (44) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (45) - serial 16:00 Rodzinny interes (73) - serial 17:00 Rodzinny interes (74) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (259) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (260) - serial 20:00 Taxi 2 - komedia sensacyjna, Francja 2000 21:45 Zły Mikołaj - komedia, Niemcy/USA 2003 23:40 Joe Dirt - komedia przygodowa, USA 2001. Chłopak z prowincji wyrusza do Los Angeles na poszukiwanie swych prawdziwych rodziców. Dobry humor nie opuszcza go ani na chwilę, mimo iż na swej drodze spotyka licznych ekscentryków. 01:20 Kobra - oddział specjalny (18) - serial
PO POŁUDNIU	WIECZOREM				
19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia